

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ยุพิน บุญประเสริฐ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย
จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ในโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมแลกเปลี่ยน สพฐ. ปีงบประมาณ 2561

บทคัดย่อ

- ชื่อเรื่อง** : การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4
- ผู้ศึกษา** : ยุพิน บุญประเสริฐ
- หน่วยงาน** : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
- ปีที่ศึกษา** : 2561

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อจะได้ทราบสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 โดยกลุ่มตัวอย่าง รวม 25 คน 2) ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาขอร่างรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน จากการสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 12 คน นำข้อมูลมาสร้างคู่มือและประเมินความเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 12 คน กลุ่มเดิม

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

พบว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า ด้านการจัดการเรียนรวมมีสภาพปัญหามากที่สุด ได้แก่ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม รองลงมาได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านนักเรียน ตามลำดับ

2. ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 สรุปผลได้ดังนี้ องค์ประกอบหลัก 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม 2) ด้านนักเรียน 3) ด้านสภาพแวดล้อม 4) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 5) ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก

2.1 ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 6 แนวทางการดำเนินงาน

2.2 ด้านนักเรียน (S : Student) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน

2.3 ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน

2.4 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน

2.5 ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

Abstract

Title : The development management of inclusive education model for schools under the office of Chiangrai primary educational service area office 4,

Author : Yupin Boonprasert
: Chiangrai primary educational service area office 4

Academic year : 2561

The purposes of this study were to 1) study the current states and problems, and 2) develop teaching and learning patterns, of management of inclusive education model for schools under the office of Chiangrai primary educational service area office 4.

There were 2 phrases of the methodology as followed:

Phrase 1: Studying the literatures related to current stat and problems of management of inclusive education model to create conceptual framework and research tools. The data were collected by questionnaires implemented to 25 students of the schools under the office of Chiangrai primary educational service area office 4.

Phrase 2: Outlining and developing the inclusive model education management based on the data from Phrase 1 for the office of Chiangrai primary educational service area office 4. There were 5 aspects found from 12 experts by using group discussion method. The data from this stage were used to create hand-on document and evaluation form.

1. The results showed that the current state and problems of inclusive education model for schools under the office of Chiangrai primary educational service area office 4 were the management, the environment, the teaching and learning activities, the facilities, and students, respectively.

2. The results of the inclusive model education management patterns found were 5 aspects : state of inclusive teaching and learning management, students, environment, teaching and learning activities, and facilities tools.

2.1 State of inclusive teaching and learning management comprises of 2 sub-categories and 6 working steps.

2.2 Students comprises of 4 sub-categories and 5 working steps.

2.3 Environment comprises of 4 sub-categories and 5 working steps.

2.4 Teaching and learning activities comprises of 3 sub-categories and 5 working steps.

2.5 Facilities tools comprise of 3 sub-categories and 5 working steps.

3. Regarding of inclusive management pattern evaluation, it was found that the possibility was in a high level.

กิตติกรรมประกาศ

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
เรียนจัดการเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 สำเร็จได้ด้วยความ
ร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ที่ร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา
แบบเรียนรวม ตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่ายิ่ง

ขอขอบคุณ ดร.เทอดชาติ ชัยพงษ์ รศ.ดร. ผณิตรา อีรานนท์ ดร. ทศพร เมฆอากาศ
นางวัลลภา แปงศิริ และนางสาวสุพรรณ ปัญญาเหมือง ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ
และให้ความอนุเคราะห์ในการประเมินความเป็นไปได้ของเครื่องมือเพื่อใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์
อย่างยิ่งต่อการศึกษาในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาของผู้ศึกษา ตลอดจนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ทุกท่านซึ่งเป็นผู้อยู่เบื้องหลัง
ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด จนทำให้การรายงานครั้งนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี
ทุกประการ

ยุพิน บุญประเสริฐ

ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
กรอบแนวคิด	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
รูปแบบ.....	7
รูปแบบการจัดการเรียนรวม.....	17
โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม.....	25
ความรู้เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้.....	45
การจัดการเรียนรู้นักเรียนที่มีความบกพร่องการเรียนรู้.....	41
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	45
วิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง.....	59
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	66
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียน ต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4	72
ตอนที่ 2 ผลพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	80
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุป	98
อภิปรายผล	101
ข้อเสนอแนะ	105
บรรณานุกรม	107
ประวัติผู้วิจัย	112
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	114
ภาคผนวก ข รายงานผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันองค์ประกอบรูปแบบการจัด การเรียนรวมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียน ต้นแบบเรียนรวม	116
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	118
ภาคผนวก ง ค่าความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC)	124
ภาคผนวก จ คู่มือรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต4	127
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของ คู่มือรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	150

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	วิธีการศึกษา	62
2	การคัดเลือกผู้ร่วมสนทนากลุ่ม	64
3	วิธีการดำเนินการสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม	66
4	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	72
5	ผลการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ในภาพรวม	73
6	สภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ภาพรวม ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation)	74
7	สภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ภาพรวม ด้านนักเรียน (S : Student)	75
8	สภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ภาพรวม ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)	76
9	สภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ภาพรวม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)	77
10	สภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ภาพรวมด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	ผลการสร้างรูปแบบด้านสภาพการจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	82
12	ผลการสร้างรูปแบบด้านนักเรียน (S : Student) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	83
13	ผลการสร้างรูปแบบด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	84
14	ผลการสร้างรูปแบบด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	85
15	ผลการสร้างรูปแบบด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	87
16	ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ	88
17	ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ในภาพรวม	89
18	ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4	90
19	19 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4	91
20	ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4	92
21	ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4	93
22	ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4	94

สารบัญญภาพ

แผนภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2	รูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	81
3	องค์ประกอบย่อยด้านสภาพการจัดการเรียนรวม	82
4	องค์ประกอบย่อยด้านนักเรียน (S : Student)	83
5	องค์ประกอบย่อยด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)	84
6	องค์ประกอบย่อยด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)	85
7	องค์ประกอบย่อยด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)	86

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ที่กล่าวถึงสิทธิทางการศึกษาของคนพิการ ในการได้รับโอกาสและบริการทางการศึกษาในทุกกระบวนและทุกรูปแบบที่หลากหลายอย่างมีคุณภาพ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามศักยภาพของแต่ละบุคคลจากมาตรา 3 กล่าวถึงความหมายของคนพิการว่าหมายถึงบุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมเนื่องจากมีความบกพร่องทางด้าน การเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์และพฤติกรรม ด้านสติปัญญา ด้านการเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆและมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้ปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไปและมาตรา 5 กำหนดให้คนพิการมีสิทธิและได้รับการศึกษาดังนี้ (1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิตพร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษาระบบและรูปแบบการศึกษาโดยคำนึงถึงความสามารถความสนใจความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น (3) ได้รับการศึกษา ที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพ การศึกษารวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้อง กับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคลและการศึกษาเป็นกระบวนการ สำคัญในการพัฒนาประเทศ คนพิการเป็นทรัพยากรบุคคลซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งสมควรที่ได้รับการพัฒนา หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องย่อมมีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพ ที่จะประกอบอาชีพ พึ่งพาตนเองและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขรวมทั้งการช่วยเหลือ สร้างสรรค์สังคมได้เช่นเดียวกับคนปกติทั่วไปอีกทั้งมาตรา ๑๘ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ ดำเนินการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการเรียนรวมการนิเทศกำกับติดตามเพื่อให้คนพิการได้รับการ ศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามที่กฎหมายกำหนด(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 7-10)

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมส่งผลดีหลายประการเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคน มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนที่แตกต่างเข้าถึงหลักสูตรทั่วไปได้ง่ายมีความก้าวหน้าทางวิชาการ ทั้งผู้เรียนปกติและผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ประสบความสำเร็จ มีประโยชน์ต่อนักเรียนทุกคนโดยเฉพาะนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยในระยะสั้นนักเรียนมีความต้องการพิเศษได้เรียนรวมกันกับกลุ่มเพื่อนนักเรียนปกติผลการวิจัย อย่างกว้างขวางยืนยันว่าผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนรวมเรียนได้เช่นเดียวกับหรือ

ดีกว่าผู้เรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการแต่ได้รับโอกาสที่จะสนุกกับการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับกลุ่มเพื่อนซึ่งถ้าเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการจะขาดโอกาสนี้ส่วนประโยชน์ระยะยาวคือสังคมต้องการให้เด็กทุกคนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตทำงานและสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อนในชุมชนของเขาอย่างมีความสุขถ้าเขาขาดโอกาสที่จะเรียนรู้และเติบโตกับเพื่อนปกติที่มีความหลากหลายตลอดชีวิตของเขาบุคคลที่มีความต้องการพิเศษจะไม่มีทางบรรลุเป้าหมายนี้เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต (พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย, 2558: 259)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษมีทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจึงมีนโยบายให้สถานศึกษาที่จัดการเรียนรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งจัดการศึกษาในรูปแบบการเรียนรวมโดยดำเนินการภายใต้โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมเพื่อขยายโอกาสให้บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคนได้รับสิทธิและโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมโดยไม่เลือกปฏิบัติรวมถึงการสร้างโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้พัฒนาตนเองร่วมกับนักเรียนทั่วไปในโรงเรียน จากข้อมูลสารสนเทศ จากข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2560 (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2560) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนักเรียนพิการ 9 ประเภทมีนักเรียนพิการ 9 ประเภทจำนวน 337,144 คน เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จำนวน 272,343 คนคิดเป็นร้อยละ 80.37 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 (ข้อมูลสารสนเทศ 10 มิถุนายน 2561, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4) มีนักเรียนพิการ 9 ประเภทจำนวน 2,094 คน เป็นนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้จำนวน 1,856 คนคิดเป็นร้อยละ 88.63 ซึ่งพบว่าจำนวนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 80 ของนักเรียนพิการทุกประเภท จากสภาพปัญหาการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่า ผู้บริหารขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการ รวมถึงการโยกย้ายสถานศึกษาของผู้บริหารทำให้การบริหารจัดการขาดความต่อเนื่อง และส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูที่รับผิดชอบการศึกษาพิเศษในโรงเรียนต้นแบบด้านการนิเทศ ติดตาม การจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และนอกจากนั้นยังพบว่าการจัดการเรียนการสอนของครูตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ไม่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จึงส่งผลให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาไม่เต็มตามความสามารถเฉพาะบุคคล

การบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในการจัดการเรียนรวมจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารทั้งนี้เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม จึงทำให้การพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรวมมีความสำคัญ

มาก ทั้งนี้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องร่วมกันรับผิดชอบและปฏิบัติงานในลักษณะการประสานความร่วมมือกัน (Collaboration) ที่จะสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการ(ศึกษาสำหรับนักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่อง องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่มีผลกระทบต่อโรงเรียน คือการเปลี่ยนบทบาทหน้าที่และเพิ่มความรับผิดชอบต่อให้กับครูและบุคลากรอื่นๆ ในปัจจุบันนี้ครูจำเป็นต้องมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนทั่วไปควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในลักษณะของการจัดการเรียนรวม ดังนั้นรูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้โครงสร้างซีท จึงเป็นแนวทางการบริหารจัดการเรียนรวมได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ อัจฉราภรณ์ บัวนวล (2551 : 108-109) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวม จังหวัดลำพูน ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านเครื่องมือ พบว่า ด้านนักเรียน การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ นักเรียนทั่วไปได้รับการเตรียมความพร้อมในด้านการยอมรับและช่วยเหลือเพื่อนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ จัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ จัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ จัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเครื่องมือ การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ จัดสื่อสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทและแต่ละระดับเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ S-SEAT Model ในโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 โดยการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สอบถาม สัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มผู้บริหารโรงเรียนครูผู้สอนโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ เพื่อศึกษาว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้ S-SEAT Model ในโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 จะสามารถพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม และเพื่อเสนอเป็นแนวทางในการบริหารจัดการของโรงเรียนที่จัดการเรียนรวมในสังกัดให้มีประสิทธิภาพ อันจะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการเรียนรวม ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยศึกษา

ขอบข่ายการจัดการเรียนรวม ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ของ ดร.เบญจา ชลธานนท์ (2546) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ

ขอบข่ายเกี่ยวกับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ของ ผดุง อริยะวิญญู (2546) ได้แก่ นักเรียนที่บกพร่อง ด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 130 คน และครู จำนวน 1,235 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน ครูผู้สอนนักเรียนบกพร่องการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม จำนวน 5 โรงเรียนละ 3 คน รวม 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

กลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน

ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน รวม 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

กลุ่มเป้าหมาย เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 และประเมินความเหมาะสมของคู่มือการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

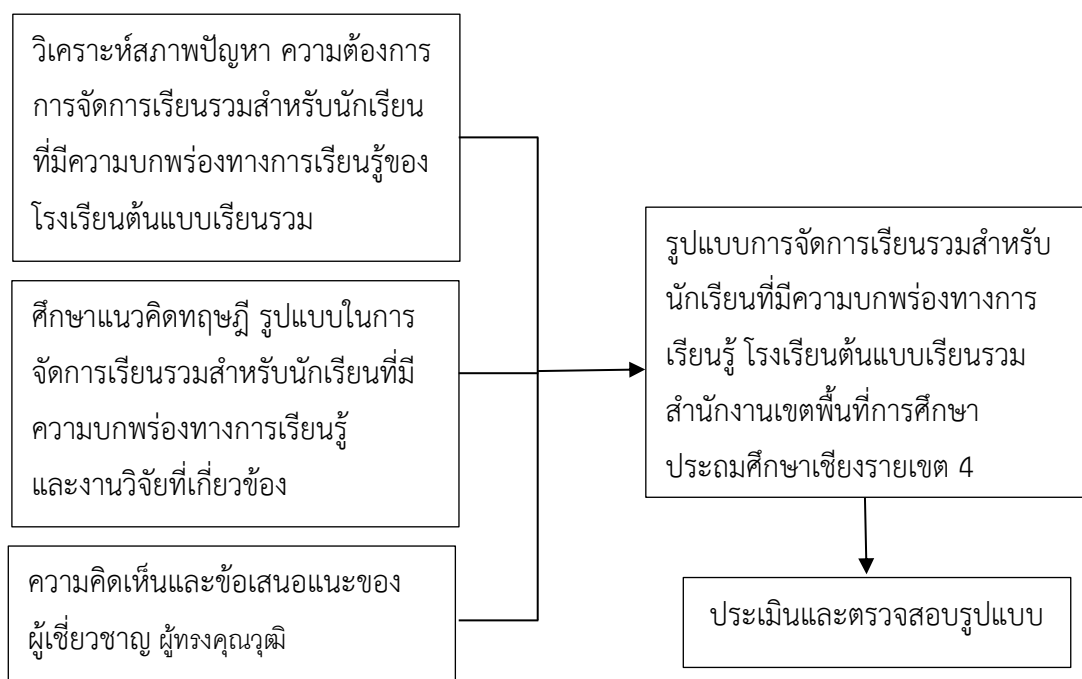
3.3 ขอบเขตด้านสถานที่ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 จำนวน 5 แห่ง

3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างแสดงถึงความสัมพันธ์และองค์ประกอบต่างๆและแนวปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม

รูปแบบการจัดการเรียนรวม หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนรวมตามโครงสร้าง S-SEAT Model ได้แก่

S (Situation) หมายถึง การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม

S (Student) หมายถึง การคัดกรองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้แบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ

E (Environment) หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนได้เรียนรวมในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด

A (Activities) หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการ ทางด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

T (Tools) หมายถึง การเตรียมเครื่องมือ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมกับความสามารถเฉพาะบุคคล ได้แก่สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสิ่งพิมพ์

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีความบกพร่องในการรับรู้ ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ

โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนร่วมที่มีความพร้อมในการจัดการเรียนรวม ผ่านการประเมินตามมาตรฐานการเรียนรวม และสามารถพัฒนาตนเองให้พร้อมเป็นศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลยางฮอม อำเภอขุนตาล โรงเรียนห้วยก้างราษฎร์วิทยา อำเภอพญาเม็งราย โรงเรียนบ้านม่วงยาย อำเภอเวียงแก่น โรงเรียนบ้านหวาย อำเภอเชียงทอง และโรงเรียนบ้านแผ่นดินทอง อำเภอเทิง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 มีระบบการบริหารจัดการเรียนรวม ที่มีประสิทธิภาพ

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำรูปแบบไปกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเรียนรวม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4 ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. รูปแบบ
2. รูปแบบการจัดการเรียนรวม
3. ความรู้เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
5. โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม
6. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. รูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของรูปแบบดังนี้

ทิตินา แชมมณี (2545 : 218) รูปแบบเป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาใน ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไดอะแกรมหรือ แผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบเสาะหาคำตอบ ความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย

รัตนะ บัวสนธ์ (2552 : 124) ความหมายของรูปแบบจำแนกออกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้

- 1) แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง รูปแบบในความหมายนี้ มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์โมเดลเสื้อ เป็นต้น
- 2) แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จัก กันในชื่อที่เรียกว่า “Mathematical Model”
- 3) แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบในความหมายนี้บางทีเรียกกันว่าภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดใน เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบการประเมิน เป็นต้น

วาโร เฟ็งสวัสต์ (2553 : 2) รูปแบบ หมายถึง กรอบความคิดทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงาน และเกณฑ์ต่างๆ ของระบบ ที่สามารถยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ได้

สมพงษ์ สิงหะพล (2545, หน้า 1-4) ให้ความหมายของรูปแบบไว้หลายประการ คือ

1. หุ่นจำลองหรือหุ่นที่ทำให้เหมือนจริง เช่น หุ่นจำลองบ้าน เรือ คน อาคารโรงเรียน บริเวณต้นไม้ หรือสิ่งของใด ๆ หุ่นจำลองส่วนมากต่างไปจากของจริง คือ อาจมีขนาดใหญ่กว่าหรือเล็กกว่าของจริงได้ ตามปกติมันเล็กกว่าของจริงมาก และทำด้วยสารต่างไปจากของจริง

2. หุ่นจำลองหรือหุ่นสิ่งของที่ต้องการจะสร้างหรือผลิตขึ้นมาใช้ประโยชน์ เช่น หุ่นจำลองรถยนต์รุ่นล่าสุดของบริษัทรถยนต์ หุ่นจำลองอวกาศขนาดใหญ่ที่จะเป็นที่พักอาศัยของนักบินอวกาศในอนาคต หุ่นจำลองจะเหมือนกับแบบที่ผลิตขึ้นมาในอนาคต

3. หุ่นจำลองหรือหุ่นที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงแนวคิด หลักการ เช่น หุ่นจำลอง DNA หุ่นจำลองโมเดล หุ่นจำลองส่วนประกอบของธาตุ

4. สูตรหรือทฤษฎีที่เสนอออกมาจากรูปแบบของสมการทางคณิตศาสตร์ เช่น ทฤษฎีของไอน์สไตน์หรือทฤษฎีของนิวตัน

5. คนที่นำมาเป็นแบบอย่างหรือเลียนแบบในทางที่ดี เช่น คนที่เป็นแบบอย่าง ด้านความ กล้าหาญ (A model of courage men) คนที่เป็นแบบอย่างด้านครอบครัว (A model of a family)

6. แบบหรือแนวทางที่ใช้ในการให้ผู้อื่นฝึกฝนหรือทำตาม เช่น แบบอย่างการออกเสียงภาษาอังกฤษ แบบการเขียนจดหมายราชการ แบบการออกรายการต่าง ๆ

7. แผนภาพ หรือแผนภูมิที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบางสิ่งบางอย่างซึ่งอาจเป็นแผนภูมิเส้นวาด แผนภูมิประโยค และอาจมีหรือไม่มีคำอธิบายก็ได้

8. คำโครงแบบ หรือคำโครงลักษณะ ซึ่งอาจมาจากความหมายของคำ “รูป” หมายถึง ของที่ปรากฏแก่ตา คำโครง “แบบ” หมายถึง หลักหรือแนวทาง ตัวอย่างตำรา อย่างรูปลักษณะ จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นนั้น อุปมานได้ว่า รูปแบบเป็นเหมือนเครื่องมือที่นำมาแสดงให้เห็นถึงปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

พิณสุดา สิริธรงค์ศรี (2547, หน้า 110-112) รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่สำคัญของเรื่องที่ศึกษาที่มีลักษณะเป็นตัวแทนของความเป็นจริง ที่เปลี่ยนความสลับซับซ้อนให้เห็น และเข้าใจง่ายขึ้นสะท้อนลักษณะบางส่วนออกมาให้เห็นความสัมพันธ์ต่อเนื่อง เชื่อมโยงมีความเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน โดยใช้เหตุผล ข้อมูลและฐานคติ

มาประกอบ อาจเป็นไปได้ทั้งรูปแบบที่เป็นแบบจำลองของสิ่งที่เป็นรูปธรรมและรูปแบบที่เป็นแบบจำลองของสิ่งที่เป็นนามธรรม

กัลยรัตน์ เมืองสง (2550, หน้า 76) ได้สรุปความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง การจำลองภาพในอุดมคติที่นำไปสู่การอธิบายคุณลักษณะสำคัญของปรากฏการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อง่ายต่อการทำความเข้าใจที่ไปมีองค์ประกอบที่แน่นอน หรือรายละเอียดทุกแง่มุมโดยผ่านกระบวนการสอบอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความถูกต้องเชื่อถือได้

Good (1973, p 370) ได้ให้ความหมายของแบบจำลองไว้ ดังนี้

- 1) เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ
- 2) เป็นตัวอย่างเพื่อเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียงภาษาต่างประเทศเพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ เป็นต้น
- 3) เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการ หรือแนวคิด
- 4) เป็นชุดของปัจจัยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และรวมตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม อาจเขียนเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์หรือบรรยายเป็นภาษาก็ได้

Smith และคณะ (1980, p 459) ให้ความหมายว่า รูปแบบ หมายถึง การย่อส่วนของความจริงให้เล็กลง เพื่อให้พิจารณาและช่วยทำความเข้าใจในข้อเท็จจริงปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมต่าง ๆ โดยการจัดวางแบบแผนให้เข้าใจง่ายขึ้น ซึ่งเป็นเหมือนตัวแทนความจริงแต่มีข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้น ในการนี้ได้ขยายความของรูปแบบว่า รูปแบบเป็นอะไร บางอย่างที่เรารู้พัฒนาขึ้น เพื่อบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ รูปแบบจึงไม่ใช่การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม ส่วนการที่จะระบุว่ารูปแบบหนึ่ง ๆ จะต้องมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม และรูปแบบนั้น ๆ ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ไม่ได้มีข้อกำหนดตายตัว ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์แต่ละอย่าง และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ อย่างไร

Bardo J. & Hardman (1982, หน้า 70) ได้กล่าวถึงรูปแบบว่าเป็นชุดของข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจ เพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะ และหรือเป็นการบรรยายคุณสมบัตินั้น ๆ เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ รูปแบบจึงไม่ใช่การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม เพราะหากเป็นเช่นนั้นรูปแบบจะมีความซับซ้อนและยุ่งยากเกินไปกว่าจะทำความเข้าใจ ส่วนรูปแบบหนึ่ง ๆ จะต้องมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดหรือควรมีองค์ประกอบใดบ้าง ไม่ได้มีข้อกำหนดเป็นการตายตัว ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์แต่ละอย่าง และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ อย่างไร

Willer (1986, p 18) ให้ความหมายว่า รูปแบบ หมายถึง การสร้างมโนทัศน์ (Conceptualization) เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์โดยอาศัยหลักการ (Rationale) ของระบบรูปนัย (Formal system) และมีจุดมุ่งหมายเพื่อการทำให้เกิดความกระจ่างชัดของนิยามความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง

Daft (1992, p 20) ให้ความหมายว่า รูปแบบ หมายถึง ตัวแทนอย่างง่าย ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมืออธิบายมิติหรือปรากฏการณ์ที่สำคัญ ๆ บางมิติขององค์การให้ง่ายต่อการเข้าใจ

Daft (1994, p 20) ให้ความหมายว่า รูปแบบ หมายถึง ตัวแทนอย่างง่าย ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมืออธิบายมิติหรือปรากฏการณ์ที่สำคัญ ๆ บางมิติขององค์การ

จากความหมายสรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง รูปแบบ แผนภูมิที่แสดงความสัมพันธ์ของกรอบความคิดระบบการทำงานในองค์กร ที่ประกอบด้วย หลักการ วิธีการดำเนินงาน เป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุผล ปัจจัยและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อันส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุผลสำเร็จรูปที่กำหนดขึ้นเป็นแนวเพื่อการสร้าง เป็นแบบจำลองใช้เป็นตัวแทนที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เป็นหลักการ แนวคิดที่แสดงความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่าง ๆ ให้เห็นเป็นภาพหรือข้อความอย่างง่ายเกี่ยวกับการลำดับขั้นตอนการปฏิบัติเชิงแผนผัง

ประเภทของรูปแบบ

รูปแบบสามารถจำแนกออกได้หลายประเภท ได้มีผู้จำแนกประเภทของรูปแบบ ดังนี้

สมิธและคณะ (Smith and others. 1980 : 461) จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกออกเป็น

1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า

1.2 รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลอง ทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนจะทำการทดลอง เครื่องบินจำลองที่บินได้หรือเครื่องฝึกหัดบิน เป็นต้น รูปแบบ ชนิดนี้มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก

2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) จำแนกออกเป็น

2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการ ใช้ข้อความปกติธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น Bertalanffy (1968 : 24) ผู้สร้างทฤษฎีระบบกล่าวว่า การมีรูปแบบ

ข้อความนั้นแม้บางครั้งจะเข้าใจยากแต่ก็ยิ่ง ดีกว่าไม่มีรูปแบบเสียเลยเพราะอย่างน้อยก็เป็นแนวทาง ในการสร้างรูปแบบประเภทอื่นต่อไป

2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการและโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

Keeves (1988 : 561-565) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบเชิงกายภาพส่วนใหญ่ ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ เช่น รูปแบบโครงสร้างอะตอมสร้างขึ้นโดยใช้หลักการเปรียบเทียบโครงสร้าง ของรูปแบบ ให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายกันทางกายภาพ สอดคล้องกับข้อมูลและความรู้ที่มีอยู่ใน ลักษณะนั้นด้วย รูปแบบที่สร้างขึ้นต้องมีองค์ประกอบชัดเจน สามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูล เชิงประจักษ์ได้และสามารถ นำไปใช้ในการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่างกว้างขวาง เช่น รูปแบบจำนวนนักเรียนในโรงเรียน สร้างขึ้นโดยเปรียบเทียบกับลักษณะถ่วงน้ำที่ประกอบด้วยท่อน้ำเข้า และท่อน้ำออก ปริมาณที่ไหลเข้าถึงเปรียบเทียบกับ จำนวนนักเรียนที่เข้าโรงเรียนอัตราการเกิด อัตราการย้ายเข้าอัตราการรับเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์ส่วนปริมาณน้ำที่ไหลออกเปรียบเทียบกับ จำนวนนักเรียนที่ออกจากโรงเรียน เนื่องจากพันเกณฑ์การศึกษา การย้ายออก การจบการศึกษา สำหรับปริมาณน้ำที่เหลือในถังเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่เหลืออยู่ในโรงเรียน เป็นต้น จุดมุ่งหมายของรูปแบบนี้เพื่ออธิบายปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงจำนวนนักเรียนในโรงเรียน

2. รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อ ในการ บรรยาย หรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิหรือรูปภาพ เพื่อให้เห็น โครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น และใช้ ข้อความในการอธิบายเพื่อให้ เกิดความกระจ่างมากขึ้น แต่จุดอ่อนของรูปแบบประเภทนี้คือขาดความชัดเจน แน่นนอน ทำให้ยากแก่การทดสอบรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตามได้มีการนำรูปแบบนี้มาใช้ในการศึกษามาก เช่น รูปแบบการเรียนรู้อุปในโรงเรียน

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นรูปแบบที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปร โดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะนำไปใช้ใน ด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา รูปแบบลักษณะนี้ส่วนมากพัฒนามาจากรูปแบบเชิงข้อความ

4. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) เป็นรูปแบบที่เริ่มจากการนำเทคนิคการ วิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ในการศึกษาเกี่ยวกับพันธุศาสตร์รูปแบบเชิงสาเหตุนี้ทำให้ สามารถศึกษา รูปแบบเชิงข้อความที่มีตัวแปรสลับซับซ้อนได้แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้คือต้องสร้าง

ขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรงแต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในสภาพการณ์ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบ รูปแบบเชิงสาเหตุนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะได้แก่

- 1) รูปแบบระบบเส้นเดียว (Recursive Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเส้นโยงที่มีทิศทางของการเป็นสาเหตุในทิศทางเดียวโดยไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ
- 2) รูปแบบระบบเส้นคู่ (Non-recursive Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรโดยทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรภายในตัวแปรหนึ่งอาจเป็นทั้งตัวแปรเชิงสาเหตุและเชิงผลพร้อมกัน จึงมีทิศทางความสัมพันธ์ย้อนกลับได้

จากการศึกษาประเภทของรูปแบบ สรุปได้ว่าการแบ่งประเภทของรูปแบบจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการอธิบายรูปแบบนั้น ๆ

องค์ประกอบของรูปแบบ

มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้

Brown and Moberg (1980:16-17) ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และ 5) การตัดสินใจสั่งการ (Decision Making)

สมบูรณ์ ศิริสรธริรัญ (2547 : 354-355) ได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดีที่ต้องพัฒนา 2) หลักการและแนวคิดกำกับรูปแบบ และวัตถุประสงค์ทั่วไปของรูปแบบ 3) กระบวนการ พัฒนาคุณลักษณะ ภาวะผู้นำของคณบดีซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน เนื้อหาการพัฒนา วิธีการและกิจกรรมการพัฒนา วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม และผลที่ต้องการและ 4) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้เงื่อนไขความสำเร็จ และตัวบ่งชี้ ความสำเร็จของรูปแบบ

ชนกนารถ ชื่นเชย (2550 : 179-180) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน พบว่ารูปแบบมีองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญาและหลักการของการศึกษาต่อเนื่อง 2) กลุ่มเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 3) จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต่อ เนื่อง 4) โครงสร้างระบบ บริหารของการศึกษาต่อเนื่อง 5) หลักสูตรการเรียนการสอนของการศึกษาต่อเนื่อง 6) วิธีการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 7) สื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ของ

การศึกษาต่อเนื่อง 8) การติดตามและประเมินผลของการศึกษาต่อเนื่อง และ 9) การเทียบระดับและเทียบโอนผลการเรียน

อัมพร พงษ์กัสนานันท์ (2550 : 274-275) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต พบว่ารูปแบบมีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญาและ หลักการจัดการศึกษา 2) หลักสูตร 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ 5) การเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์และการเทียบระดับการศึกษา 6) การบริหารและการจัดการศึกษา 7) กลุ่มเป้าหมายและ 8) การมีส่วนร่วมของพ่อแม่และชุมชน

สรุปได้ว่าการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบว่าจะประกอบด้วยอะไร จำนวนเท่าใด มีโครงสร้าง และความสัมพันธ์กันอย่างไรขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ปัจจัยหรือตัวแปรต่างๆ ที่กำลังศึกษา ซึ่งจะออกแบบตาม แนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยและหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลัก

ลักษณะของรูปแบบที่ดี

รูปแบบที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดาอย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงก็มีประโยชน์ในวงของการพัฒนารูปแบบ
2. รูปแบบควรนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเมื่อ ทดสอบรูปแบบแล้วถ้าปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิก
3. รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน
4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอด (Concept) ใหม่และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ในเรื่องที่กำลังศึกษา
5. รูปแบบในเรื่องใดจะเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ

การสร้างรูปแบบ

กระบวนการสร้างรูปแบบ มีผู้ให้แนวคิดไว้ ดังนี้

บราวน์และโมเบอร์ก (Brown & Moberg, 1980 : 80) ได้สังเคราะห์รูปแบบมาจากแนวคิดเชิงระบบ กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมเทคโนโลยีโครงสร้างกระบวนการจัดการและการตัดสินใจสั่งการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคีฟส์ (Keeves, 1997 : 407) ที่กล่าวว่าการสร้างรูปแบบจะต้องประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญดังนี้ 1) การศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่การศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐาน การระบุปัญหาความต้องการและความจำเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดหลักการองค์ประกอบ และการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา 2) การสร้างแบบร่าง หรือรูปแบบเบื้องต้น หรือการนำเสนอทางเลือก 3) การตรวจสอบ หรือการประเมินผล

ได้แก่การหาความเหมาะสม ความเป็นไปได้จากผู้ทรงคุณวุฒิการประเมินประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพและการทดลองใช้ และ 4) การปรับปรุง และการพัฒนาและนำเสนอรูปแบบที่สมบูรณ์ และเป็นไปในทำนองเดียวกันกับ เลวิน (Lewin, 1988:359) เสนอว่าการสร้างรูปแบบต้องแยกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่เป็นที่มาของรูปแบบ อันประกอบด้วย เป้าหมายของรูปแบบ ทฤษฎีและสมมติฐานที่รองรับรูปแบบ ซึ่งนำเสนอเป็นประเด็นๆ ไปและเน้น การปฏิบัติได้ มี 4 ประเด็น คือ ขั้นตอนของรูปแบบ รูปแบบการปฏิสัมพันธ์หลักการแสดงการให้ ระบบ หรือตอบสนองของแต่ละตัวแปรและสิ่งสนับสนุนซึ่งเป็นการบอกถึงเงื่อนไขหรือสิ่งจำเป็นต่อ การใช้รูปแบบนั้นๆ ให้บังเกิดผล ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้เป็นการแนะนำให้ข้อสังเกตในการนำ รูปแบบนั้นไปใช้ส่วนที่ 4 ผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนรู้ทั้งทางตรง และทางอ้อม

สรุปได้ว่าการสร้างรูปแบบ (Model) ไม่มีข้อกำหนดตายตัวว่าควรทำอะไรแต่โดยทั่วไป จะต้องเริ่มต้นจากการหาองค์ความรู้ (Intensive Knowledge) ที่เกี่ยวกับรูปแบบที่ต้องการสร้าง ต่อจากนั้นจะต้องค้นหาสมมติฐาน และหลักการของรูปแบบที่จะสร้างและดำเนินการสร้างรูปแบบ ตามหลักการและสมมติฐาน และนำรูปแบบที่สร้างนั้นไปตรวจสอบคุณภาพก่อนที่จะนำเสนอเป็น รูปแบบที่สมบูรณ์

การพัฒนาารูปแบบ และการประเมินรูปแบบ

รูปแบบเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการค้นหาคำตอบ ความรู้ความเข้าใจ ในปรากฏการณ์ทั้งหลายหรือจากทฤษฎี หลักการต่างๆ ได้ แต่รูปแบบไม่ใช่ทฤษฎี Keeves (1988 : 386-387) ได้กล่าวถึง รูปแบบโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) ผลที่ตามมาซึ่งสามารถพิสูจน์ ทดสอบได้ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบได้
2. โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์ของเรื่องนั้นๆ ได้
3. รูปแบบจะต้องสามารถสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้
4. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Relationships) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative Relationships)

การพัฒนาารูปแบบอาจมีขั้นตอนการดำเนินงานแตกต่างกันไป แต่โดยทั่วไปแล้วจะแบ่ง เป็นสองขั้นตอนใหญ่ๆ คือ 1) การสร้างรูปแบบ (Construct) และ 2) การหาความตรง (Validity) ของรูปแบบ สนวนรายละเอียดแต่ละขั้นตอนว่ามีวิธีการดำเนินการอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะและ

กรอบแนวคิดซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้นๆ หากเป็นการพัฒนารูปแบบที่เป็น ส่วนหนึ่งของงานวิจัยหรือวิทยานพินธ์ก็อาจมีวิธีดำเนินการ 2 ขั้นตอนหลัก คือ การพัฒนารูปแบบ และการทดสอบประสิทธิภาพประสิทธิผลของรูปแบบนั้น ซึ่งก็มีความสำคัญยิ่งต่อการที่จะให้ไดมาซึ่งรูปแบบในการศึกษาวิจัยที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เทียบตรง เชื่อถือได้ โดยปกติแล้วในการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ มักจะทำการทดสอบรูปแบบด้วยวิธีการทางสถิติหรือวิธีการเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงความถูกต้อง และความเชื่อมั่นของข้อมูลตัวเลขเหล่านั้น มิฉะนั้นอาจเกิดผลเสียมากกว่าผลดีเสียอีก การทดสอบหรือการประเมินรูปแบบอาจกระทำได้หลายลักษณะ ดังที่ Joint Committee on Standards for Education Evaluation ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบซึ่งจัดเป็น 4 มาตรฐาน ดังนี้ (Stufflebeam, Madausand Scriven. 2000 : 399-402)

1. มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ (Utility Standards) ผลการประเมินต้องให้ข้อมูลตรงตามที่ใช้ผลการประเมินอย่างรู้ และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานได้จริง โดยเฉพาะถ้าสามารถให้ข้อมูลช่วยในการปรับปรุงตนเองได้ในระดับบุคคลก็จะยิ่งเป็นประโยชน์ มากขึ้น

2. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) วิธีการที่ใช้ในการ ประเมินจะต้องมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง ประหยัด คุ่มค่า และเหมาะสม

3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) วิธีการที่ใช้ในการ ประเมิน ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน คำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล มีจรรยาบรรณ ในการปฏิบัติงาน ไม่ทำให้การประเมินก่อให้เกิดผลเสียหายกับผู้ใด

4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) วิธีการที่ใช้ในการประเมิน ต้องมีความถูกต้องให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินต้องสามารถวัดตัวบ่งชี้ที่ต้องการจะวัดได้จริง มีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัด แหล่งผู้ให้ข้อมูลเชื่อถือได้ให้ข้อมูลตามความเป็นจริง วิธีการวิเคราะห์และการเสนอผลการประเมินถูกต้องและผลการประเมินมีความเป็นปรนัย การทดสอบรูปแบบหรือการประเมินในบางเรื่องก็ไม่สามารถกระทำได้ ด้วยข้อจำกัดของสภาพการณ์ต่างๆ ซึ่ง Dayand Eisner (2004 : 808-810) ได้นำเสนอแนวคิดของการทดสอบหรือ ประเมินโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยเห็นว่าการวิจัยทางการศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการตามหลักการทางวิทยาศาสตร์หรือเชิงปริมาณมากเกินไป และในบางเรื่องก็ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ ตัวเลขแล้วสรุป จึงได้เสนอแนวคิดการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิไว้ดังนี้

1. การประเมินโดยแนวทางนี้ มีได้ประเมินโดยเน้นสัมฤทธิ์ผลของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามรูปแบบของการประเมินแบบอิงเป้าหมาย (Goal Based Model) การตอบสนอง ปัญหา

และความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องตามรูปแบบของการประเมินแบบสนองตอบ (Responsive Model) หรือการรองรับกระบวนการตัดสินใจตามรูปแบบการประเมินอิงการตัดสินใจ (Decision Making Model) แต่อย่างไรก็ตามการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกนำมาพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไปแต่อาจจะผสมผสานปัจจัยต่างๆ ในการพิจารณาเขาด้วยกันตามวิจารณ์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2. รูปแบบการประเมินที่เป็นความเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมิน โดยที่พัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Art Criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงมาเป็นผู้นิยาม เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าไมอาจประเมินด้วย เครื่องวัดใดๆ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในทางการศึกษาระดับสูงมากขึ้นทั้งนุพระเป็นองคความรณเฉพาะสาขา ผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริงๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้นในวงการอุดมศึกษาจึงนิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง

3. รูปแบบที่ใช่ตัวบุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินโดยให้ความ เชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่างๆ นั้นจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

4. รูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิ ตามอัยาศัยและความถนัดของแต่ละคนนับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณาการบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

การทดสอบหรือประเมินรูปแบบทั้ง 2 วิธีที่กล่าวมาตามแนวคิดของ Joint Committee on Standards for Education Evaluation นำเสนอ และการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิตามแนวคิดของ Day และ Eisner (2004 : 808-810) ซึ่งเป็นวิธีที่แสดงถึงโครงสร้าง ทางความคิด โดยใช่หลักการเทียบเคียงจากแนวความคิด ประสบการณ์ ข้อมูล และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion : FGD)

จากการศึกษาวิเคราะห์ในเรื่องนี้พอสรุปได้ว่าการสร้างรูปแบบ (model) นั้นไม่มีข้อกำหนดที่ตายตัวแน่นอนว่าต้องทำอะไรบ้าง แต่โดยทั่วไปจะเริ่มต้นจากการศึกษาของค้ความรูู้ (intensive knowledge) เกี่ยวกับเรื่องที่เราจะสร้างรูปแบบให้ชัดเจน จากนั้นจึงคิดค้นสมมุติฐานและหลักการ

ของรูปแบบที่จะพัฒนา แล้วสร้างรูปแบบตามหลักการที่กำหนดขึ้น และนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเหมาะสมและหาคุณภาพของรูปแบบต่อไป ส่วนการพัฒนาแบบมีการดำเนินการเป็นสองตอนใหญ่ๆ คือ การสร้างรูปแบบ และการประเมินความเหมาะสมและการหาคุณภาพของรูปแบบ

2. รูปแบบการจัดการเรียนรวม

การจัดการเรียนรวมที่มีในประเทศไทยและต่างประเทศนั้น มีผู้ที่พัฒนาหรือกำหนดรูปแบบมาตรฐานในการจัดการศึกษาน้อยมาก จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 รูปแบบการจัดการเรียนรวมในประเทศไทย

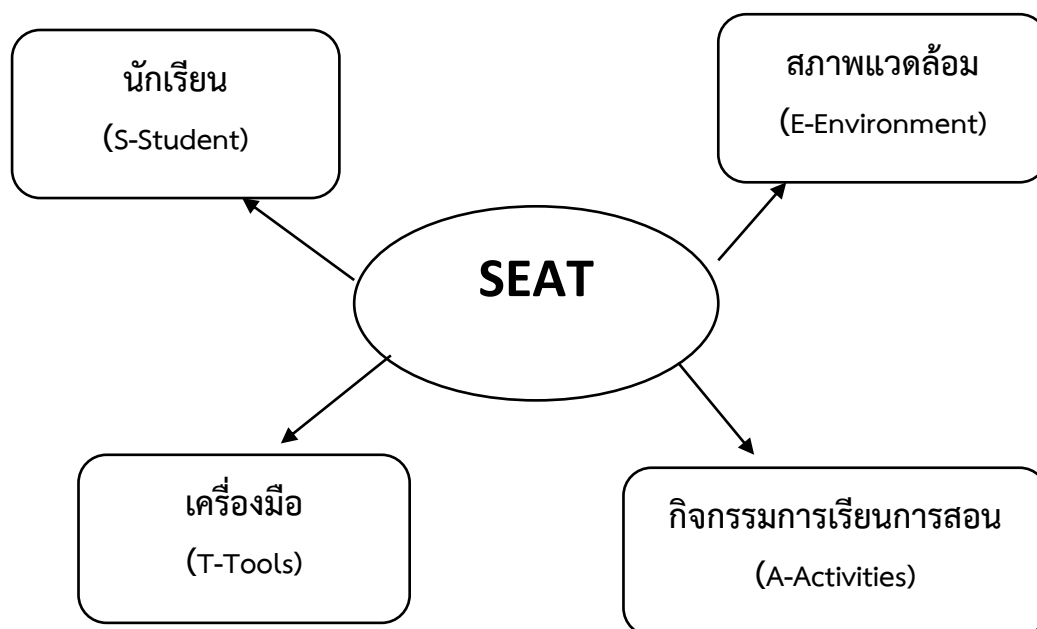
2.1.1 การบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework)

ในการจัดการเรียนรวมจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร ทั้งนี้เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม จึงทำให้การพัฒนาแบบการบริหารจัดการเรียนรวมมีความสำคัญมาก นักการศึกษาและครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนทั่วไปกังวลว่าหากนำเด็กพิการหรือเด็กที่มีความบกพร่องเข้าเรียนรวมแล้ว อาจเกิดผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน และทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างนักเรียนทั่วไปกับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องมากยิ่งขึ้น แต่ในความเป็นจริงทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องร่วมกันรับผิดชอบและปฏิบัติงานในลักษณะการประสานความร่วมมือกัน (Collaboration) ที่จะสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้บรรลุจุดหมายของการจัดการ(ศึกษาสำหรับนักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่อง องค์กรประกอบที่สำคัญที่สุดที่มีผลกระทบต่อโรงเรียน คือการเปลี่ยนบทบาทหน้าที่และเพิ่มความรับผิดชอบต่อครูและบุคลากรอื่นในปัจจุบันนี้ครูจำเป็นต้องมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนทั่วไปควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องในลักษณะของการจัดการเรียนรวม

นอกจากนี้โรงเรียนต้องตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง โดยมีแผนการจัดการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program:IEP) เป็นตัวกำหนดและเปิดโอกาสให้พ่อแม่เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลทางโรงเรียนต้องจัดให้มีคณะกรรมการในโรงเรียนประกอบด้วย บุคคลในชุมชน ตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับชุมชน ซึ่งทางโรงเรียนต้องมีบทบาทในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรวมแก่คณะกรรมการโรงเรียนและชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนรวมในโรงเรียนและเข้าใจเนื้อหาสาระในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับ

การให้สิทธิและโอกาสแก่เด็กทุกคน ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเด็กพิการหรือเด็กที่มีความบกพร่อง จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือระยะเริ่มตั้งแต่แรกเกิดหรือทันทีที่พบความพิการนอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนต้องกำหนดบทบาทหน้าที่และคุณสมบัติของบุคลากรอย่างชัดเจนด้วย(เบญจา ชลธาร์นนท์. 2546 หน้า 1-2)

เบญจา ชลธาร์นนท์ (2546) ได้พัฒนาโครงสร้างบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอนรวม โดยใช้โครงสร้างซีท เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปบูรณาการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 การบริหารจัดการเรียนรวมในโครงสร้างซีท

(ที่มา : ดัดแปลงจาก เบญจา ชลธาร์นนท์. 2546:3)

โรงเรียนต้องบริหารองค์ประกอบหลัก 4 ประการตามโครงสร้างซีท เพื่อให้การจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ดังมีรายละเอียดพอสังเขปในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1. นักเรียน (S : Student)

1.1 เตรียมความพร้อมนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในด้านร่างกาย วิชาการ อารมณ์และสังคม และการช่วยเหลือตนเอง หากพิจารณาตั้งแต่แรกเกิดจำเป็นต้องได้รับการ

ช่วยเหลือระยะแรกเริ่มหรือเตรียมความพร้อมทันทีที่พบความพิการเพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้าน ซึ่งในการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มนั้นเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดที่เด็กควรได้รับการเตรียมความพร้อม เพราะช่วงอายุ 0 - 3 ปี เป็นช่วงที่สมองเจริญเติบโตมากที่สุด การเตรียมความพร้อมทำได้โดยกระตุ้นพัฒนาการในส่วนที่เหลืออยู่ เมื่อได้รับการพัฒนา ระดับการทำงานต่าง ๆ (functional level) จะยิ่งสูงขึ้นในทางกลับกัน หากไม่ได้รับการพัฒนาการกระตุ้นหรือการส่งเสริมส่วนที่เหลืออยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการทำงานต่าง ๆ จะเลือนหายไป ทำให้เด็กเสียโอกาสในการเรียนรู้ทันที ดังนั้น การช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ ยิ่งทำได้ทันท่วงทีตั้งแต่เมื่อแรกเกิดและทำได้อย่างถูกต้องจะสามารถฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการได้อย่างเห็นผลชัดเจน (เบญจมา ชลธารินทร์.2546) นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อตัวเด็กที่มีความต้องการพิเศษเอง เนื่องจาก เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ในสถานการณ์จริงได้อยู่ร่วมกับเด็กปกติวัยเดียวกัน ไม่ได้ถูกแบ่งแยกออกจากสังคม (นงลักษณ์ วิรัชชัย.2544) ซึ่งจากข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้สำรวจจำนวนคนพิการในวัยเรียนหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษปี 2548 มีจำนวน 1.54 ล้านคน จำแนกเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่เข้ารับการศึกษาร้อยละ 6.23 บุคคลที่ยังไม่ได้เข้ารับการศึกษาร้อยละ 93.77 บุคคลออทิสติกที่เข้ารับการศึกษาร้อยละ 32.19 บุคคลที่ยังไม่ได้เข้ารับการศึกษาร้อยละ 67.81 และบุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์และสมาธิสั้นที่เข้ารับการศึกษาร้อยละ 10.50 บุคคลที่ยังไม่ได้เข้ารับการศึกษาร้อยละ 89.50 (ภารกิจโครงการและประสานงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.2549:2) ดังเห็นได้ว่าจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีโอกาสได้รับการศึกษาตามวัยนั้นมีปริมาณน้อยกว่าเด็กที่ได้รับการศึกษา ทำให้เด็กเสียโอกาสในการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพ จึงควรให้โอกาสทั้งทางด้านการฟื้นฟูสภาพและการศึกษาแก่เด็กโดยเร็วที่สุด

1.2 เตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป ทางโรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปในโรงเรียน โดยการให้ข้อมูลเพื่อให้นักเรียนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดการยอมรับและสามารถช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องอย่างถูกวิธีและเท่าที่จำเป็นที่ผ่านมาพบว่า การที่คนส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงลบต่อคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เช่น สมเพช เวทนา สงสาร กลัว ไม่ไว้ใจ (ผดุง อารยะวิญญู.2542:197) ซึ่งมักเกิดจากความไม่รู้หรือมีข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นครูควรทำความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับลักษณะความพิการให้นักเรียนทั่วไปในชั้นเรียนได้รู้จัก และควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้เด็กทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังเช่นการศึกษาของจิตติรัตน์ พุกจินดาและคณะ (2545) ศึกษาวิจัย เรื่อง กลยุทธ์ที่ใช้เพื่อพัฒนาการทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีการจัดกิจกรรมให้เด็กออทิสติกทำกิจกรรมร่วมกันกับเด็กปกติใน

ห้องเรียน เมื่อสิ้นสุดกิจกรรม เด็กปกติให้ความสนใจและช่วยเหลือเด็กออทิสติกมากขึ้น หรือครูอาจจัดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนทดลองเป็นคนพิการและทำกิจกรรมต่าง ๆ จากนั้นให้อภิปรายถึงความรู้สึกของนักเรียนแต่ละคนกิจกรรมเช่นนี้จะช่วยให้นักเรียนทั่วไปได้เข้าใจถึงความคับข้องใจ ความไม่สะดวก และความลำบากของเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่องมากขึ้น กิจกรรมอื่นที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่องมากขึ้น เช่น การเชิญผู้ที่ทำงานกับเด็กพิการมาบรรยายให้ฟังพร้อมทั้งให้ดูภาพยนตร์ สไลด์ แผ่นภาพ บทความ และสื่ออื่น ๆ ประกอบเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ หนังสือและเรื่องราวเกี่ยวกับคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เพื่อให้นักเรียนในชั้นเรียนและนักเรียนทุกคนในโรงเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ การทัศนศึกษาสถานที่ดูแลคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เพื่อให้นักเรียนได้เห็นและเรียนรู้ว่าคนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นอยู่อย่างไร นอกจากนี้ควรสอนทักษะการช่วยเหลือเบื้องต้นในการช่วยเหลือเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่องเบื้องต้นให้กับนักเรียนทั่วไปด้วย

2. สภาพแวดล้อม (E:Environment) สภาพแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ควรจัดให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment: LER) โรงเรียนควรพยายามให้เด็กได้เรียนรวมในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด หากไม่สามารถจัดให้เด็กเรียนรวมได้เต็มเวลา ก็อาจจัดเป็นเวลาได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นเฉพาะบุคคล โดยทั่วไป ควรจัดให้นักเรียนทุกคนเข้าเรียนในชั้นเรียนทั่วไป โดยแยกนักเรียนออกไปจากเพื่อนทั่วไปให้น้อยที่สุด โรงเรียนควรปรับสภาพแวดล้อมโดยใช้หลักวิชาการคือ พิจารณาถึงสภาพความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท

2.2 บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน โรงเรียนทั่วไปที่มีการจัดการเรียนรวม ผู้บริหารจะเป็นผู้ที่สำคัญยิ่งในโรงเรียนที่จะเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนรวมในโรงเรียน หากทางโรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนไว้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำเสนอเรื่องการจัดการเรียนรวมให้คณะกรรมการโรงเรียนทราบ และพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนรวมประจำโรงเรียน ซึ่งควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรภายนอก เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนรวม แนวทางการดำเนินงาน จัดสรรงบประมาณ บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และรูปแบบในการจัดการเรียนรวม เมื่อคณะกรรมการจัดการเรียนรวมประจำโรงเรียนประชุมกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานในการจัดการเรียนรวมเรียบร้อยแล้ว ทางโรงเรียนต้องจัดการประชุมชี้แจงถึงนโยบายของ

โรงเรียนและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยให้ถือเป็นปริมาณงาน พร้อมทั้งให้ทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและร่วมเป็นเจ้าของโครงการ นอกจากนี้โรงเรียนต้องจัดทำป้ายประกาศนำเสนอในลักษณะของโปสเตอร์ แผ่นพับ วิดีโอ หรือจัดป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องรับทราบเกี่ยวกับนโยบาย ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่องอาสาเป็นวิทยากร หรือหากมีกิจกรรมการดำเนินงานด้านคนพิการในสังคมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรวมจะได้เผยแพร่ให้ทุกคนรับทราบ ครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษต้องเป็นที่ปรึกษาซึ่งกันและกัน โดยทำงานรวมกันเป็นทีม (ผดุง อารยะวิญญู.2542) นอกจากนี้โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการอบรม ประชุมสัมมนา ให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษอย่างต่อเนื่อง ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งโรงเรียนต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง เพื่อพิจารณาความพร้อมของเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สำหรับเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมตามศักยภาพและความต้องการพิเศษของแต่ละคน นอกจากนี้โรงเรียนจะต้องมีการประสานงานในการส่งต่อเด็กที่มีความบกพร่องในระดับมากหรือรุนแรงไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ เพื่อเข้ารับการฟื้นฟูบำบัดตามสภาพความบกพร่องของแต่ละคน ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์สูงสุดในการได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม (วิเชียร แดงสาย.2545) ซึ่งในสถานการณ์ของความเป็นจริงพบว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการให้การบริหารทางการศึกษาพิเศษในประเทศไทยยังขาดแคลนอยู่มาก มีการผลิตครูการศึกษาพิเศษ ในสาขาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กปัญญาเลิศ และการศึกษาพิเศษทั่วไป (การเรียนรวม) ยังไม่มีการผลิตในสาขาเด็กออทิสติก เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กสมาธิสั้น เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม และเด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน (ผดุง อารยะวิญญู.2544: ออนไลน์)

นางลักษณ วิรัชชัย (2544) กล่าวว่า หลักการที่สำคัญที่สุดในการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คือ การยอมรับและการใช้ประโยชน์จาก ความแตกต่างที่หลากหลายระหว่างเด็กทุกคน โดยเฉพาะความแตกต่างเนื่องจากความพิการ เพื่อให้ เด็กทุกคนเกิดการเรียนรู้และพัฒนา ฟื้นฟูสมรรถภาพทุกด้าน ทั้งทางวิชาการ ทางสังคม ทางกายภาพ และทางอาชีพ สามารถเรียนรวมกันอย่างพึ่งพาอาศัยกัน โดยมีความร่วมมือในการจัดการศึกษาของ เด็กจากบุคลากรทุกคนในโรงเรียน จากครอบครัวและจากชุมชน นอกจากนี้จากเหตุผลเรื่องความจำเป็นด้านทรัพยากร การจัดการศึกษาแบบแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกจากเด็กปกตินั้น ต้องใช้ ทรัพยากร และบุคลากรจำนวนมาก ซึ่งเมื่อเทียบสัดส่วนของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กที่มีความต้องการ พิเศษกับ

ปริมาณทรัพยากรที่จะต้องใช้ดำเนินงานนั้นแทบจะเป็นไปไม่ได้ ดังนั้นถ้าลงทุนเพิ่มเฉพาะ ส่วนของครู การศึกษาพิเศษและบุคลากรเสริมที่ต้องทำงานร่วมกัน และเสริมพลังอำนาจให้กับครูปกติ บิดามารดา ของเด็ก ให้มีความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น และระดมทรัพยากรที่มีอยู่ แล้วใน ครอบครัวและชุมชนเข้ามาช่วยจัดการศึกษา โดยที่ทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษมีโอกาสได้รับบริการทั่วกัน (Detimer, Dyck and Thurston. 1996) ก็จะสามารถทำให้ การจัดการเรียนร่วมดำเนินไปอย่างประสบความสำเร็จได้มากขึ้น

3. กิจกรรมการเรียนการสอน (A: Activities)

กิจกรรมการเรียนการสอน คือ กิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียน เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่จะช่วยให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องได้รับการพัฒนา ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งประกอบด้วย

3.1. การบริหารจัดการหลักสูตร ควรมีการปรับหลักสูตรทั่วไป คือการปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง มีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะ คือหลักสูตรที่เป็นแนวทางการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งถือเป็น หลักสูตรเฉพาะบุคคล โดยพิจารณาจากระดับของความพิการจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ของนักเรียน โรงเรียนอาจประยุกต์ตามแนวทางของกรมวิชาการ ซึ่งในสภาพปัจจุบัน การเรียนการสอน ยังไม่เหมาะสมกับเด็กแต่ละบุคคลอย่างแท้จริง (บังอร ต้นปาน. 2539) และมีการจัดทำหลักสูตร เพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นให้แก่เด็กนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เช่น ทักษะการดำรงชีวิต ทักษะทางสังคมสำหรับเด็กออทิสติก

นอกจากนั้นสิ่งที่เป็นส่วนสำคัญคือ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) เป็นแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการ จำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ในการจัดทำควรได้รับความร่วมมือจาก ผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษาและบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสามารถของเด็ก และช่วยให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาตามสภาพความแตกต่างของแต่ละบุคคล เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนและการพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้เป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผน และเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ มีข้อมูล ในการจัดเด็กเข้ารับบริการการศึกษา บริการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ (ผดุง อารยะวิญญู. 2542, เบญจา ชลธารนนท์, 2546, จรี ทองคำ, 2548: ออนไลน์) รวมทั้งยังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการประเมินผล สำหรับใช้ในการกำหนดความก้าวหน้าของเด็กว่าเป็นไปตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล (สุวิมล อุดมพิริยะศักดิ์, 2549) สำหรับขั้นตอนในการจัดทำ

แผนการศึกษา เฉพาะบุคคลนั้นจะเริ่มจากการทำความเข้าใจและขออนุญาตผู้ปกครองของเด็ก ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความ เข้าใจและร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษาในการช่วยเหลือ พัฒนาส่งเสริม ความก้าวหน้า ของเด็ก จากนั้นทำการรวบรวมข้อมูลและประเมินเกี่ยวกับเด็ก และทำการประชุม จัดทำแผนการศึกษา เฉพาะบุคคล โดยมีกลุ่มรับผิดชอบซึ่งจะเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือพัฒนา เด็กโดยตรง ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น นักกิจกรรมบำบัด นักกายภาพบำบัดและนักเรียน (กรณีที่สามารถเข้าร่วมประชุมได้) โดยผู้รับผิดชอบ เหล่านี้จะประชุม ร่วมกันเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วมีการลงนาม ของผู้รับผิดชอบ จากนั้นเริ่มใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยยึดจุดมุ่งหมายระยะยาวเป็น หลักนำไปกำหนดจุดมุ่งหมายระยะสั้น และนำจุดมุ่งหมายระยะสั้นไปจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individualized Implementation Plan : IP) (สุวิมล อุดมพิริยะศักย์, 2549) และขั้นตอนสุดท้าย คือขั้นการติดตามและ ประเมินผล โดยคณะผู้จัดทำจะมีการประชุมประเมินความก้าวหน้า เพื่อปรับ แผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคลให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษคนนั้นใหม่ เมื่อเด็กคนนั้นพัฒนา มาจนบรรลุจุดมุ่งหมาย ระยะยาวที่วางไว้แล้ว โดยปกติจะมีการติดตามประเมินผลปีละ 1 ครั้ง (สุวิมล อุดมพิริยะศักย์, 2549) (แสดงในภาคผนวก)

นอกจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแล้ว ยังต้องจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IP) ซึ่งเป็นแผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจง สำหรับนักเรียน พิการหรือที่มีความบกพร่องคนนั้น ๆ ในวิชาหรือทักษะที่เป็นจุดอ่อน แผนการสอน เฉพาะบุคคลนี้ จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน IEP ซึ่งจะมี รายละเอียด เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายระยะยาว สั้น วิธีการสอน สื่อ กระบวนการประเมินที่ใช้และเกณฑ์ การประเมิน ระยะเวลาและผลการประเมิน รวมทั้งเขียนแผนการสอนแต่ละเรื่อง และจัดการเรียน การ สอนและการบำบัดฟื้นฟูตามที่กำหนดพร้อมทั้งประเมิน ติดตามความก้าวหน้าของเด็กเป็นระยะ เพื่อให้ บรรลุจุดมุ่งหมายระยะยาวที่กำหนดไว้ใน IEP (สุวิมล อุดมพิริยะศักย์, 2549) เกณฑ์การวัด และประเมินผลควรมีอย่างน้อยปีละ 1-2 ครั้ง หรือภาคเรียนละ 1 ครั้งหรือมากกว่านั้นตามความเหมาะสม ของเด็ก (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2545) (แสดงในภาคผนวก)

3.2. การตรวจสอบทางการศึกษา (Educational Implementation) หมายถึง กระบวนการ ที่ใช้วิธีการต่าง ๆ หลายวิธี ในการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวกับนักเรียน โดยมี วัตถุประสงค์ในการ ที่จะกำหนดปัญหาและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ พฤติกรรมและร่างกาย รวมทั้งตัดสินใจเกี่ยวกับนักเรียนในเรื่องการส่งต่อ การคัดแยก การกำหนด ประเภทเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ การวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

3.3. เทคนิคการสอน โดยมีเทคนิคการสอนที่หลายรูปแบบ คือ การวิเคราะห์งาน การสอนโดยใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3.4. การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การติดตามความก้าวหน้าของ นักเรียนในปัจจุบันใช้วิธีการทบทวนและปรับ IEP ปีละอย่างน้อย 2 ครั้ง รวมทั้งมีการรายงาน ความก้าวหน้าของนักเรียนโดยสรุปจาก IP ที่ใช้สอนเด็กในแต่ละสาระการเรียนรู้ ทักษะและกิจกรรม ต่าง ๆ

3.5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนและชุมชน นอกจาก กิจกรรมการเรียนการสอนที่ต้องจัดในห้องเรียนแล้วและภายในโรงเรียนแล้ว ยังมีกิจกรรมนอกโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนควรมีการบริหารจัดการในเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัย ยานพาหนะ ที่พักรถฯ เพื่อช่วยให้การเข้าร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

3.6. การประกันคุณภาพ ทางโรงเรียนควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนรวมขึ้น

3.7. การรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียน โดยมีปฏิทินการรับคน พิการอย่างชัดเจน

3.8. การจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริม จำนวนเด็กที่ครูสอนเสริมจะต้อง ให้บริการควรเริ่มจากจำนวน 5 - 6 คน ในสัปดาห์แรก ๆ แล้วค่อย ๆ เพิ่มจำนวนเด็กขึ้นในสัปดาห์ ต่อมาทีละสัปดาห์ แต่ควรจัดให้บริการตามจำนวนที่ต้องรับผิดชอบภายใน 6 สัปดาห์ การค่อย ๆ ททยอยจัดบริการให้แก่เด็กเช่นนี้ จะช่วยผ่อนคลายความยุ่งยากในการที่จะต้องจัดตารางเวลา ให้บริการแก่เด็กครูสอนเสริมจะต้องประสานงานกับครูทั่วไปทุกชั้นเรียนที่เด็กกระจายอยู่ และจัดเวลา ในแต่ละวันให้กับตนเองให้มีเวลาสำหรับเตรียมการก่อนเด็กมารับบริการที่ห้องสอนเสริมหรือก่อนที่ครูสอนเสริมจะเข้าไปให้บริการในชั้นเรียน จัดให้มีเวลาที่จะใช้ในการตรวจสอบเด็กบางกรณี และจัดให้มีเวลาที่จะให้คำแนะนำปรึกษาหารือกับครูคนอื่น ๆ การจัดตารางเวลาที่จะทำให้ทุกฝ่ายยอมรับเป็นสิ่งที่ยาก ฉะนั้นครูสอนเสริมจึงต้องคำนึงถึงเด็กว่าตารางเวลาที่จัดให้กับเด็กที่รับผิดชอบแต่ละคนนั้น เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของเด็ก รวมทั้งตัวครูด้วย

4. เครื่องมือ (T: Tools)

หมายถึง สิ่งที่นำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนรวมช่วยให้นักเรียน พิการหรือที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการช่วย สนับสนุนให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ อันได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ ระบบการบริหารจัดการ กฎกระทรวง เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อทางการศึกษา เช่น อุปกรณ์สื่อสิ่งพิมพ์อักษรเบรลล์ หนังสือเสียงสำหรับเด็กตาบอด หนังสือตัวพิมพ์ใหญ่ สำหรับนักเรียน

ที่เห็นเลือนราง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับนักเรียนออทิสติก บริการต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุน การศึกษาของคนพิการแต่ละประเภท เช่น บริการสอนเสริม เช่น การเขียนและอ่านอักษรเบรลล์ การสอนภาษามือ การฝึกพูด รวมทั้งการสอนเสริมวิชาการต่าง ๆ ตำรา ความช่วยเหลืออื่น ๆ ทางการศึกษา เช่น กิจกรรมบำบัดและกายภาพบำบัดสำหรับเด็กที่มีความต้องการบกพร่องทางด้านสติปัญญา เด็กออทิสติก การแก้ไขการพูดสำหรับเด็กออทิสติก (ภารกิจโครงการและประสานงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2549: 63-64)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้นำแนวทางการบริหารตามโครงสร้างซีท (S-SEAT) ได้แก่

1. ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation)
2. ด้านนักเรียน (S : Student)
3. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)
4. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)
5. ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)

3. โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม (Inclusive schools)

โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมที่มีความพร้อมในการจัดการเรียนรวมและสามารถพัฒนาตนเองให้พร้อมเป็นศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

กรอบแนวทางในการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม

1. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนพิการอย่างเป็นระบบ คัดกรอง วินิจฉัย และจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) การจัดทำสื่อ/เทคนิควิธีการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการติดตามความก้าวหน้าทางการเรียน/ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. พัฒนาปัจจัยพื้นฐานตามความจำเป็นพิเศษของเด็กเป็นรายบุคคล ได้แก่ การพัฒนา จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนให้มีความรู้ ความสามารถทักษะที่จำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนพิการตามมาตรฐานที่กำหนด

4. การขยายผลการอบรมครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนางานทั้งระบบ (Whole school Approach) ตามขั้นตอนในการจัดการเรียนรวม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนทุกคน

5. จัดทำแผนการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วม

6. มีการจัดตั้งทีมงานและคณะกรรมการชุดต่างๆ รับผิดชอบในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ รวมทั้งการทำงานร่วมกับสหวิชาชีพ เพื่อให้การเรียนรวมประสบผลสำเร็จ ทั้งในด้านหลักสูตรการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

7. บริหารจัดการครู ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามสภาพความสำเร็จที่กำหนดไว้

8. พัฒนาโรงเรียนให้พร้อมเป็นศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (Student Support Services : SSS) เพื่อให้เป็นศูนย์รวมแหล่งเรียนรู้ เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นศูนย์รวมสื่อ อุปกรณ์ ตัวอย่างการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และให้บริการกับโรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนอื่นๆ ในพื้นที่

9. ดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าของการพัฒนาสู่โรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

10. จัดเครือข่ายกับโรงเรียนอื่นๆ องค์กรส่วนท้องถิ่น เพื่อความร่วมมือและช่วยเหลือกันทางวิชาการ เพื่อให้เกิดระบบการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้ได้มากที่สุด

11. ประเมินและจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานเรียนร่วมส่งสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานสิ้นปีการศึกษา

12. วิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้ได้มาตรฐาน

13. มีการนิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือ ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรวม

ขั้นตอนในการจัดการเรียนรวม

1. ศึกษาความพร้อม และทัศนคติของครู

2. การคัดแยก/คัดกรองเด็ก

3. การตัดสินเด็กพิเศษ และการประเมินความต้องการพิเศษ

4. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

5. การจัดรูปแบบการเรียนรวม

6. การดำเนินงานการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
7. การนิเทศติดตามผล
8. การประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
9. การปรับ IEP
10. การเลื่อนชั้น การออกหลักฐาน

รูปแบบการเรียนรวม

รูปแบบที่ 1 การเรียนรวมเต็มเวลา (Full Inclusion)

รูปแบบที่ 2 การเรียนรวมบางเวลา (Partial Inclusion)

รูปแบบที่ 3 การจัดให้มีครูผู้ช่วย (Teacher Aid Program)

จากข้อมูลโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สรุปได้ว่า โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมที่มีความพร้อมในการจัดการเรียนรวมและสามารถพัฒนาตนเองให้พร้อมเป็นศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านแผ่นดินทอง โรงเรียนอนุบาลยางฮอม โรงเรียนห้วยก้างราษฎร์วิทยา โรงเรียนบ้านม่วงยาย และโรงเรียนบ้านหวาย

4. ความรู้เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD)

1. ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Learning Disability ใช้ชื่อย่อว่า LD เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทหนึ่ง มีผู้ให้นิยามของคำว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้มากมาย แต่คณะผู้ศึกษาจะขอลำถ่วงถึงนิยามของเด็กประเภทนี้เพียง 5 นิยามเท่านั้น ซึ่งแต่ละนิยามก็จะสะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจของนักวิชาการเกี่ยวกับเด็กประเภทนี้แตกต่างกันไป

อุษณีย์ โพธิสุข (2542 : 110-111) ได้ให้คำจำกัดความของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ว่าหมายถึง “เด็กที่มีความบกพร่องทางการรับรู้หรือทางการเรียนรู้ ที่มีความผิดปกติอย่างเดียวหรือหลายอย่าง ซึ่งทำให้เกิดปัญหาทางการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน การสะกดคำ การคำนวณ หรือการประมวลความคิด การใช้เหตุผล การรวบรวมความคิด ซึ่งความผิดปกตินี้ไม่ใช่เกิดมาจากภาวะบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน ทางร่างกาย ทางสติปัญญา หรือทางอารมณ์”

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 115) กล่าวว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับกระบวนการทางจิตวิทยา ความบกพร่องนี้เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาของ

เด็กทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน เด็กมีปัญหาในด้านการฟัง การคิด การพูดคุยกับผู้อื่น การอ่าน การสะกดคำ หรือการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ รวมไปถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางการรับรู้ การได้รับบาดเจ็บทางสมอง

กฎหมายว่าด้วยการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่อง ซึ่งเป็นกฎหมายสาธารณะของประเทศสหรัฐอเมริกา, Public Law : 101 -476 ได้ให้คำจำกัดความของความบกพร่องการเรียนรู้ว่า “เป็นความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยาขั้นพื้นฐานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือมากกว่านั้น ที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจภาษาหรือเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน ซึ่งอาจแสดงออกมาทางความสามารถที่ไม่สมบูรณ์ในการฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียน การสะกดคำ หรือการคำนวณทางคณิตศาสตร์ และยังครอบคลุมถึงสภาพ ต่างๆ เช่น ความบกพร่องในการรับรู้ ภาวะที่สมองถูกระบบกระเทือนเพียงเล็กน้อย ภาวะความบกพร่องในการอ่าน และความบกพร่องในการเข้าใจ” (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์, 2545 : 3)

ชวลิต ชูกำแหง (2546) ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง เด็กที่มีสภาพร่างกายภายนอกปกติ แต่มีปัญหาเกี่ยวกับความไม่สมดุลของสมอง ส่งผลทำให้เด็กมีปัญหาทางด้านความรู้ความเข้าใจ จิตพิสัย และพฤติกรรมในการแสดงออก ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่จะแสดงออกอย่างเด่นชัดในด้านการเรียน เช่น การอ่าน การเขียน การคิด คำนวณ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถของตน

ผดุง อารยะวิญญู (2546 : 1) กล่าวว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง ความผิดปกติของกระบวนการทางจิตวิทยาอันเป็นพื้นฐานเบื้องต้น ตั้งแต่หนึ่งด้านขึ้นไป ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเข้าใจและการใช้ภาษา ซึ่งจะทำให้บังเกิดความบกพร่องทางการฟัง การพูด การอ่าน การคิด การเขียน หรือทางคณิตศาสตร์

ภทรพร เล็กประเสริฐ (2554) เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities : LD) หมายถึง เด็กที่มีระดับสติปัญญาหรือ ไอคิว (I.Q.) ปกติ แต่มีความบกพร่องเกี่ยวกับกระบวนการทางจิตวิทยา และสมองที่เกี่ยวข้องกับการเข้าใจ หรือการใช้ภาษา การเข้าใจภาษาพูด หรือภาษาเขียน ซึ่งความผิดปกตินี้ก่อให้เกิดปัญหาในการฟัง การคิด การอ่าน การเขียน การสะกดคำ และการคำนวณ ความบกพร่องเหล่านี้เป็นผลทำให้เกิดความไม่สอดคล้องระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสามารถทางสติปัญญาที่แท้จริง (Learner, 2003, Bende, 1996 ; Smith et al, 2006) นอกจากนี้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้บางคนอาจจะมีภาวะสมาธิสั้นร่วมด้วย

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีสภาพร่างกายภายนอกปกติมีระดับสติปัญญาหรือไอคิว (I.Q.) ปกติ แต่มีความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยา และสมองที่เกี่ยวข้องกับการเข้าใจ หรือการใช้ภาษา ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับความไม่สมดุลของสมองส่งผล

ทำให้เด็กมีปัญหาทางด้านความรู้ ความเข้าใจ จิตพิสัย และพฤติกรรมในการแสดงออก ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่จะแสดงออกอย่างเด่นชัดในด้านการเรียน เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถของตน

2. ความเป็นมาของการเกิดปัญหาการเรียนรู้

เมื่อก่อนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มักได้รับการตัดสินให้เป็นเด็กปัญญาอ่อน เพราะเด็กเหล่านี้ มีปัญหาบางอย่างคล้ายคลึงกับปัญหาของเด็กปัญญาอ่อน เด็กเหล่านี้จึงถูกจัดให้เรียนในชั้นเดียวกันกับเด็กปัญญาอ่อน แต่มาในช่วงปี ค.ศ. 1940 ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับเด็กเหล่านี้อย่างจริงจัง และพบว่า เด็กเหล่านี้ลักษณะที่แตกต่างจากเด็กปัญญาอ่อน

ในช่วงปี ค.ศ. 1950 เป็นต้นมา นักการศึกษาพิเศษได้พยายามปรับปรุงการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของเด็กมีการศึกษาค้นคว้ามากขึ้น และพบว่าเด็กเหล่านี้ส่วนมากมีปัญหาในการรับรู้ทางการฟัง การรับรู้ทางสายตา ทำให้ไม่สามารถรับรู้สัญลักษณ์ ต่างๆ ได้ดี จึงทำให้มีปัญหาในการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านภาษาและคณิตศาสตร์ แต่อย่างไรก็ตามเด็กเหล่านี้ในประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ยังไม่จัดให้เป็นเด็กที่ต้องได้รับบริการทางการศึกษาพิเศษ

ในช่วงปี ค.ศ. 1960 มีผู้ให้ความสนใจกลุ่มเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มากขึ้น และในปี ค.ศ. 1963 ดร. แฮมูเอล เคิร์ค เป็นผู้ก่อตั้งชื่อเด็กกลุ่มนี้ว่า Learning Disability หรือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หรือเป็นผู้ที่มีความยุ่งยาก ลำบากในการเรียน ซึ่งเป็นคำที่ใช้กันอย่างแพร่หลายถึงปัจจุบัน

ในปี ค.ศ. 1975 รัฐบาลสหรัฐอเมริกาประกาศให้ใช้กฎหมายการศึกษาพิเศษบังคับให้ทุกโรงเรียนในสหรัฐอเมริการับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนทำให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ได้รับงบประมาณในการจัดการศึกษาอย่างเป็นทางการ

ในปี ค.ศ. 1980 มีสมาคมต่างๆ เกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เกิดขึ้น ผู้ปกครองให้ความสนใจและต่อสู้เพื่อเด็กมากขึ้น ในทางวิชาการนั้นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ ได้รับความนิยมน้อยลง และมีทฤษฎีใหม่ๆ เกิดขึ้น

ตั้งแต่ในปี ค.ศ. 1990 เป็นต้นมา ศาสตร์ที่เกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ได้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวางทั้งในสหรัฐอเมริกา และประเทศที่พัฒนาแล้ว อีกทั้งในสหรัฐอเมริกา ได้มีการออกกฎหมายใหม่เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ ชื่อ Individuals with Disabilities Education Act ใช้ชื่อย่อว่า IDEA ในกฎหมายนี้เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้เป็นกลุ่มหนึ่งที่จะต้องได้รับการศึกษาพิเศษ และเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากกว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่นๆ

3. สาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้

สาเหตุความบกพร่องทางการเรียนรู้ พบว่ามีสาเหตุแห่งปัญหามากมาย ซึ่งนักวิชาการอาจประมวลถึงสาเหตุของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้แตกต่างกันไป แต่ในที่นี้จะขอจำแนกถึงสาเหตุของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้ดังนี้

เบญจพร ปัญญา (2542 : 13) กล่าวถึงสาเหตุของเด็กที่เกิดปัญหาการเรียนรู้ ดังนี้

1. พยาธิสภาพของสมอง การศึกษาเด็กที่มีแผลทางสมอง เช่น คลอดก่อนกำหนด ตัวเหลือง หลังคลอด ฯลฯ แต่มีสติปัญญาปกติ พบว่ามีปัญหาการอ่านร่วมด้วย
2. ความผิดปกติของสมองซีกซ้าย โดยปกติสมองซีกซ้ายจะควบคุมการแสดงออกทางด้านภาษา และสมองซีกซ้ายจะมีและมีความผิดปกติ อื่นๆ ที่สมองซีกซ้ายด้วย
3. ความผิดปกติของคลื่นสมอง เด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้จะมีคลื่นอัลฟา ที่สมองซีกซ้ายมากกว่าเด็กปกติ
4. กรรมพันธุ์ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้บางรายมีความผิดปกติของโครโมโซมคู่ที่ 15 และสมาชิกของครอบครัวเคยมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) โดยที่พ่อแม่มักเล่าว่าเมื่อตอนเด็กๆ ตนเคยมีลักษณะคล้ายๆ กัน
5. พัฒนาการล่าช้า เดิมเชื่อว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีผลมาจากพัฒนาการล่าช้า แต่ปัจจุบันไม่เชื่อเช่นนั้นเพราะเมื่อโตขึ้นมักไม่ได้หายจากโรคนี

ผดุง อารยะวิญญู (2544 : 8-9) ได้กล่าวว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้ก่อให้เกิดปัญหาในการเรียนเนื่องจากเด็กไม่สามารถเรียนได้ดีเท่ากับเด็กปกติทั่วไป สาเหตุความบกพร่อง อาจจำแนกได้ดังนี้

1. การได้รับบาดเจ็บทางสมอง

บุคลากรทางการแพทย์ ที่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้หลายประเทศ มีความเชื่อว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กเหล่านี้ ไม่สามารถเรียนรู้ได้ดีนั้น เนื่องมาจากการได้รับบาดเจ็บทางสมอง (Brain Damage) หรือภาวะความผิดปกติของระบบประสาทส่วนกลาง อาจเป็นการได้รับบาดเจ็บก่อนคลอด ระหว่างคลอด หรือหลังคลอดก็ได้ เช่น การขาดออกซิเจน การคลอดที่ผิดปกติ การได้รับบาดเจ็บนี้จะทำให้ระบบประสาทส่วนกลาง ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ อย่างไรก็ตามการได้รับบาดเจ็บอาจไม่รุนแรงมากนัก สมองและระบบประสาทส่วนกลาง ยังทำงานได้ดีเป็นส่วนมาก มีบางส่วนเท่านั้นที่บกพร่องไปบ้าง ทำให้เด็ก มีปัญหาในการรับรู้ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของเด็ก แต่ปัญหานี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับทั้งหมด เพราะเด็กบางรายอาจเป็นกรณียกเว้นได้

2. กรรมพันธุ์

งานวิจัยเป็นจำนวนมากระบุตรงกันว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้บางอย่างสามารถถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ได้ ดังจะเห็นได้จาก การศึกษาเป็นรายกรณีพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้บางคน อาจมีพี่น้องที่เกิดจากท้องเดียวกัน มีปัญหาทางการเรียนรู้เช่นกัน หรืออาจมีพ่อ แม่ พี่ น้อง หรือญาติใกล้ชิด มีปัญหาทางการเรียนรู้เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในการอ่าน การเขียน การเข้าใจภาษา

มีรายงานการวิจัยที่น่าเชื่อถือว่า เด็กแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกัน เมื่อพบว่าแฝดคนหนึ่งมีปัญหาในด้านการอ่าน แฝดคนหนึ่งมีปัญหาในด้านการอ่านด้วย แต่ปัญหานี้ไม่พบบ่อยนักสำหรับแฝดที่มาจากไข่คนละใบ จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัญหาในการเรียนรู้ อาจสืบทอดทางกรรมพันธุ์ได้

3. สิ่งแวดล้อม

สาเหตุทางสภาพแวดล้อม ในที่นี้หมายถึง สาเหตุอื่นๆ ที่ไม่ใช่การได้รับบาดเจ็บทางสมองและกรรมพันธุ์ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กภายหลังการคลอด เมื่อเด็กเติบโตขึ้นมาในสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง เช่น

3.1 การที่เด็กมีพัฒนาการทางร่างกายล่าช้า ด้วยสาเหตุบางประการ

3.2 การที่ร่างกายได้รับสารบางประการ อันเนื่องจากสภาพมลพิษในสิ่งแวดล้อม ทำให้ประสาทถูกทำลาย ฯลฯ มีงานวิจัยที่น่าสนใจชิ้นหนึ่ง ซึ่งชี้ให้เห็นว่า แสงไฟนีออนที่เราใช้กันทั่วไปและแสงจากทีวี มีรังสีที่เป็นผลเสียกับเด็ก ๆ เช่น ทำให้เกิดปัญหาการเรียน เป็นต้น

3.3 สภาพทางชีวเคมีในร่างกาย คือ สารเคมีในร่างกายอาจไม่สมดุล เพราะเกิดจากการผิดปกติของต่อมต่าง ๆ หรือการรับสารใด ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นสารเสพติด หรือที่เรานึกไม่ถึง คือ พกน้ำตาล สีส้มให้เกิดความสวยงาม เป็นต้น

3.4 การขาดสารอาหารในวัยทารก และในวัยเด็ก

3.5 การสอนแบบไร้คุณภาพซึ่งมีสาเหตุมาจาก ระบบการจัดการศึกษาระบบ “โรงงาน”

3.6 การขาดโอกาสทางการศึกษาแม้ว่าองค์ประกอบทางสภาพแวดล้อมเหล่านี้ จะไม่ใช่สาเหตุที่ก่อให้เกิดความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยตรง แต่องค์ประกอบเหล่านี้ อาจทำให้สภาพการเรียนรู้ของเด็กมีความบกพร่องมากขึ้น

สรุปได้ว่า สาเหตุของเด็กที่เกิดปัญหาการเรียนรู้อาจเกิดจากสาเหตุหนึ่ง เกิดจากการบาดเจ็บทางสมอง อาจเกิดขึ้นก่อนคลอด ระหว่างคลอด หรือหลังคลอดก็ได้ ประการที่สอง เกิดจากกรรมพันธุ์ และประการ ที่สามเกิดจากสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษในสิ่งแวดล้อม การขาดสารอาหารในวัยทารก และในวัยเด็ก การสอน ที่ไม่มีประสิทธิภาพของครู ตลอดจนการขาดโอกาสทางการศึกษา เป็นต้น

4. ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ผู้ศึกษาได้รวบรวมลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จากนักวิชาการหลายท่าน เพื่อจะเป็นข้อมูลที่จะใช้เป็นข้อสังเกตได้ในเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

1. มีความบกพร่องทางการพูด การสื่อสาร การรับรู้ การเคลื่อนไหว
2. ด้านการเรียน การทดสอบผลการเรียนให้ผลไม่แน่นอน ยากแก่การพยากรณ์ มีปัญหาในการเรียนวิชาทักษะ การสร้างแนวความคิดรวบยอด การสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน เรื่องความจำ โจทย์เลข ตัวสะกด การอ่าน การสอบ ที่ต้องจำกัดเวลา ด้านประสาทสัมผัส มีอุปสรรคในการควบคุมกล้ามเนื้อตนเองไม่ได้ กับงานง่ายๆ แต่รู้สึกสบายๆ กับงานยาก มีความแตกต่างระหว่างวิชา มาก ๆ เช่น เด็กบางคนได้คะแนนเลขสูงสุดตลอด แต่ตกวิชาศิลปะ หรือตกเรื่องภาษา หรือมีความประพฤติที่โรงเรียนกับบ้านแตกต่างกันมีปัญหาในการคัดลอกตัวอักษรทางคณิตศาสตร์ หรือรูปทรงอื่น ๆ จากตัวอย่างลงสมุดแบบฝึกหัด บางคน มีปัญหาในการจัดระเบียบการทำงาน บางคนจึงทำงานไม่เสร็จตามที่ครูมอบหมาย
3. ด้านอารมณ์ จะมีอารมณ์ไม่คงที่ บางครั้งระเบิดอารมณ์ใส่ผู้อื่น ความผิดหวังเล็ก ๆ น้อย ๆ อาจทำให้เสียอารมณ์อย่างรุนแรงได้ มีความรู้สึกที่ตนเองต่ำต้อย และโง่กว่าคนอื่น ๆ
4. ด้านพฤติกรรม แสดงพฤติกรรมแปลกๆ โดยโยกตัวหรือผกศัรษะบ่อย ๆ มีพฤติกรรมไม่คงเส้นคงวา สมาธิสั้น บางคนมีปัญหาเกี่ยวกับสมาธิ กล่าวคือ เด็กอาจเสียสมาธิง่าย หันเหความสนใจสู่ภายนอกห้องเรียนเสมอ เสียสมาธิง่าย เป็นโรคอยู่นิ่งไม่ได้ จนเรียนรู้อะไรล้าลากยากยิ่ง ลักษณะการนอนไม่คงที่ บางครั้งหลับ บางครั้งไม่หลับ ไม่เป็นเวลาแน่นอน
5. ด้านพัฒนาการทางร่างกาย มีพัฒนาการทางร่างกายไม่คงที่ มีอาการอึดเสบในช่องหูบ่อย ๆ โดยเฉพาะช่วง 3 ขวบแรก ทำให้เกิดปัญหาในการได้ยิน

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 4) ได้สรุปลักษณะความบกพร่องการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ส่วนใหญ่พบในระดับชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 75 ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ทั้งหมดที่คัดแยกได้
2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นชายมากกว่าหญิง ในอัตราส่วน 3 ต่อ 1
3. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ส่วนมากมีระดับสติปัญญา เฉลี่ยประมาณ 94-98

4. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในขั้นรุนแรง จะตรวจพบในระดับชั้นประถมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้น ป. 3 ป. 4

5. เมื่อโตขึ้น และเลื่อนชั้นไปเรียนในระดับมัธยมศึกษา ปัญหาในทางการเรียนรู้ลดลง

6. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทางภาษา (การฟัง พูด อ่าน เขียน) มีจำนวนมากกว่าเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์

7. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวนมาก เป็นเด็กที่เคยสอบตกและเรียนซ้ำชั้น

8. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ส่วนหนึ่ง ประมาณร้อยละ 15 มีปัญหาทางพฤติกรรม

9. มีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสามารถที่แท้จริงของเด็ก กล่าวคือ หากมีการวัดระดับสติปัญญาของเด็กแล้วก็จะพบว่าระดับสติปัญญาค่อนข้างสูง หรือสูงกว่าระดับสติปัญญาของเด็กที่มีปัญหาทางสติปัญญา แต่ผลการทดสอบทางด้านวิชาการได้คะแนนต่ำมาก ซึ่งความเป็นจริงแล้วเด็กรุ่นนี้จะได้คะแนนสูงกว่านี้ คะแนนจึงไม่เป็นไปตามความคาดหวังของครู

5. ประเภทของความบกพร่องทางการเรียนรู้

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ อาจจำแนกได้หลายประเภท นักวิชาการศึกษาพิเศษ อาจจัดหมวดหมู่ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง ปัญหาในการเรียนรู้อาจแฝงอยู่ในเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่น ๆ ด้วย เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หรือแม้แต่เด็กปัญญาเลิศบางคน เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ อาจจำแนกประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะของปัญหาในการเรียนของเด็กได้ ดังนี้(ผดุง อารยะวิญญู, 2544 : 21-29)

1. ความบกพร่องทางการฟังและการพูด เด็กเหล่านี้อาจแสดงพฤติกรรมทางการพูด ดังนี้

- 1.1 มีพัฒนาการทางการพูดล่าช้า
- 1.2 ไม่เข้าใจสัญลักษณ์ทางภาษา
- 1.3 รู้คำศัพท์น้อย
- 1.4 จำแนกเสียงพูดไม่ได้
- 1.5 ใช้อวัยวะในการพูดไม่ถูกต้องทำให้พูดไม่ชัด
- 1.6 รู้ว่าจะพูดอะไร แต่พูดออกมาเป็นคำพูดไม่ได้
- 1.7 ไม่เข้าใจคำพูดของคนอื่น
- 1.8 พูดไม่เป็นประโยค

- 1.9 พูดไม่เป็นประโยค
- 1.10 ใช้คำศัพท์ไม่ตรงกับความหมายที่จะพูด
- 1.11 พูดแล้วคนอื่นฟังไม่รู้เรื่อง
- 1.12 ไม่เข้าใจโครงสร้างทางภาษา

เด็กบางคนอาจมีปัญหาเพียงเล็กน้อย บางคนอาจมีปัญหามากในรพดบที่รุนแรง แตกต่างกันไปตามสภาพความบกพร่องทางการฟังและพูดนี้เรียกว่า อะเฟเซีย (Aphasia) เด็กที่มีปัญหา เช่นนี้เรียกว่า เด็กอะเฟเซีย (Aphasia Child) ความผิดปกติในการฟังและการพูด ของเด็กอะเฟเซีย เป็นผลมาจากการได้รับบาดเจ็บทางสมอง (Brain Damage) อย่างไรก็ตามเด็กบางคนอาจพูดไม่ชัด เช่น พูดด้วยเสียงขุ่นจมุก การพูดติดอ่างหรือการพูดไม่ชัดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ความบกพร่องทางการพูดไม่จัดอยู่ในกลุ่มดังกล่าวนี้ เพราะไม่เป็นอาการของการไม่เข้าใจสัญลักษณ์ทางภาษา คำศัพท์ และโครงสร้างของประโยคเหมือนเด็กกลุ่มนี้

2. ความบกพร่องทางการอ่าน เด็กที่มีปัญหาในการอ่านอาจมีพฤติกรรมดังนี้

- 2.1 จำอักษรไม่ได้ ทำให้อ่านเป็นคำไม่ได้
- 2.2 จำอักษรได้บ้าง แต่อ่านเป็นคำไม่ได้
- 2.3 ระดับความสามารถในการอ่านต่ำกว่านักเรียนอื่นในชั้นเรียนเดียวกัน
- 2.4 ระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยหรือสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เมื่อวัดโดยใช้แบบทดสอบ
เชาว์ปัญญาที่เชื่อถือได้

2.5 เด็กบางคนอาจมีความไวในการใช้สายตา

2.6 เด็กบางคนอาจมีความไวในการฟัง

2.7 พูดไม่เป็นประโยค

2.8 เด็กสามารถเข้าใจภาษาได้ดี หากเด็กฟังหรือมีคนอ่านหนังสือให้ฟัง หรือฟังจากเทป แต่ถ้าให้อ่านเองเด็กจะอ่านไม่ได้ อ่านไม่เข้าใจหรือจับใจความไม่ได้อ่านคำโดยสลับตัวอักษร เช่น

กบ เป็น บก

มอง เป็น ของ

ยอด เป็น ดอย

กาบ เป็น บาก เป็นต้น

2.9 ไม่เข้าใจว่าตัวอักษรใดมาก่อน มาหลังตัวอักษรใดอยู่ซ้ายหรือขวา ไม่สามารถแยกเสียงสระในคำได้ เช่น แมลง อ่านว่า แม - ลง หรือ มะ-แลง-ลง

2.10 เด็กกลุ่มนี้มีศัพท์ทางวิชาการเรียกว่า ดิสเล็กเซีย (Dyslexia) เด็กที่มีปัญหาในการอ่านเรียกว่า เด็กดิสเล็กเซีย (Dyslexia Child) เด็กแต่ละคนจะมีพฤติกรรมดังกล่าวมาบ้าง น้อยบ้าง แตกต่างกันไป

3. ความบกพร่องทางการเขียน การเขียนเป็นทักษะสูงสุดในกระบวนการทางภาษา

4. ซึ่งประกอบด้วยทักษะในการฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน การเขียนเป็นการแสดงออกซึ่งแนวความคิดของผู้เขียน ซึ่งผู้เขียนจะต้องนำคำในภาษามาร้อยเรียงกันอย่างเป็นระบบ และถูกต้องตามหลักภาษาไทย เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้มักมีความบกพร่องในการเรียงลำดับซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็ก ไม่สามารถเขียนหนังสือได้ เด็กที่มีความบกพร่องในการเขียนอาจแสดงพฤติกรรมในการเขียน ดังนี้

4.1 ไม่สามารถลอกคำที่ครูเขียนบนกระดานลงสมุดของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

4.2 เขียนประโยคตามครูไม่ได้

4.3 ไม่สามารถแยกรูปทรงเรขาคณิตได้

4.4 บางรายอาจมีปัญหาในการผูกเชือกรองเท้าหรือใช้มือหยิบจับสิ่งของ

4.5 ใช้สายตาในการจดจำสิ่งของไม่ได้ หรือได้ไม่ดี เด็กอาจบอกได้ว่าภาพที่อยู่บนกระดานคือ ภาพอะไร แต่พอครูหยิบภาพออกไปให้พ้นสายตา เด็กจะจำภาพนั้นไม่ได้และบอกไม่ได้ว่าภาพที่เห็นเมื่อครูคือภาพอะไร

4.6 เขียนไม่เป็นคำ อาจเป็นลายเส้น แต่อ่านไม่ได้

4.7 เขียนเป็นประโยคไม่ได้ เรียงคำไม่ถูกต้อง

4.8 รูปของตัวอักษรที่เขียนอาจไม่แน่นอน ตัวอักษรที่เด็กเขียนแต่ละครั้งอาจมีรูปทรงที่แตกต่างกันไป

ความบกพร่องทางการเขียนนี้ ไม่รวมไปถึงปัญหาของเด็กที่เขียนคำยากไม่ได้ อันเนื่องมาจากการที่เด็กไม่ได้ตั้งใจ เด็กขาดเรียนบ่อย หรือขี้เกียจอ่านหรือเขียนหนังสือ การที่ไม่ส่งงานที่ครูมอบหมายให้ทำ เป็นต้น

5. ความบกพร่องทางคณิตศาสตร์ คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ประกอบขึ้นด้วยสัญลักษณ์ เช่นเดียวกับกับวิชาภาษาไทย เด็กที่มีความบกพร่องในการรับรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์อาจมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ เด็กที่มีปัญหาดังกล่าว อาจแสดงพฤติกรรมดังนี้

5.1 มีปัญหาในการบอกความสัมพันธ์แบบหนึ่งต่อหนึ่ง เช่น หากมีนักเรียนอยู่ในชั้นเรียน 30 คน เด็กทั่วไปมักจะเข้าใจว่า จำเป็นต้องจัดที่นั่งให้เด็ก 30 คน เพราะเด็ก 1 คน ต้องการที่นั่งเพียง 1 ที่เท่านั้น แต่เด็กที่มีปัญหามักตอบไม่ได้ว่า เด็ก 30 คน ควรจัดที่นั่งกี่ที่

5.2 ไม่เข้าใจความหมายของจำนวน เด็กอาจนับเลข 1 2 3 4 5 6.....ได้แต่ถ้าครูสั่งในหยิบก้อนหินมาวางข้างหน้า 5 ก้อน เด็กจะปฏิบัติไม่ได้ การนับของเด็กเป็นการท่องจำไม่ใช่ความเข้าใจ

5.3 ไม่เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ได้ยินกับสิ่งที่มองเห็น เด็กอาจจะออกเสียงนับเลข 1 2 3 4 ..... ได้ แต่ถ้าให้นับจำนวนนกในภาพบนกระดานดำเด็กจะนับไม่ได้

5.4 มีปัญหาในการจัดเรียงลำดับ

5.5 ไม่สามารถจำแนกวัสดุที่มีขนาดต่างกันที่กองรวมกันอยู่ได้

5.6 ไม่เข้าใจปริมาณ เมื่อขนาดเปลี่ยนไป เช่น ธนบัตรใบละ 20 บาท 1 ใบ มีค่าเท่ากับเหรียญ 5 บาท จำนวน 4 เหรียญ

5.7 ทำเลขไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นการบวก ลบ คูณ หารเพียงอย่างเดียวหรือทั้ง 4 อย่าง

5.8 ไม่เข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ เช่น ไม่เข้าใจว่า

เครื่องหมาย + แปลว่า เพิ่มขึ้น มากขึ้น

เครื่องหมาย - แปลว่า ลดลง น้อยลง

เครื่องหมาย X แปลว่า ทวีคูณ เป็นต้น

5.9 ไม่เข้าใจความหมายของตัวเลขที่นำมาเรียงกันในทางคณิตศาสตร์ การเรียงตัวเลขต่างกัน มีความหมายต่างกัน มีความหมายต่างกัน ดังนั้นเด็กประเภทนี้บางคนไม่เห็นความแตกต่างระหว่าง

10 กับ 01

32 กับ 23

51 กับ 15 ทำให้เด็กไม่สามารถคำนวณเลขได้

5.10 ไม่สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนในการคำนวณได้

5.11 ไม่เข้าใจความหมายการชั่ง การตวง การวัด

5.12 มีปัญหาการอ่านแผนที่และกราฟ ถ้าเด็กคนที่มีปัญหาเช่นนี้ นั่งรถไปต่างเมืองกับเพื่อน 2 คน เพื่อนของเขาทำหน้าที่ขับรถ เพื่อนบอกให้เขาช่วยอ่านแผนที่ ทั้งสองคนนี้หลงทางแน่นอน

5.13 มีปัญหาในการทำเลขโจทย์ปัญหา เพราะเด็กไม่เข้าใจความหมายของปัญหาที่เป็นโจทย์ จึงแปลความหมายไม่ได้ว่าเมื่อใดจะบวก จะลบ จะคูณ จะหาร

6. ความบกพร่องทางกระบวนการการคิด เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้จำนวนมากมีความลำบากในการคิดกระบวนการใช้เหตุผล หรือแนวทางการกำหนดความคิดรวบยอด เช่น คนปกติทั่วไป

จะมอบที่ภาพรวมของวัตถุก่อน จึงมอบส่วนย่อย เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ อาจแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับกระบวนการคิดการใช้เหตุผลดังกล่าวดังนี้

6.1 ไม่สามารถบอกความแตกต่าง ของสิ่งที่มองเห็นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อวัตถุ 2 อย่างหรือมากกว่ามีขนาดลักษณะคล้ายคลึงกัน

6.2 ไม่สามารถบอกความแตกต่างของเสียงที่ได้ยินได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสียงที่คล้ายคลึงกัน หรือหากบอกได้ก็ไม่แน่นอน บางทีบอกได้ บางทีบอกไม่ได้

6.3 ไม่เห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนใหญ่

6.4 มีความจำไม่ดี ไม่ว่าจะเป็นการจำระยะสั้น หรือความจำระยะยาว จึงทำให้เด็กบางคนได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นเด็กปัญญาอ่อน ทั้งๆ ที่เขาควรได้รับการตัดสินว่า เป็นเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

6.5 ไม่มีความมานะอดทนในการประกอบกิจกรรมเลย หรือหากมีก็มากเกินไป จนบางครั้งทำให้ยากแก่การทำให้เขาเลิกกิจกรรมที่ทำอยู่

6.6 จำสิ่งที่มองเห็นได้ แต่หากนำสิ่งของนั้นให้พันสายตาแล้ว เด็กจะจำสิ่งนั้นไม่ได้เลย มีพฤติกรรมเหมือนไม่เคยพบเห็นวัตถุนั้นมาก่อน

6.7 ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ทนไม่ได้ที่จะมีการเปลี่ยนแปลงกิจวัตรประจำวัน

6.8 มีพฤติกรรมเหมือนคนถูกควบคุมโดยสิ่งที่อยู่ภายนอก เด็กบางคนจึงไม่สามารถควบคุมตนเองได้ เสียสมาธิง่าย เพราะสนใจสิ่งที่อยู่ภายนอกห้องเรียนเสมอ

6.9 ไม่สนใจสิ่งที่อยู่รอบตัว หรือไม่ก็สนใจมากเกินไป จนยากที่จะฟังความสนใจของเด็กออกจากสิ่งของนั้นๆ

6.10 มีการเคลื่อนที่ เคลื่อนไหวอยู่เสมอ ไม่สามารถอยู่นิ่งเฉยได้นาน

7. ความบกพร่องด้านอื่นๆ ความบกพร่องด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง อาจจำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ ความบกพร่องเกี่ยวกับสมาธิ ความบกพร่องด้านการรับรู้ และความบกพร่องด้านการเคลื่อนไหว นักจิตวิทยาหลายคน กล่าวว่าความบกพร่องทั้ง 3 ด้าน เป็นลักษณะหนึ่งที่มีปัญหาในการเรียนรู้ แต่นักวิจัยหลายคนไม่เห็นด้วย อย่างไรก็ตามพฤติกรรมจะกล่าวดังต่อไปนี้ มักปรากฏในเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้เสมอมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป ความบกพร่องทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

ความบกพร่องเกี่ยวกับสมาธิ เด็กที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับสมาธิเรียกว่า เด็กสมาธิสั้น สมาคมจิตแพทย์อเมริกัน มีข้อกำหนดเกี่ยวกับเด็กสมาธิสั้น ดังนี้

การไม่มีสมาธิ

1. มักทำงานไม่เสร็จ ทำงานหลายอย่างค้างไว้

2. ไม่ฟังครู เวลาครูพูด
3. เสียสมาธิง่าย
4. ไม่สามารถมีใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่เรียนอยู่ได้
5. ไม่สามารถร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้นาน

ความหุนหันพลันแล่น

1. แสดงออกโดยไม่มีความยั้งคิดเสมอ
2. ร่วมกิจกรรมอย่างหนึ่งและยังไม่เสร็จ แต่เริ่มกิจกรรมอันใหม่อีก
3. ทำงานเลอะเทอะ ไม่เป็นระบบระเบียบ
4. ต้องมีคนคอยควบคุมขณะทำงาน
5. มักส่งเสียงดังในขณะที่เรียน
6. ไม่รู้จักคอย

การอยู่ไม่นิ่ง

1. วิ่งไปมาในห้องเรียน หรือปีนป่ายบ่อยๆ
2. นั่งนิ่งไม่ได้นาน หรือสะบัดมือไปมาติดต่อกันนานๆ
3. ลุกจากที่นั่งบ่อย ๆ
4. เดินไปมาทั่วห้องเรียน
5. เคลื่อนไหวอยู่เสมอ หยุดนิ่งไม่ได้

ความบกพร่องเกี่ยวกับการเรียนรู้ เด็กอาจแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. มีปัญหาในการจำแนกสิ่งที่ได้ยิน
2. ไม่สามารถจำสิ่งที่เคยได้ยิน พบเห็นได้
3. ไม่มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเวลา
4. ไม่มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพื้นผิว
5. ไม่มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับระยะทาง
6. ไม่สามารถแยกวัตถุออกจากฉากหลังได้
7. ไม่สามารถจำแนกส่วนย่อยออกจากส่วนใหญ่ได้
8. ไม่เข้าใจความหมายของคำว่า ซ้าย - ขวา หน้า - หลัง
9. การทำงานประสานกันระหว่างมือกับสายตาไม่ดี

ความบกพร่องเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ความบกพร่องเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้อาจเกี่ยวข้องกับความบกพร่องทางการเคลื่อนไหวของเด็กที่ได้รับบาดเจ็บทางสมอง (เด็กซีพี) ความบกพร่องทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ ได้แก่

1. กล้ามมัดใหญ่ไม่ดี
2. กล้ามมัดเล็กไม่ดี
3. มีการเคลื่อนไหวไม่คล่องแคล่ว
4. มีพัฒนาการในการเคลื่อนไหวล่าช้า

สรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถจำแนกได้ 6 ประเภท คือ 1. ความบกพร่องทางการฟังและการพูด 2. ความบกพร่องทางการอ่าน 3. ความบกพร่องทางการเขียน 4. ความบกพร่องทางคณิตศาสตร์ 5. ความบกพร่องทางกระบวนการคิด 6. ความบกพร่องด้านอื่นๆ ซึ่งผู้ศึกษาทำการศึกษาค้นคว้าเด็กที่มีความบกพร่องทางการอ่าน

6. ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการอ่านไว้ ดังนี้

ศรียา นิยมธรรม (2541) กล่าวถึงลักษณะเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านไว้ดังนี้

1. ขมวดคิ้ว นิ่งหน้าเวลาอ่าน
2. หลงบรรทัด
3. อ่านสลับคำ อ่านข้ามคำ
4. อ่านสลับตัวอักษร
5. การอ่านช้า การอ่านถอยหลัง
6. อ่านออกเสียงไม่ชัด
7. จับใจความของเรื่องที่อ่านหรือลำดับเรื่องที่อ่านไม่ได้
8. จำใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้
9. เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้ ฯลฯ

ผดุง อารยะวิญญู (2542) ได้กล่าวถึงเด็กที่มีปัญหาในการอ่านว่า อาจมีพฤติกรรม ดังนี้

1. จำตัวอักษรไม่ได้ ทำให้อ่านเป็นคำไม่ได้
2. จำตัวอักษรได้บ้าง แต่อ่านเป็นคำไม่ได้
3. ความสามารถในการอ่านต่ำกว่านักเรียนอื่นในชั้นเรียนเดียวกัน

4. ระดับสติปัญญาของเด็กอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยหรือสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เมื่อวัดโดยใช้แบบทดสอบเชาว์ปัญญาที่เชื่อถือได้

5. เด็กบางคนอาจมีความไวในการใช้สายตา

6. เด็กบางคนอาจมีความไวในการฟัง

7. พูดไม่เป็นประโยค

8. เด็กสามารถเข้าใจภาษาได้ดี หากให้เด็กฟังหรือมีคนอ่านหนังสือให้ฟังหรือฟังจากเทป แต่ถ้าให้อ่านเองเด็กจะอ่านไม่ได้ อ่านไม่เข้าใจหรือจับใจความไม่ได้

9. อ่านคำโดยสลับตัวอักษร เช่น กบ เป็น บก

มอง เป็น ของ

ยอด เป็น ดอย

กาบ เป็น บาก เป็นต้น

10. ไม่เข้าใจว่าตัวอักษรใดมาก่อน – หลัง ตัวอักษรใดอยู่ทางซ้ายหรือขวา

11. ไม่สามารถแยกเสียงสระในคำได้ เช่น ระหว่าง น้ำลง กับ แมลง เด็กมักอ่านคำแมลงว่า แม-ลง หรือ มะ-แลง -ลง เป็นต้น

เด็กกลุ่มนี้มีศัพท์ทางวิชาการเรียกว่า ดิสเล็กเซีย (Dyslexia) เด็กที่มีปัญหาในการอ่านเรียกว่า เด็กดิสเล็กเซีย (Dyslexia child) เด็กแต่ละคนอาจมีพฤติกรรมดังกล่าวมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) กล่าวถึงลักษณะเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านไว้ดังนี้

1. หลงบรรทัด อ่านซ้ำคำ

2. อ่านซ้ำและตะกุกตะกัก

3. จำข้อเท็จจริงพื้นฐานไม่ได้

4. อ่านคำในตำแหน่งที่ไม่ถูกต้อง

5. ไม่สามารถบอกลำดับของเรื่องราวได้

6. สับสนระหว่างอักษรหรือคำที่คล้ายคลึงกัน

7. ไม่สามารถจำประเด็นสำคัญของเรื่องราวได้

8. อ่านตกหล่น อ่านเพิ่มคำ หาคำมาแทนที่ อ่านกลับคำ

ปัญหาการเรียนรู้ทางการอ่าน นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เพราะถ้าเด็กอ่านไม่ได้ ก็จะไม่สามารถที่จะเรียนวิชาอื่นได้ดีเพราะจะต้องใช้

ทักษะการอ่านเป็นสำคัญ เนื่องจากความบกพร่องทางการอ่านของเด็กแต่ละคน แต่ละวัยจะมีความแตกต่างกัน นั้น การแก้ไข ผักผ่อน การเรียนการสอน ให้กับเด็กแต่ละคน จึงควรเลือกใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับความบกพร่องและความต้องการของเด็ก และหากได้รับการดูแลและฝึกฝนทักษะการอ่านได้ดีขึ้น ความเป็นแอลดีก็จะลดลง ทำให้เขาพร้อมที่จะเรียนหนังสือ และน่าจะเรียนได้ดีขึ้น ทั้งการอ่านการเขียนและคณิตศาสตร์ (ผดุง อารยะวิญญู, 2554)

4. การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่บกพร่องการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2538) กล่าวถึงปัญหาทางการเรียนรู้มีขอบข่ายทั้งพฤติกรรมการเรียนวิชาการและพฤติกรรมที่แสดงออกในเชิงรบกวนชั้น จึงได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนในชั้นเรียนปกติ ดังนี้

1. สอนโดยเน้นความสามารถเด่นของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จ เช่น ถ้าพบว่าเด็กใช้สายตาในการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ครูควรให้เด็กมองวัตถุต่างๆ แทนที่จะพูดให้เด็กฟังเท่านั้น

2. พยายามลดกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะหรือความสามารถที่เป็นจุดบกพร่องของเด็ก เช่น ถ้าพบว่าเด็กมีปัญหาการเขียน ก็ไม่ควรให้งานที่เด็กต้องเขียนมาก แต่อาจให้เด็กตอบปากเปล่าหรือตอบใส่เทปบันทึกเสียงแทนการเขียน

3. พยายามพัฒนาจุดบกพร่องของเด็กหลังจากที่เด็กประสบความสำเร็จจากการใช้ความสามารถเด่นได้แล้ว

4. กำหนดความคิดรวบยอดที่จะให้เด็กเรียนให้ชัดเจน ถ้าจะสอนความคิดรวบยอดใหม่ ครูต้องนำความคิดรวบยอดใหม่ไปสัมพันธ์กับสิ่งที่เด็กเคยเรียนรู้มาแล้ว และสรุปความคิดรวบยอดให้ชัดเจน เพราะเด็กจะไม่สามารถสรุปใจความสำคัญได้เอง

5. ช่วยเหลือเด็กตระหนักถึงเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยชี้ให้เด็กเห็นว่าเมื่อวานนี้เด็กทำอะไรได้บ้าง วันนี้เด็กทำอะไรสำเร็จ และเด็กจะทำอะไรได้ในวันพรุ่งนี้บ้าง

6. ตั้งเป้าหมายระยะสั้นอย่างชัดเจนที่เด็กสามารถทำได้ โดยจัดลำดับของงานให้มีความยากง่ายต่างๆ กันไป โดยให้เด็กทำงานในอันดับแรกๆ ตามความสามารถของเขาเขาจากนั้นค่อยๆ จำกัดเวลา พร้อมทั้งบันทึกความก้าวหน้าของเด็ก เมื่อเด็กทำงานก้าวแรกได้สำเร็จตามกำหนดเวลา จึงค่อยให้งานที่ยากขึ้น โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบเดียวกัน

7. ให้ข้อมูลย้อนกลับทันทีที่เด็กทำงานได้สำเร็จ ถ้าเด็กทำผิดบอกให้ทราบทันที อธิบายใหม่ และให้เด็กแก้ไขใหม่ทันที แต่ต้องใช้วิธีทางบวก ถ้าเด็กทำได้สำเร็จต้องรีบให้คำชมและ

บอกเหตุผลที่เด็กได้รับคำชมโดยเน้นความพยายามในการทำงานเป็นหลัก ไม่ชมเชยเฉพาะงานที่ครูพอใจ

8. ให้หยุดกิจกรรมนั้นชั่วคราว รอเวลาอีกระยะหนึ่ง ถ้าครูได้พยายามใช้วิธีการใหม่ๆ หรือกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อช่วยเหลือเด็กแล้วแต่เด็กยังไม่สามารถพัฒนาได้

9. อย่าพยายามสอนสิ่งที่เด็กไม่สามารถเรียนรู้และไม่อาจเรียนรู้ได้

10. เนื้อหา บทเรียน และเทคนิควิธีการเรียนการสอนที่จะนำมาใช้สอนนั้นควรเริ่มสอนเนื้อหา หรือบทเรียนที่ต่ำกว่าระดับชั้นของเด็ก 1 ปี เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ของความสำเร้ง

11. จัดกิจกรรมในทักษะเดียวกันให้หลากหลาย เพื่อว่าเด็กจะได้เลือกงานที่ทำได้ และให้เด็กทำงานตามแนวทางของเขาเอง เช่น ใช้ปากกาสีแดง เลือกมุมที่จะนั่งทำงานเองใช้อุปกรณ์ช่วยประเภท เครื่องเล่นเทป หรือคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

12. ใช้อุปกรณ์การสอนที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด

13. ใช้เกมหรือกิจกรรมที่让孩子ได้มีโอกาสเคลื่อนไหว ได้สัมผัส ได้มองเห็น และได้ยิน ได้ฟัง เพราะทำให้เด็กสนุกในการเรียนรู้ และเรียนรู้ได้เร็ว

14. สอนช้าและทบทวนบ่อยๆ เพราะตามปกติ เด็กมีปัญหาทางการเรียนรู้ต้องการประสบการณ์และบ่อยมากกว่าเด็กปกติ

15. จัดทำป้ายกระดาดแข็งหรือธงสี ซึ่งสื่อความหมายว่าต้องการความช่วยเหลือซึ่งข้างหนึ่งของบ้านอาจเขียนว่า “พยายามทำงานต่อไป” และอีกข้างหนึ่งเขียนว่า “หนูมีปัญหา” ให้เด็กยกขึ้นตั้งหันออกนอกตัวเมื่อต้องการความช่วยเหลือจากครู วิธีนี้จะช่วยลดความคับข้องใจให้แก่เด็กได้บ้างและป้ายหรือธงก็จะช่วยลดความวุ่นวายไปได้ โดยที่เด็กไม่ต้องลุกจากที่นั่งหรือยกมือหรือเรียกร้องขอความช่วยเหลือจากครูบ่อยๆ และนอกจากนี้ป้ายดังกล่าวยังทำหน้าที่เตือนเด็กให้ทำงานต่อไปอีก

จากข้อความที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ควรมุ่งพัฒนาศักยภาพความสามารถของเด็ก ช่วยเหลือให้เด็กได้เรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยจัดลำดับของงานให้มีความยากง่ายต่างๆ กันไป และกิจกรรมที่จัดขึ้นควรมีความหลากหลาย เพื่อให้เด็กได้สามารถเลือกงานที่ทำได้ รูปแบบของกิจกรรมหรือเกมที่จัดขึ้นควรให้เด็กได้มีโอกาสเคลื่อนไหว ได้สัมผัส ได้ยินและฟัง เพราะจะทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานในการเรียนรู้ได้รวดเร็ว และใช้อุปกรณ์การสอนที่เป็นรูปธรรม ผักทบทวนและฝึกซ้ำๆ เนื้อหาบทเรียนควรเริ่มที่ต่ำกว่า

ระดับชั้นของเด็ก 1 ปี เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จ และควรใช้แรงเสริมทันทีเมื่อเด็กทำผลงานได้ดี

รูปแบบการจัดการเรียนรู้

การพัฒนาแบบการสอนอ่านสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ผู้วิจัยต้องมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบและรูปแบบการเรียนการสอนที่สำคัญมีดังนี้

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบ

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบที่สำคัญได้แก่ ความหมายของรูปแบบ องค์ประกอบของ

รูปแบบ และประเภทของรูปแบบ โดยมีรายละเอียดพอสังเขปคือ

1.1 ความหมายของรูปแบบ ไคมินักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ รูปแบบไว้ดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2548 : 220) ได้กล่าวว่า รูปแบบเป็นเครื่องมือทางความคิด ที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบ ความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยสร้างมาจากความคิด ประสบการณ์ การใช้อุปมาอุปไมย หรือจากทฤษฎีหลักการต่างๆ และแสดงออกใน ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่นเป็นคำอธิบาย แผนผัง ไดอะแกรม หรือแผนภาพ ช่วยให้ตนเอง และบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบจึงไม่ใช่ทฤษฎี

สารานุกรมสแตนฟอร์ดด้านปรัชญา (Stanford Encyclopedia of Philosophy. 2006 :Online) ได้ให้ความหมายของรูปแบบว่า รูปแบบเป็นระบบโครงสร้างที่ถูกสร้างขึ้นมาจากทฤษฎีทั่วไปเพื่อใช้พรรณนาและอธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ

คาร์เตอร์วูด (Carter, V. Good. 1973 : 371) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ ไว้ว่าเป็นวัตถุหรือระบบ หรือกระบวนการที่ใช้แทนสิ่งนั้น โดยดำรงคุณลักษณะของทุกส่วนไว้ให้เหมือนเดิม

ทอร์สเต็น ฮูเซน; และ นีวิลลีทีโพสเล็ทเวทท์ (Torsten Husén & Neville, T. Postlethwaite. 1994 : 3865) ได้ให้ความหมายว่ารูปแบบ คือโครงสร้างที่ถูกนำเสนอเพื่อใช้ วินิจฉัยความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่สร้างมาจากเหตุการณ์ การหยั่งรู้ ด้วยวิธีการอุปมา อุปมัย หรือได้มาจากทฤษฎีรูปแบบจึงไม่ใช่ทฤษฎี

เมื่อพิจารณาความหมายของรูปแบบที่นักวิชาการดังกล่าวได้ให้ความหมาย ผู้วิจัยสามารถ

วิเคราะห์ข้อคิดเห็นที่สำคัญในความหมายของรูปแบบของนักวิชาการที่อ้างอิง เอกสาร 4 ฉบับ มีความคิดเห็นสอดคล้องตรงกัน 2 ฉบับ คือ รูปแบบอาจเป็นระบบ เป็นโครงสร้างที่สร้างมาจากทฤษฎี สร้างมาจากประสบการณ์/เหตุการณ์ สร้างมาจากการ อุปมาอุปไมย และไม่ใช้ทฤษฎี ส่วนข้อคิดเห็นบ่งชี้ความหมายของรูปแบบที่แตกต่างกัน แต่มีความสำคัญคือรูปแบบต้องสร้างมาจากความคิด จากผลการวิเคราะห์ข้อบ่งชี้ของความหมายของรูปแบบที่ได้นี้ ผู้วิจัยสามารถนำความรู้พื้นฐานนี้ไปเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนโรงเรียนต้นแบบเรียนรวมได้ว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่กำลัง ต้องอยู่ภายใต้ทฤษฎีและแนวคิดที่เชื่อมั่นได้

1.2 องค์ประกอบของรูปแบบ ได้มีนักวิชาการอธิบายองค์ประกอบของรูปแบบ ไว้พอสังเขปที่สำคัญ ได้แก่

กีวีส์ เจ (ทีศนา แชมมณี. 2548 : 220 ; citing Keeves, J. 1997) กล่าวว่า รูปแบบโดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบได้แก่ (1) รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถทดสอบได้ (2)โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ซึ่ง สามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้นได้ (3)รูปแบบจะต้องสามารถช่วยจินตนาการความคิด รวบรวม และความสัมพันธ์รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้และ (4)รูปแบบควร จะประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง

ทอรัสเต็น ฮูเซ็น; และนีวิลลีทีโพสเล็ทเวท (Torsten Husen & Neville, T. Postlethwaite. 1994 : 3865) กล่าวว่า รูปแบบที่สมบูรณ์จะต้องประกอบด้วย (1) นำไปสู่การทำนายผลที่ตามมาสามารถสังเกตได้ (2)โครงสร้างของรูปแบบจะต้องปรากฏกลไกเชิงสาเหตุ ที่กำลังศึกษาและสามารถอธิบายเรื่องที่กำลังศึกษาได้ด้วยนอกจากจะทำนายผลที่ตามมา (3)รูปแบบจะต้องช่วยให้เกิดจินตนาการที่สร้างแนวความคิด รวบรวม และความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งที่กำลังศึกษาใหม่ๆ ด้วย และ (4)รูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่า ความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของรูปแบบที่นักวิชาการทั้งสองคนนำเสนอ ผู้วิจัย สามารถวิเคราะห์ข้อบ่งชี้ที่สำคัญในองค์ประกอบของรูปแบบที่ทั้งสองท่านความคิดเห็นสอดคล้องตรงกันคือ นำไปสู่การทำนายผลตามที่สามารถทดสอบ/สังเกตได้(2) มีความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุ อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้น/ปรากฏกลไกเชิงสาเหตุที่กำลังศึกษาและอธิบายเรื่องที่กำลังศึกษาช่วยจินตนาการสร้างความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ของสิ่งที่กำลังศึกษา/ช่วยสืบเสาะความรู้ และมีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง จะเห็นได้ว่าเมื่อพิจารณาประเด็นข้อคิดเห็นบ่งชี้ในองค์ประกอบของรูปแบบที่ ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุป

องค์ประกอบคือรูปแบบจะต้องการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ ว่าเป็นไปตามที่ทำนายผลไว้หรือไม่ มีองค์ประกอบ ปัญหาและความจำเป็นของรูปแบบที่จัดทำขึ้นเพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ อธิบาย ปรัชญาการดำเนินงาน หรือปรากฏการณ์เชิงสาเหตุที่กำลังศึกษา และอธิบายเรื่องที่กำลังศึกษา มีองค์ประกอบผลที่เกิดจากใช้รูปแบบนี้ จะช่วยสร้างความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ของสิ่งที่กำลังศึกษาและองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันในเชิงโครงสร้างมากกว่าเชิงเชื่อมโยง เพื่อช่วยให้การสืบเสาะความรู้

5. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงราย เขต 4

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน สนับสนุนโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการ ดำเนินการจัดการศึกษา จำนวน 5 อำเภอ คือ อำเภอเทิง อำเภอขุนตาล อำเภอพญาเม็งราย อำเภอเชียงของ และอำเภอเวียงแก่น ภายใต้คำขวัญ อัตลักษณ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม และเป้าหมาย ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงราย เขต 4 . 5661 หน้า 1-2)

ทิศทางการจัดการศึกษา

คำขวัญ

“คุณภาพนำชัย เน้นให้โอกาส ฉลาดพัฒนา เพิ่มคุณค่าประสิทธิภาพ”

อัตลักษณ์

“ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ โปร่งใส มีส่วนร่วม สุภาพอ่อนน้อม”

วิสัยทัศน์

“มุ่งจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ
2. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ
4. จัดบริการการศึกษาเพื่อเสริมสร้างโอกาส และความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
5. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ

ค่านิยม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 กำหนดค่านิยมให้เขตพื้นที่เป็น SMART AREA โดยมีรายละเอียด ดังนี้

S : Student ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

M : Modern มีความทันสมัย

A : Attitude มีทัศนคติที่ดี

R : Results มุ่งผลสัมฤทธิ์

T : Teamwork การทำงานเป็นทีม

A : Accountability ความรับผิดชอบ

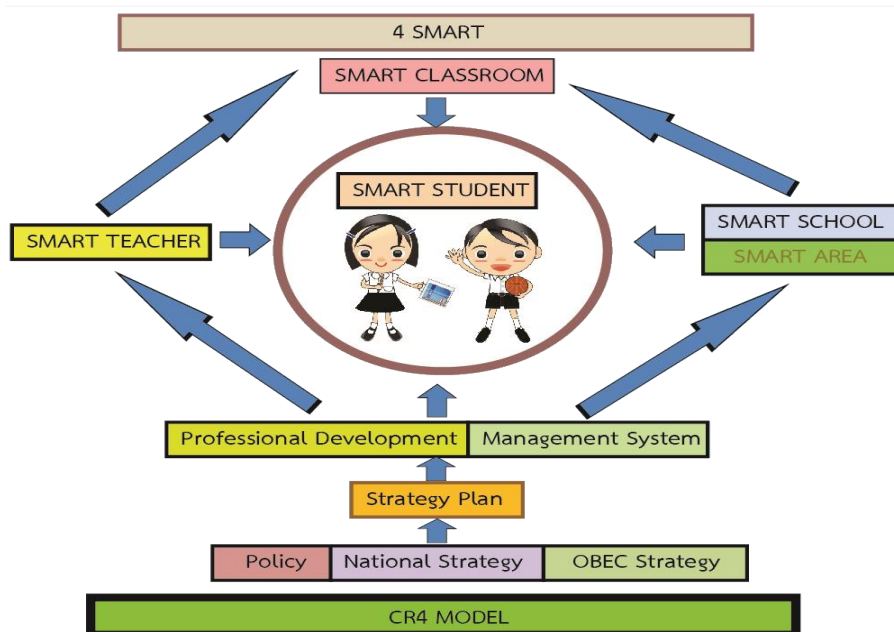
R : Report การรายงานผล

E : Environment การพัฒนาสิ่งแวดล้อม

A : Activeness ความกระตือรือร้น

เป้าหมาย / เป้าประสงค์

1. ประชากรวัยเรียนมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีวินัย
2. ประชากรวัยเรียนมีคุณภาพ และมีคุณธรรมตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค
4. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
5. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพและศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศ สพป. เชียงราย เขต 4. <http://www.cri4.go.th/index.php?>

กลยุทธ์

1. ร้อยละของประชากรก่อนวัยเรียนมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย
2. ร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้น
3. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม
4. ร้อยละของประชากรวัยเรียนที่เข้าเรียนและจบการศึกษาภาคบังคับ
5. ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพในการปฏิรูปงานอย่างมืออาชีพ

6. ร้อยละของสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล
7. จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ยุทธศาสตร์

1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
2. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริหารทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
5. การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

6. พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2546 ดังนี้

ก. ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา 36)

ข. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ (พรบ.ระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ)และกฎหมายอื่น และ

ค. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้ สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และ หน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบและ กำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขต พื้นที่การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่ การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขต พื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาใน เขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปดับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป (O-NET) รายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 - 2560 ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ

1.2 ผู้เรียนได้รับการฝึกฝน และพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

1.3 หน่วยงานทุกระดับได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดทักษะการอ่านและการแสวงหาความรู้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่ถึงขั้นการปลูกฝังเป็นลักษณะนิสัย

1.4 อิทธิพลของสื่อயุ่ที่ผ่านช่องทางสื่อสารต่างๆ ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่พึงประสงค์

1.5 การจัดการเรียนรู้บางส่วนไม่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของนักเรียน ครูยังขาดทักษะการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้

2. ด้านโอกาสทางการศึกษา

ประชากรวัยเรียนผู้ด้อยโอกาสสามารถเข้าถึงบริหารการศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกลทุรกันดาร ยากจน ถูกทอดทิ้ง ชนกลุ่มน้อย เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และการออกกลางคัน (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2560)

3. ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

3.1 การกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย โดยเฉพาะการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ

3.2 การพัฒนาบุคลากรเป็นไปตามความต้องการในการพัฒนาของหน่วยงานผู้รับการพัฒนาตามระบบคู่มือครู

3.3 การให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่สัมพันธ์กับคุณภาพนักเรียน

3.4 โรงเรียนบางแห่งมีครูไม่ครบตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด ขาดแคลนครูและบุคลากรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญโดยเฉพาะวิชาภาษาไทย และครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากงานสอน

3.5 การบริหารจัดการสำหรับโรงเรียนที่จัดการเรียนรวมยังขาดรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

แนวทางการพัฒนา

หลักการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง 3 เป้าหมาย 4 กรอบแนวทาง

3 เป้าหมาย ได้แก่

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย
2. เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ของสังคมไทยการบริหารและจัดการศึกษา

4 กรอบแนวทาง ได้แก่

1. พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่
2. พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่
3. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่
4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

การปฏิรูปและพัฒนาการศึกษาตามนโยบายและข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีด้านการศึกษา ในช่วง 3 ปี (2559-261) การปฏิรูปการศึกษา 6 ด้าน

1. ด้านการปฏิรูปครู
2. การเพิ่ม กระจายโอกาส และพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. การปฏิรูปการบริหารจัดการ
4. การผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน
5. การปฏิรูปการเรียนรู้
6. การปฏิรูป ICT เพื่อการศึกษา

จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวมยังขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีพัฒนาการไม่เป็นไปตามศักยภาพของนักเรียน และการจัดการเรียนรู้อาจบางส่วนไม่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของนักเรียน ครูยังขาดทักษะการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้า เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการบริหารจัดการของโรงเรียนที่

จัดการเรียนรวมในสังกัดให้มีประสิทธิภาพ อันจะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการเรียนรวม ต่อไป

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อัคราภรณ์ บัวนวล (2551 : 108-109) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวมจังหวัดลำพูน ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท (Seat Framework) 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านเครื่องมือ พบว่าด้านนักเรียน การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ นักเรียนทั่วไปได้รับการเตรียมความพร้อมในด้านการยอมรับ และช่วยเหลือเพื่อนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม การดำเนินงานที่สำคัญที่สุดคือ จัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม การดำเนินงานที่สำคัญที่สุดคือ จัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การดำเนินงานที่สำคัญที่สุดคือ จัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเครื่องมือ การดำเนินงานที่สำคัญที่สุดคือ จัดสื่อสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทและแต่ละระดับเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีจำนวนค่อนข้างมาก ส่วนข้อเสนอแนะคือ ควรจัดสรรครูให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ สภาพแวดล้อมในการเรียนไม่เอื้ออำนวย เนื่องจากมีเสียงดังรบกวนจากห้องข้างเคียง ส่วนข้อเสนอแนะคือ จัดระเบียบห้องเรียน และสร้างข้อตกลงร่วมกันในการควบคุมระดับเสียง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ครูที่รับผิดชอบงานเรียนรวม โดยตรงมีไม่เพียงพอ เนื่องจากครูในโรงเรียนมีไม่ครบชั้นเรียน ส่วนข้อเสนอแนะคือ ขอรับการจัดสรรบุคลากรจากรัฐบาล และครูปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม และตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านเครื่องมือปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ขาดสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนข้อเสนอแนะคือ ประยุกต์หรือดัดแปลงสื่อ/อุปกรณ์พื้นฐานมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สุภาพร ชินชัย. (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ : กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวมในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรวม เป็นการพัฒนาวิธีการที่เหมาะสมสามารถแก้ปัญหาได้จริง ตรงตามสภาพการณ์ที่เป็นจริง สนับสนุนส่งเสริมให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวมเข้ามามีส่วนร่วมใน

กระบวนการวิจัย มีการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและเทคนิค F.S.C. สามารถสนับสนุนส่งเสริมให้ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่การค้นหาปัญหาและความต้องการ การกำหนดแนวทางและวางแผนในการแก้ปัญหา การลงมือปฏิบัติและการประเมินผล ทำให้ฝ่ายต่างๆ เกิดการเรียนรู้จากการกระทำด้วยตนเอง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรวมในชุมชนของตนเองอย่างยั่งยืน และได้รูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนกรณีศึกษา คือ APACP Model

กึ่งเพชร ส่งเสริม. (2552) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมแบบคละชั้นที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษ ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรวมแบบคละชั้น เป็นการศึกษารูปแบบใหม่ที่มีการปรับองค์ประกอบต่าง ให้สอดคล้องกับความต้องการ อย่างหลากหลายของเด็กในโรงเรียนปกติ นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ครู ผู้บริหาร นักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในแต่ละด้านและรวมอยู่ในระดับมาก

ฉวีวรรณ โยคิน. (2555) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยการบูรณาการแนวคิดพหุสัมพันธ์และแนวคิดภาษาแบบธรรมชาติภายใต้พื้นฐานการเรียนรวมเพื่อเสริมสร้างความสามารถ ความสนใจ และความคงทนในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา ผลการศึกษา พบว่า

1. การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีองค์ประกอบของยุทธศาสตร์ 4 ด้าน คือ

1) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านมีการจัดการเรียนรู้ 3 ชั้น ได้แก่

ชั้นที่ 1 นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนและเรียนรู้ทักษะพื้นฐานตามเนื้อหาสาระ

ชั้นที่ 2 นำความรู้ไปใช้

ชั้นที่ 3 นำเสนอและประเมินผล

2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ได้แก่ การมีส่วนร่วมที่บ้าน และโรงเรียน

3) ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ของนักเรียน จำนวน 7 คน

4) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน

2. ผลการใช้ยุทธศาสตร์ พบว่า

2.1 นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน เฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก โดยอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 4 คน ระดับดี จำนวน 3 คน และนักเรียนมีความสามารถในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.2 นักเรียนมีความสนใจในการเรียนระหว่างเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.3 นักเรียนมีความคงทนในการอ่าน

ศิรินทิพย์ แสงทองพิทักษ์ (2557 : 157-159) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม : กรณีศึกษา โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. การบริหารงานที่มีประสิทธิผล คือ โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่เข้มแข็งและเป็นระบบ โรงเรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชน และหน่วยงานอื่นอย่างสม่ำเสมอ มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ การจัดสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอ มีสื่อเทคโนโลยี การเรียนการสอนที่หลากหลาย ได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาดีเด่นและมีการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตร

2. กระบวนการบริหารจัดการเรียนร่วม คือ โรงเรียนจัดการเรียนร่วมให้นักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ได้เรียนร่วมชั้นเรียนกับนักเรียนปกติเต็มวัน จัดให้มีกิจกรรมสอนเสริมทักษะ ติดตามประเมินผลการเรียน โดยขอความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองนักเรียนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวง ศึกษาธิการเพื่อยืนยันว่าเป็นนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ และหาทางช่วยเหลือนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ในด้านการเรียน มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

3. บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วม คือ จัดประชุมติดตามความก้าวหน้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นประจำทุกเดือน สร้างแรงจูงใจและให้ความสำคัญกับบุคลากรที่สอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ จัดสรรงบประมาณอย่างพอเพียง จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน นิเทศติดตามผลครูที่สอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

4. บทบาทของครูในการจัดการเรียนร่วม คือ ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จัดครู พี่เลี้ยงคอยดูแลนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ แสดงทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน ใช้สื่อและเทคโนโลยีด้านการเรียนการสอนที่ทันสมัย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้มีกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน และสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้

5. บทบาทของผู้ปกครองในการจัดการเรียนร่วม คือ ประสานกับทางโรงเรียนเพื่อกวดขันเรื่องการเรียนของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และช่วยประชาสัมพันธ์กระบวนการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน

6. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม คือ โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมร่วมกันสำหรับนักเรียนปกติและนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ทำงานและเรียนรู้ร่วมกัน ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ให้เข้าประกวดหรือแข่งขัน พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ส่งเสริมให้นักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ฝึกฝนทักษะอาชีพสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

พิชานันท์ นิธิวิรุฬห์ (2555 : 100) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสื่อประสมที่มีผลป้อนกลับต่างกัน พบว่า

1. ผลการประเมินประสิทธิภาพบทเรียนสื่อประสมที่มีผลป้อนกลับต่างกันโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.14 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 ซึ่งมีความหมายว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนสื่อประสมที่มีผลป้อนกลับต่างกันด้านเนื้อหา และด้านเทคนิควิธีการของบทเรียนสื่อประสมที่มีผลป้อนกลับต่างกันอยู่ในระดับ ดี

2. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน เมื่อเรียนด้วยบทเรียนสื่อประสมที่มีผลป้อนกลับต่างกัน โดยผลป้อนกลับแบบที่ 1 คือ ข้อความและเสียง มีคะแนนทักษะการอ่าน ภาษาไทยต่างกับผลป้อนกลับแบบที่ 3 คือ ข้อความ ภาพและเสียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลป้อนกลับแบบที่ 1 คือ ข้อความและเสียง กับ ผลป้อนกลับแบบที่ 2 คือ ภาพและเสียง มี คะแนนทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านไม่แตกต่างกัน โดยผลป้อนกลับแบบที่ 3 คือ ข้อความ ภาพและเสียง มีคะแนนความสามารถทักษะการอ่านภาษาไทยสูงสุด

นิยม นานซ้ำ (2555 :109 - 110) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านคำศัพท์พื้นฐานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้ STEPER Model ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของรูปแบบโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ STEPER Model มีประสิทธิภาพ 88.75/86.66

2. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านคำศัพท์พื้นฐานอยู่ในระดับดีมาก

3. หลังการทดลองพบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านคำศัพท์พื้นฐานโดยใช้ STEPER Model สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

สมเพียร เหลลาคา (2557: 95-96) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านคำ โดยใช้นิทานอีสป ประกอบชุดฝึกทักษะสำหรับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) โดยใช้นิทานอีสปประกอบชุดฝึกทักษะ มีประสิทธิภาพ 78.13/79.05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ด้านการอ่านคำ มีค่าเท่ากับ 0.7027 หรือคิดเป็นร้อยละ 70.27
3. นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านคำก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยชุดฝึกทักษะการอ่านคำ พบว่า ความสามารถด้านการอ่านคำของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านคำก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 29.52 และหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 79.05
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ที่มีแผนการจัดการเรียนรู้แบบแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ประกอบชุดฝึกทักษะโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ธิดารัตน์ อิมัง. (2556 : 190-191) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะด้านการอ่านสะกดคำ ของนักเรียน ปกาเกอญอที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคเพื่อนสอนเพื่อน พบว่า จากการศึกษาผลการใช้เทคนิคเพื่อนสอนเพื่อนในการพัฒนาทักษะด้านการอ่าน สะกดคำ ของนักเรียน ปกาเกอญอ ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สัปดาห์ละ 6 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที ทั้งหมด 4 สัปดาห์ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่า ศักดิ์มีการพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำ เพิ่มขึ้นเมื่อใช้เทคนิคเพื่อนสอนเพื่อน ซึ่งสามารถพัฒนาการก่อนและหลังการใช้เทคนิคเพื่อนสอนเพื่อน ได้ดังนี้ แผนการสอนเฉพาะบุคคลที่มีค่าร้อยละของ พัฒนาการอยู่ในระดับสูงสุดคือแผนการสอนที่ 1 มีค่าคะแนนเพิ่มขึ้น 22 คะแนน รองลงมาคือ แผนการสอนที่ 20 มีค่าคะแนนเพิ่มขึ้น 10 คะแนน แผนการสอนครั้งที่ 3 และ 18 ไม่มีคะแนน เพิ่มขึ้น

การพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำ โดยใช้เทคนิคเพื่อนสอนเพื่อน จากการบันทึกและ สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ปกาเกอญอที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 1 คน ระหว่างการสอนอ่านสะกดคำ โดยใช้เทคนิคเพื่อนสอนเพื่อน จะเห็นได้ว่า ศักดิ์มีทักษะการอ่านสะกดคำสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบจากการทดสอบก่อนและหลังการใช้ เทคนิคเพื่อนสอนเพื่อนในการสอนอ่านสะกดคำ โดยมีค่าร้อยละของพัฒนาการ อยู่ในระดับสูงสุดคือแผนการสอนที่ 1 เรื่องพยัญชนะไทย ก-ฮ มีคะแนนเพิ่มขึ้น 22 คะแนน และจากการรวมคะแนนที่ได้ก่อนเรียนและหลังเรียนแล้วพบว่ามีคะแนนเพิ่มขึ้น 86 คะแนน สรุปได้ว่าการใช้เทคนิคเพื่อนสอนเพื่อนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำของนักเรียน ปกาเกอญอ ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้

กาญจนา ศีกหาญ. (2556 : 111-112). การพัฒนาความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนที่มีความบกพร่อง สรุปลงผลการวิจัย พบว่า

1. ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน หลังการสอน โดยวิธีการสอนอ่านเป็นคำร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อยู่ในระดับดีมาก

2. ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่เรียน โดยวิธีการสอนอ่านเป็นคำร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไฉยนา ทองอยู่ (2543) ดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้รับการประเมินผลการดำเนินงานดังกล่าว และสรุปปัญหา อุปสรรค สรุปไว้ 10 ประการ ดังนี้ 1) บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับยังขาดประสบการณ์และทักษะความชำนาญในการจัดการศึกษาพิเศษเท่าที่ควร 2) ไม่มีบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะทางการศึกษาพิเศษ 3) ครูที่ผ่านการอบรมมีจำนวนน้อยมากและยังไม่ทั่วถึง คือ อบรมเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ โรงเรียนละ 1 คนเท่านั้น 4) ในชั้นเรียนปกติมีนักเรียนจำนวนมาก ไม่สามารถดูแลเอาใจใส่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ เพียงพอ 5) ไม่สามารถคัดแยกเด็กได้แน่นอน เครื่องมือการคัดแยกเด็กมีจำนวนจำกัด 6) หน่วยงานและบุคลากรที่สามารถตรวจวัดและวินิจฉัยเด็กมีจำนวนน้อยมาก โดยเฉพาะใน ต่างจังหวัด เช่น การวัด IQ 7) การวัดและประเมินผลการตัดสินผลการเรียนเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่สอดคล้องกับระเบียบวิธีการประเมินผลที่ใช้ในปัจจุบัน 8) ครู ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องบางส่วนยังให้ความสนใจกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อย จึงไม่ได้รับการสนับสนุนเอาใจใส่ดูแลเท่าที่ควร 9) ครูผู้สอนยังขาดความมั่นใจในการปรับจุดประสงค์และการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และ 10) การนิเทศติดตามผลยังทำได้ไม่ทั่วถึงและขาดความต่อเนื่อง จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประสบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอน

วิลเลอร์ (Willer. 1986 : 83) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้าง (Construct) รูปแบบ และ 2) การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของรูปแบบ

ชนกนารถ ชื่นเชย (2550 : 72 - 79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องใน สถาบันอุดมศึกษาเอกชน” โดยดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์และสังเคราะห์

รูปแบบการศึกษา ต่อเนื่องสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การนำข้อมูลจาก การศึกษามาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อพัฒนาเป็นกรอบของรูปแบบในการจัดการศึกษาต่อเนื่องของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 3) การศึกษาความเหมาะสมและเป็นไปได้ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาต่อเนื่องใน สถาบันอุดมศึกษาจำนวน 19 คน โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟายและ 4) การตรวจสอบประสิทธิภาพและความ เหมาะสมของรูปแบบการจัดการศึกษา ต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่พัฒนาขึ้นในขั้นตอนที่ 3 มาจัดทำเป็น แบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกี่ยวกับความเหมาะสมของ องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง หลังจากนั้นจึงกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษา ต่อเนื่องจาก องค์ประกอบที่พัฒนาขึ้น

พรจันทร์ พรศักดิ์กุล (2550 : 163 - 175) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบกระบวนการ งบประมาณของ โรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยดำเนินการวิจัยเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การ กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการ งบประมาณ โดยการวิเคราะห์เอกสารและฐานข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต 2) การศึกษากระบวนการ งบประมาณและการมีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณ ของสถานศึกษาที่ดำเนินการในปัจจุบัน โดยสอบถามความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่รับผิดชอบงานงบประมาณ วิเคราะห์เอกสาร งบประมาณของโรงเรียน และสอบถามความคิดเห็นของครูผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการ สถานศึกษา 3) การจัดทำร่างรูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบ ใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ โดยสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5) การปรับปรุงรูปแบบและนำเสนอรูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่ บริหารงบประมาณการใช้ โรงเรียนเป็นพื้นฐาน

อัมพร พงษ์กังสนานันท์ (2550 : 108-122) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนากระบวนการจัดการ การศึกษานอก ระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต” โดยดำเนินการวิจัย เป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างรูปแบบ ประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากทฤษฎีเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Techniques) และ 2) การประเมินรูปแบบ ประกอบด้วยการประเมินรูปแบบเพื่อศึกษา ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ไปปฏิบัติในสถานศึกษา และการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนารูปแบบ

งานวิจัยต่างประเทศ

รีเดล (Riedel, 1991 : 116) ได้ศึกษาถึงการรับรู้ของนักการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในเกรด 5-6 ของโรงเรียนในรัฐเวอร์จิเนีย พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีการรับรู้ในทางบวกสูงกว่า ส่วนนักการศึกษาทั่วไปมีการรับรู้ในระดับต่ำกว่า
2. การรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนเป็นไปในลักษณะที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ระดับการสนับสนุนของการบริหารทรัพยากรหรือที่ได้รับการวางแผนการสอนและการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสอนเป็นองค์ประกอบที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนร่วมแต่นักการศึกษาทั่วไปเห็นว่า องค์ประกอบเหล่านี้เป็นสิ่งที่ขัดขวางกระบวนการเรียนร่วม

Mary and Bertram (1997) ได้ศึกษากลวิธีกรอ่านและเขียนสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากครูการศึกษาพิเศษและนักการศึกษาทั่วไปศึกษาเด็กเกรด 2 และเกรด 5 ว่าใช้วิธีสอนแบบใดบ้าง ผลการสำรวจพบว่า กลุ่มครูผู้สอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ร้อยละ 90 ใช้วิธีอ่านแล้วเติมคำตอบ (Guided Reading) และร้อยละ 87 อ่านเป็นรายบุคคล (Individualized Reading) ร้อยละ 81.5 แลกเปลี่ยนหนังสือ (Trade books) และร้อยละ 74 เปลี่ยนกันอ่าน Round-Robin Reading เป็น 4 วิธีในลำดับแรกและยังมีอีก 17 วิธีที่ใช้สอนเด็กปกติและเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประเภทบกพร่องทางการเรียนรู้ ของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวมที่จะทำให้ประสบความสำเร็จนั้น ควรจะมีการศึกษา เพื่อหาข้อสรุป ทฤษฎีเกี่ยวกับความสำเร็จเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ โดยอาศัยวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) ที่เป็นการศึกษาทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory Study) จะทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ในเชิงทฤษฎีซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม เพื่อความมีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ต่อไป

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ผู้ศึกษาได้ใช้หลักการของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม และเพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง
2. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดการกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ประชากร ประชากรได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 130 คน และครูผู้สอน จำนวน 130 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 รวม 260 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร 125 คน และครูผู้สอน 125 คน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 รวม 250 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

1. กลุ่มเป้าหมาย เพื่อร่างรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 และประเมินความเหมาะสมของคู่มือการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน และครูผู้สอน 5 คน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ผู้ศึกษาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีเกณฑ์คัดเลือกดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารการศึกษา

- 1.1 เป็นผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
- 1.2 มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท
- 1.3 มีวิทยฐานะระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป

กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา

- 2.1 เป็นผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
- 2.2 มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท
- 2.3 มีวิทยฐานะระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป

กลุ่มที่ 3 ครูผู้สอน

- 3.1 เป็นครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
- 3.2 มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท
- 3.3 มีวิทยฐานะระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป

กลุ่มที่ 4 ศึกษานิเทศก์

4.1 เป็นครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

4.2 มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

4.3 มีวิทยฐานะระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

แนวทางการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research หรือ MMR) ที่มีรากฐานมาจากปรัชญาปฏิบัตินิยม (Pragmatism) และแนวคิดพหุนิยม (Pluralism) (Johnson & Onwuegbuzie, 2004) ซึ่งดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยวิธีการวิจัย (การศึกษาสำรวจข้อมูลพื้นฐาน)

1. วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis)
2. การสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการพัฒนา (การออกแบบและพัฒนารูปแบบ) เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม โดยใช้เทคนิคโดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Research) เพื่อกำหนดรูปแบบ

ขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยวิธีการวิจัย (การศึกษาสำรวจข้อมูลพื้นฐาน)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารจัดการของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม

1. ศึกษา วิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาด้านแบบเรียนรวม สถิติผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารผลงานชิ้นงานนักเรียน และเอกสารการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา เป็นต้น

2. สํารวจ การบริหารจัดการของ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวมในการจัดการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบงานการจัดการเรียนการสอน จำนวน 3 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มประชากร โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การหา ค่าเฉลี่ย (Means) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ตารางที่ 1 วิธีการศึกษา

วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4	1. ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4 2. วิเคราะห์สภาพปัญหาโรงเรียนต้นแบบเรียนรวมตามโครงสร้าง S-SEAT Model สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4	1. เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม 2. การสอบถามสภาพปัญหาการบริหารโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม	สภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารงาน เพื่อวางแผนพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ของแต่ละบุคคล

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการพัฒนา (การออกแบบและพัฒนารูปแบบ)

ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Research) เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่รับผิดชอบและเข้าใจดีในด้านการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ซึ่งมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. การดำเนินการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
2. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดรูปแบบการพัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยใช้หลักการเลือกผู้เข้าร่วมสนทนาที่มีภูมิหลังคล้ายคลึงกันในการดำเนินงานพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวมโดยตรง

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา(content validity) ของแบบสอบถาม จำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ กลุ่มผู้นิเทศกำกับติดตาม กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติการด้านการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ดังนี้ (1) ทำงานด้านการศึกษาและ/หรือ (2) มีประสบการณ์ทำงานด้านที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย 2 ปี ผลการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญได้ผู้เชี่ยวชาญ 12 คน ซึ่งจำแนกตามความเชี่ยวชาญ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

	ความเชี่ยวชาญ			
	ด้านการบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ด้านผู้นิเทศกำกับติดตาม	ผู้บริหารสถานศึกษา	ด้านผู้ปฏิบัติการสอน
คนที่1	/			
คนที่2	/			
คนที่3	/			
คนที่4		/		
คนที่5		/		
คนที่6		/		
คนที่7			/	
คนที่8			/	
คนที่9			/	
คนที่10				/
คนที่11				/
คนที่12				/

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่มครั้งนี้คือ

1. กลุ่มผู้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม ได้แก่ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) จำนวน 1 ท่านคือผู้วิจัยเอง ผู้จดบันทึกการสนทนา (Note – Taker) จำนวน 2 ท่านและผู้บริการทั่วไปจำนวน 1 ท่าน รวม 4 ท่าน

2. แนวทางการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 เป็นกรอบในการกำหนดโครงสร้างแนวคำถาม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างคู่มือการสนทนากลุ่ม ตามโครงสร้างแนวคำถามที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วยคำถามหลัก และคำถามขยายที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ของกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 นำคู่มือการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถามก่อนหลังในคำถามหลักรวมถึงความเหมาะสมและเป็นไปได้ของคำถามขยาย

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขคู่มือการสนทนากลุ่มตามข้อเสนอแนะจนสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเตรียมตัวทำงานภาคสนาม

3.1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 เพื่อขออนุญาตหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อขอเชิญผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มพร้อมทั้งติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาที่บุคลากรผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่อขออนุญาตบุคคลดังกล่าว

3.1.2 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ สมุดบันทึก เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป ของที่ระลึกและคู่มือการสนทนากลุ่ม

3.1.3 ชักซ้อมทำความเข้าใจในหลักการ วิธีการและขั้นตอนการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อให้ผู้ดำเนินการ ผู้จัดบันทึกการสนทนาและผู้บริการทั่วไปมีความพร้อมในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 การดำเนินการสนทนากลุ่ม

3.2.1 ผู้วิจัยจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ที่จะใช้ในการสนทนากลุ่มให้พร้อมก่อนผู้เข้าร่วมสนทนาจะเดินทางมาถึง

3.2.2 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีเมื่อผู้เข้าร่วมสนทนาเดินทางมาถึงโดยผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดสนทนาทุกคนพยายามพูดคุยและซักถามอย่างเป็นมิตรเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีก่อนเริ่มต้นสนทนา

3.2.3 ในขณะที่สนทนากลุ่ม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกเทปและจัดบันทึกการสนทนาซึ่งต้องมีการชี้แจงถึงความจำเป็นก่อนที่จะดำเนินการบันทึกข้อมูลเพื่อให้ผู้ร่วมสนทนาเข้าใจและมีความสบายใจในการแสดงความคิดเห็น

3.2.4 เมื่อสนทนาเสร็จสิ้นลงผู้วิจัยแสดงความขอบคุณ ผู้ร่วมสนทนาทุกคน และดูแลอำนวยความสะดวกจนผู้ร่วมสนทนาเดินทางกลับ

4. วิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยดำเนินการทันทีที่การสนทนาสิ้นสุดลง โดยสรุปจากความคิดเห็นของผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึก ผู้บริการทั่วไป และจากการสังเกตของผู้วิจัยเพื่อการตรวจสอบข้อมูลและพัฒนากรอบประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

4.2 การเตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์อย่างละเอียด

ในการเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้วิธีการถอดรายละเอียดจากเทปบันทึกการสนทนากลุ่มโดยตรวจสอบกับบันทึกการสนทนาที่ผู้จัดบันทึกได้จดไว้ ซึ่งการถอดเทปจะถอดรายละเอียดทุกคำพูด และบรรยากาศในการสนทนาลงไปด้วย ทั้งนี้เพื่อใช้ประกอบในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 วิธีการวิเคราะห์

เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารบันทึกการสนทนาของผู้จัดบันทึก และเอกสารจากการถอดเทปโดยสรุปใจความจากเอกสารความถี่ของคำและเนื้อหาที่สนใจซึ่งคำนึงถึงสถานการณ์ของสนทนา

ตารางที่ 3 วิธีการดำเนินการสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่อง

ทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม

วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4	นำผลการสำรวจ ผลการวิเคราะห์ ผลการสังเคราะห์ ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 มาพัฒนาเป็นเครื่องมือและรูปแบบการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม โดยเทคนิคสนทนากลุ่ม (Focus Group Research) เพื่อกำหนดการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรวม	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้าน การจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ กลุ่มผู้นิเทศกำกับติดตาม กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มผู้ปฏิบัติการ ด้านการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติข้อใด	รูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
	สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม	ข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ดังนี้ (1) ทำงานด้านการศึกษาพิเศษและ/หรือ(2) มีประสบการณ์ทำงานด้านที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย 2 ปี ผลการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญได้ผู้เชี่ยวชาญ 12 คน	

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์

1. วิเคราะห์สภาพปัญหาและการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 จากแบบสอบถาม

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้อบรมรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ออบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามระดับการปฏิบัติสภาพปัญหา ของการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ผู้ศึกษาตรวจวิเคราะห์ตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ สภาพปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ สภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ สภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ สภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ สภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 การแปลความหมาย โดยการหาค่าเฉลี่ยและสวนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ สภาพปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ สภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ สภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ สภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ สภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4 วิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 จากข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามในลักษณะเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและข้อสรุปของผู้ทรงคุณวุฒิ จากแบบบันทึก และการสนทนากลุ่ม นำข้อมูลมาพัฒนารูปแบบและแนวทางในการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมในการนำรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ไปใช้ในการ ปฏิบัติ

3.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมิน

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ไดรวบรวมจากกลุ่มเป้าหมายที่ได้ตอบแบบประเมิน เกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน และความเหมาะสมในการนำรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ไปใช้ ผู้ศึกษาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การแปลความหมาย โดยการหาค่าเฉลี่ยและสวนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

4.51 – 5.00 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยหาค่าเฉลี่ยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (สมนึก ภัททิยธนี. 2544)

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของคุณลักษณะที่ต้องการวัดกับจุดประสงค์ของการวัด

ΣR แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยคำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 124)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

Σx แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ร้อยละ (Percentage) โดยคำนวณจากหลักสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 :122)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยคำนวณจากสูตร
(บุญชม ศรีสะอาด. 2553 :126)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และเพื่อพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

1.3 ผลการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

2.1 ผลการยกร่างรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 โดยการสอบถาม

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา	5	100.00
1.2 ครูผู้สอน	15	100.00
2. อำเภอ		
2.1 เทิง	4	100.00
2.2 ขุนตาล	4	100.00
2.3 พญาเม็งราย	4	100.00
2.4 เวียงแก่น	4	100.00
2.5 เชียงของ	4	100.00

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 20 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และครูผู้สอน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และอยู่ในอำเภอเทิง อำเภอขุนตาล อำเภอ พญาเม็งราย อำเภอเวียงแก่น และอำเภอเชียงของ คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 5 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ในภาพรวม

รายการ	n =20		ระดับ ปัญหา	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation)	3.90	0.50	มาก	2
2. ด้านนักเรียน (S : Student)	2.67	0.39	ปานกลาง	4
3. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)	2.47	0.25	น้อย	5
4. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)	4.27	0.23	มาก	1
5. ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)	3.37	0.21	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม	3.33	0.25	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า สภาพปัญหาการจัดการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ในภาพรวม 5 ด้าน สภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.33 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.25 จำแนกเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่ 4 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีระดับปัญหาสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.23 รองลงมา ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 ด้านที่ 5 ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.21 ด้านที่ 2 ด้านนักเรียน (S : Student) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 และด้านที่ 3 ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) มีปัญหาน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.25

ตารางที่ 6 สภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้
โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
ภาพรวม ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation)

ข้อที่	สภาพการจัดการโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านการจัดการเรียนรวม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน	ระดับของ ปัญหา
1	โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม และระบบการให้บริการที่ชัดเจน	4.06	0.44	มาก
2	โรงเรียนมีการดำเนินงานตามนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการจัดการเรียนรวม	4.06	0.68	มาก
3	โรงเรียนตรวจสอบผลการประเมิน ตามนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจในการจัดการเรียนรวม	4.69	0.66	มากที่สุด
4	โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับโรงเรียน ต้นแบบเรียนรวม	2.25	0.44	น้อย
5	โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานจัดการเรียนรวม และส่งเสริมพัฒนา ความสามารถพิเศษของนักเรียนอย่างเต็ม ความสามารถ	4.44	0.81	มาก
เฉลี่ยด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation)		3.90	0.50	มาก

จากตารางที่ 6 สภาพการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation) ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
3.90 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 3 โรงเรียนตรวจสอบผลการประเมิน ตามนโยบาย วิสัยทัศน์
พันธกิจในการจัดการเรียนรวม มีสภาพปัญหามากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ส่วนข้อที่ 4 โรงเรียน
มีแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.25 มีปัญหาน้อย
อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

ตารางที่ 7 สภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้
โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
ภาพรวม ด้านนักเรียน (S : Student)

ข้อที่	สภาพการจัดการโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านนักเรียน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน	ระดับของ ปัญหา
1	โรงเรียนมีการจัดทำแผนในการรับนักเรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ	3.20	0.52	ปานกลาง
2	โรงเรียนมีระบบการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษเป็นรายบุคคลโดยบุคลากรในโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2.25	0.44	น้อย
3	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมด้านวิชาการให้กับนักเรียน บกพร่องทางการเรียนรู้เป็นรายบุคคล	2.35	0.49	น้อย
4	โรงเรียนมีการตรวจสอบ ประเมินผล การคัดกรอง นักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้	2.40	0.50	น้อย
5	โรงเรียนนำผลการตรวจสอบ ผลการประเมินการ เตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ของนักเรียนบกพร่อง ทางการเรียนรู้ มาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับ ศักยภาพของผู้เรียน	3.15	0.49	ปานกลาง
เฉลี่ยด้านนักเรียน (S : Student)		2.67	0.39	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 สภาพการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านนักเรียน (S : Student) ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 มีปัญหา
อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 โรงเรียนมีการจัดทำแผนในการรับนักเรียน
ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 มีปัญหา
อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่ 2 โรงเรียนมีระบบการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
เป็นรายบุคคลโดยบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีคะแนนเฉลี่ย 2.25 มีปัญหา
อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

ตารางที่ 8 สภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้
โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
ภาพรวม ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)

ข้อที่	สภาพการจัดการโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านสภาพแวดล้อม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน	ระดับของ ปัญหา
1	โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เหมาะสม สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	2.20	0.41	น้อย
2	โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจใน การจัดการเรียนรวม เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนมีทักษะ ความรู้ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนที่มีความ บกพร่องทางการเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอและมีคุณภาพ	2.15	0.37	น้อย
3	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและการจัด กิจกรรม มีการจัดห้องเรียน อุปกรณ์บริการตามความ จำเป็นของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้	2.30	0.47	น้อย
4	โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการ ดำเนินงานในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน และกิจกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	3.25	0.44	ปานกลาง
5	โรงเรียนนำผลการประเมินสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่ เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป	2.45	0.51	น้อย
เฉลี่ยด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)		2.47	0.25	น้อย

จากตารางที่ 8 สภาพการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47
เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 4 โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน
ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและกิจกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่ 2 โรงเรียน
มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรวม เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียน

มีทักษะความรู้ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ อย่างเพียงพอและมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.15 มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 9 สภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียน ต้นแบบเรียนรวม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ภาพรวม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)

ข้อที่	สภาพการจัดการโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน	ระดับของ ปัญหา
1	ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีองค์ประกอบครบตามกำหนด มีการกำหนดจุดประสงค์ย่อย ที่ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเป้าหมายระยะยาวที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.37	0.62	มาก
2	ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม ใช้กระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	4.25	0.58	มาก
3	มีการจัดตารางเวลาในการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง	4.25	0.58	มาก
4	โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนและการจัดการเรียนการสอน	4.25	0.58	มาก
5	โรงเรียนนำผลการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัย มาใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาและเผยแพร่ต่อไป	4.25	0.58	มาก
เฉลี่ยด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)		4.27	0.23	มาก

จากตารางที่ 9 สภาพการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่ 1 ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีองค์ประกอบครบตามกำหนด มีการกำหนดจุดประสงค์ย่อย ที่ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเป้าหมายระยะยาวที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 10 สภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ภาพรวม ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)

ข้อ ที่	สภาพการจัดการโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน	ระดับของ ปัญหา
1	โรงเรียนสำรวจ จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเป็นปัจจุบัน	2.45	0.51	น้อย
2	โรงเรียนมีการดำเนินงานตามแผนการใช้งบประมาณสอดคล้อง กับภารกิจจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการ เรียนรู้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด	3.25	0.44	ปานกลาง
3	โรงเรียนมีการจัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรม ผลงานทางวิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวกับความบกพร่องทางการ เรียนรู้ สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม	2.45	0.51	น้อย
4	โรงเรียนมีการนำผลการประเมิน การจัดทำสื่อ นวัตกรรม ผลงานทางวิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก เกี่ยวกับการ เรียนรวม เป็นปัจจุบัน และประชาสัมพันธ์ให้นำไปใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด	4.25	0.58	มาก
5	โรงเรียนมีการประสานงานขอความร่วมมือกับสาขาชีพหรือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวมมาปรับปรุงและ พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	4.44	0.81	มาก
เฉลี่ยด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)		3.37	0.21	มาก

จากตารางที่ 10 สภาพการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 5 โรงเรียนมีการประสานงานขอความร่วมมือกับสหวิชาชีพหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวมมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 มีปัญหามากที่สุด

1.3 ผลการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

1. ด้านนักเรียน (S : Student)

แนวทางแก้ปัญหา

ครูควรศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล มองหาความแตกต่างที่หลากหลาย ตลอดจนปรับปรุงวิธีการสอนให้น่าสนใจขึ้น ใช้สื่อที่สัมผัสได้ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ ให้นักเรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และที่สำคัญคือ สร้างความตระหนักให้ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น ในการให้ความสำคัญกับบุตรหลานของตนเองให้มากขึ้น

2. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)

แนวทางแก้ปัญหา

สร้างเจตคติที่ดีให้กับผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน และส่งเสริมบุตรหลานที่มีความต้องการพิเศษมีการประชาสัมพันธ์เรื่องของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในแต่ละประเภทให้ผู้ปกครอง เข้าใจ จัดห้องให้น่าอยู่ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของนักเรียน ครูควรมีเทคนิคโน้มน้าวจิตใจของนักเรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย แปลกใหม่ จะช่วยส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียนได้ดีมากขึ้น

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)

แนวทางแก้ปัญหา

จัดให้มีการอบรมพัฒนาครูทุกคน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างเป็นระบบ เพื่อจะได้เข้าใจ และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ครูควรจัดกิจกรรมที่เหมาะสม กับนักเรียนและเน้นสิ่งที่นักเรียนชอบและถนัด ครูผู้สอนควรศึกษาแผนการสอนเฉพาะบุคคลให้เข้าใจ และปรับเปลี่ยนการสอนให้หลากหลาย จัดเวลาสอนให้ต่อเนื่อง จัดสรรเวลาในการทำเอกสาร ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย

4. ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)

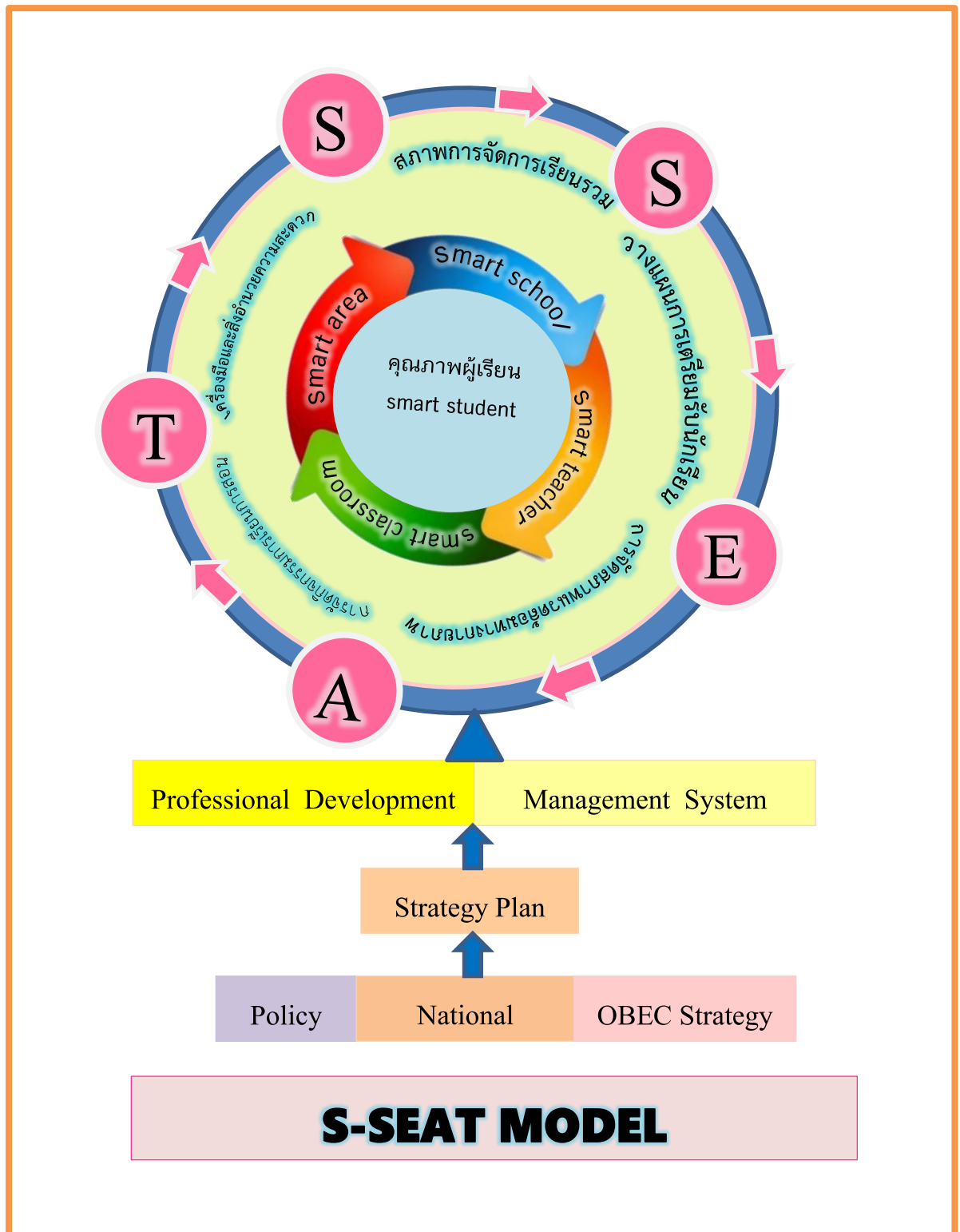
แนวทางแก้ปัญหา

จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครู เพื่อนำความรู้ที่ได้มาจัดทำสื่อการสอนใช้จัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน ขอรับการสนับสนุนสื่อต้นแบบจากศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดเชียงราย คุ้มครองการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรได้รับทุกคน และต่อเนื่อง เพื่อจะได้นำไปซื้อสื่อการเรียนการสอนตามบัญชี ข. และบัญชี ค.

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

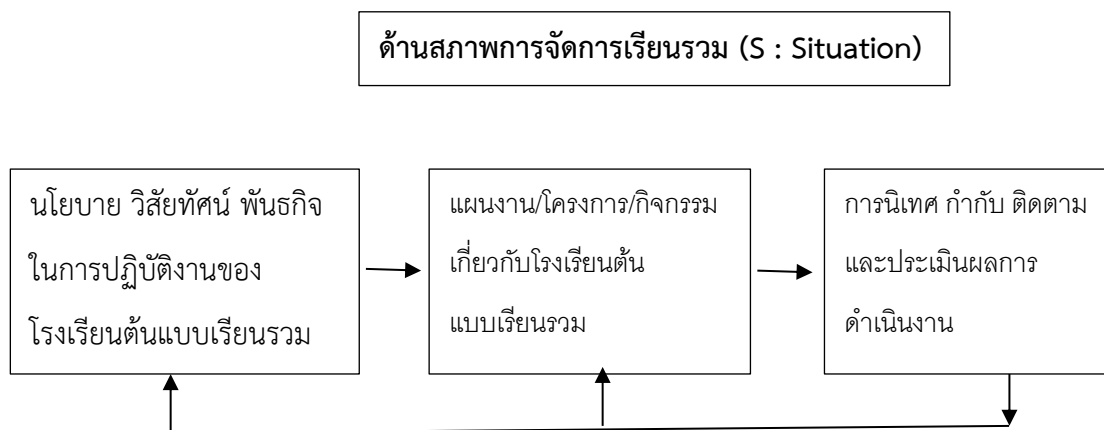
2.1 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างรูปแบบโดยการนำผลการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างรูปแบบและยกร่างรูปแบบ โดยการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผลปรากฏว่า รูปแบบการจัดการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation) ด้านนักเรียน (S : Student) ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

องค์ประกอบหลัก 1 ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S:Situation) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 6 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

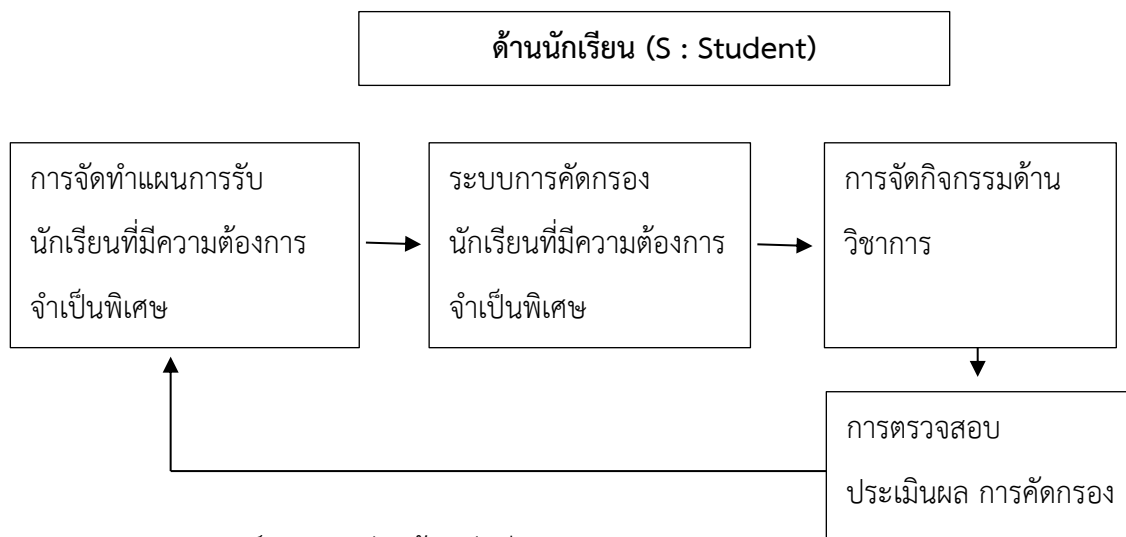

ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบย่อยด้านสภาพการจัดการเรียนรวม

ตาราง 11 ผลการสร้างรูปแบบด้านสภาพการจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

องค์ประกอบหลักด้านสภาพการจัดการเรียนรวม องค์ประกอบย่อย	แนวทางการดำเนินงาน
1. นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการปฏิบัติงาน ของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม	1. กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการ ปฏิบัติงานของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม และ ระบบการให้บริการที่ชัดเจน 2. ดำเนินงานตามนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการจัดการเรียนรวม 3. ตรวจสอบผลการประเมิน ตามนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจในการจัดการเรียนรวม
2. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับโรงเรียน ต้นแบบเรียนรวม	1.จัดทำแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับโรงเรียน ต้นแบบเรียนรวม
3. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน	1. นิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างต่อเนื่อง 2. ประเมินผลการดำเนินงานจัดการเรียนรวม และส่งเสริมพัฒนาความสามารถพิเศษของ นักเรียนอย่างเต็มความสามารถ

องค์ประกอบหลัก 2 ด้านนักเรียน (S : Student) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

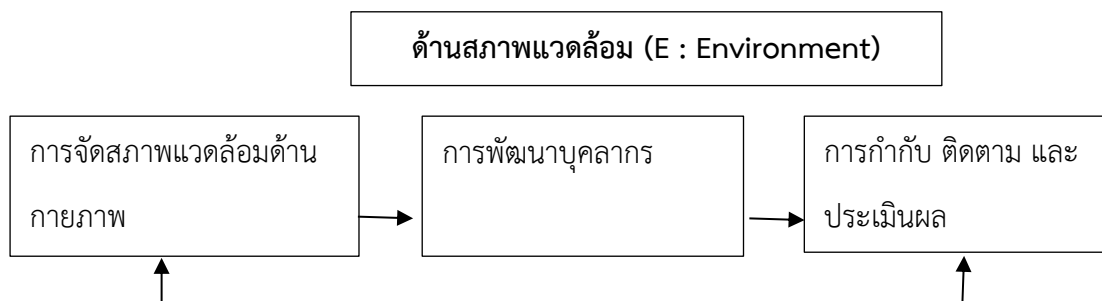
ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบย่อยด้านนักเรียน (S : Student)

ตาราง 12 ผลการสร้างรูปแบบด้านนักเรียน (S : Student) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

องค์ประกอบหลักด้านนักเรียน องค์ประกอบย่อย	แนวทางการดำเนินงาน
1. การจัดทำแผนการรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	1. จัดทำแผนในการรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ
2. ระบบการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	1. จัดทำระบบการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นรายบุคคลโดยบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. การจัดกิจกรรมด้านวิชาการ	1. จัดกิจกรรมด้านวิชาการให้กับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นรายบุคคล
4. การตรวจสอบ ประเมินผล การคัดกรอง	1. ตรวจสอบ ประเมินผล การคัดกรองนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ 2. นำผลการตรวจสอบ ผลการประเมินการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ของนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ มาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน

องค์ประกอบหลัก 3 ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

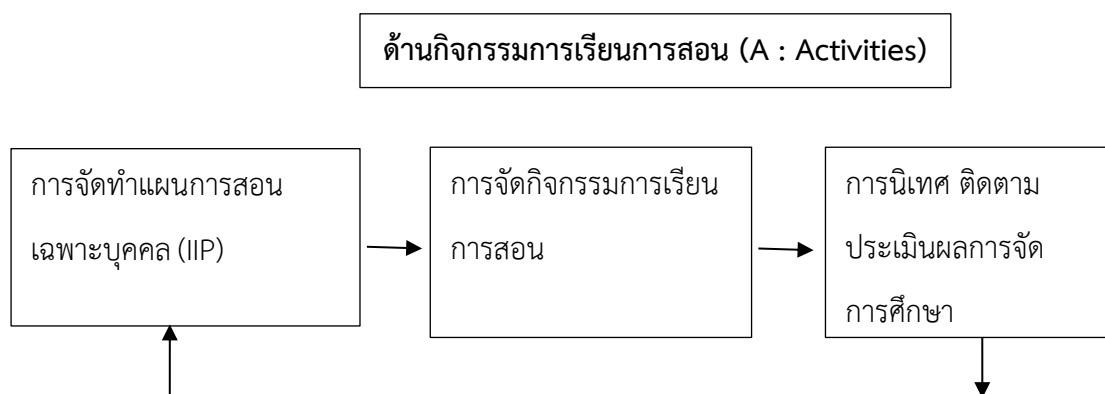

ภาพประกอบ 5 องค์ประกอบย่อยด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)

ตาราง 13 ผลการสร้างรูปแบบด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

องค์ประกอบหลักด้านสภาพแวดล้อม องค์ประกอบย่อย	แนวทางการดำเนินงาน
1. การจัดสภาพแวดล้อม	1. จัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 2. จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและการจัดกิจกรรม มีการจัดห้องเรียน อุปกรณ์บริการตามความจำเป็นของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้
2. การพัฒนาบุคลากร	1. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรวม
3. การกำกับ ติดตาม และประเมินผล	1. กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและกิจกรรมของนักเรียน 2. นำผลการประเมินสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป

องค์ประกอบหลัก 4 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ภาพประกอบ 6 องค์ประกอบย่อยด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)

ตาราง 14 ผลการสร้างรูปแบบด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

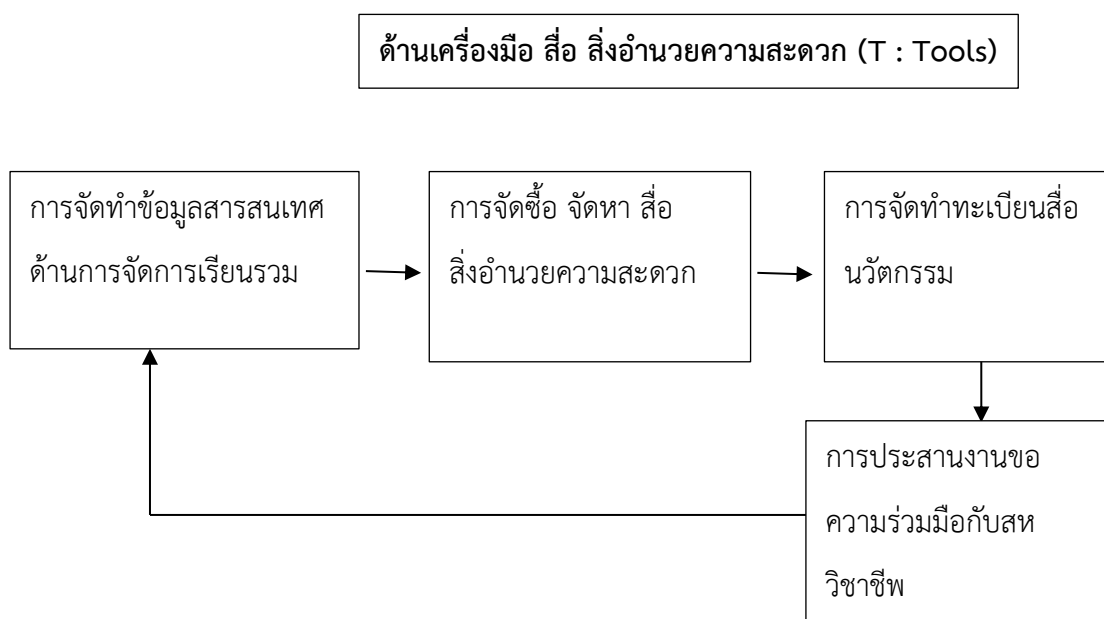
องค์ประกอบหลักด้านกิจกรรมการเรียนการสอน องค์ประกอบย่อย	แนวทางการดำเนินงาน
1. การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล	1. จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีองค์ประกอบครบตามกำหนด มีการกำหนดจุดประสงค์ย่อย ที่ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเป้าหมายระยะยาวที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) 2. จัดตารางเวลาในการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

	2. นำผลการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัย มาใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาและเผยแพร่ต่อไป
3. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา	1. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนและการจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบหลัก 5 ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) ประกอบด้วย

3 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ภาพประกอบ 7 องค์ประกอบย่อยด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)

ตาราง 15 ผลการสร้างรูปแบบด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

องค์ประกอบหลักด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก องค์ประกอบย่อย	แนวทางการดำเนินงาน
1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนรวม	1. สำรวจ จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเป็นปัจจุบัน
2. การจัดซื้อ จัดหา สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก	1. จัดซื้อ จัดหา สื่อตามแผนการใช้งบประมาณ สอดคล้องกับภารกิจการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด
3. การจัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรม	1. จัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรม ผลงานทางวิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ที่เกี่ยวกับความบกพร่องทางการเรียนรู้ 2. ประเมินผลการจัดทำสื่อ นวัตกรรม ผลงานทางวิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก เกี่ยวกับการเรียนรวมเป็นปัจจุบัน และประชาสัมพันธ์ให้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. การประสานงานขอความร่วมมือกับสาขาชีพ	1. ประสานงานขอความร่วมมือกับสาขาชีพ หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวมมาปรับปรุงและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

2.2 ผู้ศึกษาได้ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation) ด้านนักเรียน (S : Student) ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 12 คน

ตาราง 16 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	รายการ	จำนวน N=12	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	2	16.67
	หญิง	10	83.33
2	อายุ		
	30-40 ปี	1	8.33
	41-50 ปี	6	50.00
	51-60 ปี	5	41.67
3.	วุฒิการศึกษา		
	ปริญญาโท	9	75.00
	ปริญญาเอก	3	25.00
4.	ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
	ผู้บริหารการศึกษา	3	25.00
	ครูผู้สอน	3	25.00
	ศึกษานิเทศก์	3	25.00
	ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ	3	25.00

จากตาราง 16 พบว่า ประชากรทั้งหมด 12 คน มีผู้ตอบแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ทั้งหมด 12 คน คิดเป็น

ร้อยละ 100 เป็นเพศชาย ร้อยละ 16.67 เพศหญิง ร้อยละ 83.33 มีอายุระหว่าง 30-40 ปี ร้อยละ 8.33 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 50.00 อายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 41.67 วุฒิการศึกษาปริญญาโท ร้อยละ 75.00 วุฒิการศึกษาปริญญาเอก ร้อยละ 25.00 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันเป็นผู้บริหาร การศึกษา ร้อยละ 25.00 ครูผู้สอน ร้อยละ 25.00 ศึกษานิเทศก์ ร้อยละ 25.00 และผู้เชี่ยวชาญ ด้านการศึกษาพิเศษ ร้อยละ 25.00

ตาราง 17 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ในภาพรวม

องค์ประกอบ	n =12		ระดับความเหมาะสม	ลำดับ
	μ	σ		
1. ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation)	4.39	0.61	มาก	2
2. ด้านนักเรียน (S : Student)	4.47	0.22	มาก	1
3. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)	4.06	0.57	มาก	3
4. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)	3.97	0.64	มาก	5
5. ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)	4.02	0.47	มาก	4
ค่าเฉลี่ยรวม	4.18	0.50	มาก	

จากตาราง 17 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.50 เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านนักเรียน (S : Student) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.22 รองลงมาคือ ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.61 ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.57 ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.47 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.64

ตาราง 18 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4

องค์ประกอบที่ 1 ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation)

องค์ประกอบย่อย	n =12		ระดับความ เหมาะสม
	μ	σ	
1. นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการปฏิบัติงาน ของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม	4.33	0.49	มาก
2. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับโรงเรียน ต้นแบบเรียนรวม	4.33	0.65	มาก
3. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงาน	4.50	0.67	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.39	0.61	มาก

จากตาราง 18 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4 องค์ประกอบ ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation) โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 รองลงมาคือ นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม และ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65

ตาราง 19 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4

องค์ประกอบที่ 2 ด้านนักเรียน (S : Student)

องค์ประกอบย่อย	n =12		ระดับความเหมาะสม
	μ	σ	
1. การจัดทำแผนการรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.50	0.52	มาก
2. ระบบการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.50	0.52	มาก
3. การจัดกิจกรรมด้านวิชาการ	4.42	0.51	มาก
4. การตรวจสอบ ประเมินผล การคัดกรอง	4.41	0.50	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.47	0.22	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4 องค์ประกอบ ด้านนักเรียน (S : Student) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การจัดทำแผนการรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และ ระบบการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 การตรวจสอบ ประเมินผล การคัดกรอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50

ตาราง 20 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4

องค์ประกอบที่ 3 ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)

องค์ประกอบย่อย	n =12		ระดับความเหมาะสม
	μ	σ	
1. การจัดสภาพแวดล้อม	4.00	0.85	มาก
2. การพัฒนาบุคลากร	4.08	0.79	มาก
3. การกำกับ ติดตาม และประเมินผล	4.08	0.79	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.06	0.57	มาก

จากตาราง 20 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4 องค์ประกอบที่ ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาบุคลากร มี และการกำกับ ติดตาม และประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 รองลงมา คือ การจัดสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85

ตาราง 21 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4

องค์ประกอบที่ 4 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)

องค์ประกอบย่อย	n =12		ระดับความเหมาะสม
	μ	σ	
1. การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล	4.25	0.62	มาก
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.92	0.67	มาก
3. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา	3.75	0.62	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.97	0.64	มาก

จากตาราง 21 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4 องค์ประกอบ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 รองลงมาคือ การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 และการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62

ตาราง 22 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4

องค์ประกอบที่ 5 ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)

องค์ประกอบย่อย	n = 12		ระดับความเหมาะสม
	μ	σ	
1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนรวม	4.00	0.74	มาก
2. การจัดซื้อ จัดหา สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก	4.17	0.72	มาก
3. การจัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรม	4.00	0.74	มาก
4. การประสานงานขอความร่วมมือกับสหวิชาชีพ	3.92	0.79	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.02	0.47	มาก

จากตาราง 22 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 4 องค์ประกอบที่ 5 ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดซื้อ จัดหา สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 รองลงมาคือ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนรวม และการจัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 และการประสานงานขอความร่วมมือกับสหวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ผู้ศึกษาได้นำเสนอ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. จุดประสงค์ของการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผล
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

จุดประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม สภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะใน แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4

2. แบบบันทึก ประเด็นการสนทนากลุ่ม (ยกราง) รูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 ตามกรอบแนวคิดในการแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4

3. แบบประเมินความเหมาะสม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 ไปใช้ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพ และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ดำเนินการโดย

2.1 ขออนุญาตจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ ขอความร่วมมือในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม และนัดหมายวัน เวลา สถานที่ในการสนทนากลุ่ม พร้อมแนบประเด็นการสนทนากลุ่ม จากนั้นดำเนินการสนทนากลุ่ม เพื่อยกร่างรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 โดยกลุ่มเป้าหมาย คือผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม 12 คน และประเมินความเหมาะสมของ รูปแบบและคู่มือการนำไปใช้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 คน โดยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 จากข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและข้อสรุปของผู้ทรงคุณวุฒิ จากแบบบันทึกและการสนทนากลุ่ม นำข้อมูลมาพัฒนารูปแบบและแนวทางในการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 โดยสถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นได้ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ไปใช้ โดยสถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า ด้านการจัดการเรียนรวมมีสภาพปัญหามากที่สุด ได้แก่ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม รองลงมาได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ต่อจากนั้นเป็นด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านนักเรียน ตามลำดับ

2. ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างรูปแบบโดยการนำผลการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 มาสร้างรูปแบบและยกกร่างรูปแบบ ๆ โดยการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 6 แนวทางการดำเนินงาน โดยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ มีนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม และระบบการให้บริการที่ชัดเจน มีการดำเนินงานตามนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการจัดการเรียนรวม และตรวจสอบผลการประเมิน ตามนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจในการจัดการเรียนรวม จัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม และมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลการดำเนินงานจัดการเรียนรวม และส่งเสริมพัฒนาความสามารถพิเศษของนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ

2.2 ด้านนักเรียน (S : Student) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน โดยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ มีการจัดทำแผนการรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จัดทำระบบการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นรายบุคคลโดยบุคลากรในโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการจัดกิจกรรมด้านวิชาการให้กับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และมีการตรวจสอบ ประเมินผล การคัดกรอง เพื่อประเมินการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้มาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน

2.3 ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน โดยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อม ด้านกายภาพที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และเอื้อต่อการจัดกิจกรรม มีการจัดห้องเรียน อุปกรณ์บริการตามความจำเป็นของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรวม มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและกิจกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และนำผลมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป

2.4 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน โดยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

มีองค์ประกอบครบตามกำหนด มีการกำหนดจุดประสงค์ย่อย ที่ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเป้าหมายระยะยาวที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และจัดตารางเวลาในการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นำผลการประเมินการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัย มาใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนา และเผยแพร่ มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนเฉพาะบุคคล (IEP) และ แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนและ การจัดการเรียนการสอนต่อไป

2.5 ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน โดยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ด้านการจัดการเรียนรวม สำรวจ จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเป็นปัจจุบัน มีการจัดซื้อ จัดหา สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ตามแผนการใช้งบประมาณสอดคล้องกับภารกิจการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทาง การเรียนรู้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด มีการจัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรม ผลงานทางวิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวกับความบกพร่องทางการเรียนรู้ และประเมินผลการจัดทำสื่อ นวัตกรรม ผลงานทางวิชาการ เกี่ยวกับการเรียนรวมเป็นปัจจุบัน และประชาสัมพันธ์ให้นำไปใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด มีการประสานงานขอความร่วมมือกับสหวิชาชีพหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการเรียนรวมมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียน บกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านนักเรียน (S : Student) รองลงมาคือ ด้านสภาพ การจัดการเรียนรวม (S : Situation) ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ด้านเครื่องมือ สื่อสิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการศึกษา มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน (S : Student) รองลงมาคือ ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation) ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 5) มีนโยบายให้แต่ละโรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม จัดการศึกษาให้กับนักเรียนตามโครงสร้างซีที (SEAT Framework) ดังที่ เบญจา ชลธารันนท์ (2546) กล่าวไว้ว่า ได้พัฒนาโครงสร้างการบริหารเรียนรวมโดยใช้โครงสร้าง SEAT เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ต้องบริหารองค์ประกอบหลัก 4 ประการ คือ นักเรียน สภาพแวดล้อม กิจกรรมการเรียนการสอน และเครื่องมือ เพื่อให้การเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีคุณภาพและประสิทธิภาพตามกระทรวงศึกษาธิการ กำหนด

1.1 องค์ประกอบหลักด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation) มีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม จัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม และมีการการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับ

1.2 องค์ประกอบหลักด้านนักเรียน (S : Student) มีการจัดทำแผนการรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จัดทำระบบการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จัดกิจกรรมด้านวิชาการให้กับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และการตรวจสอบ ประเมินผลการคัดกรอง และนำผลการตรวจสอบ ผลการประเมินการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ของนักเรียนบกพร่องการเรียนรู้ มาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจราภรณ์ บัณฑล (2551) กล่าวว่า ด้านนักเรียน การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ นักเรียนทั่วไปได้รับการเตรียมความพร้อมในด้านการยอมรับ และช่วยเหลือเพื่อนที่มีความต้องการพิเศษ ดังนั้น การคัดกรองนักเรียนเป็นเบื้องต้นเป็นการเตรียมความพร้อมในด้านการยอมรับ และวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

1.3 องค์ประกอบหลักด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) จัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรวม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและกิจกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นำผลการประเมินสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจราภรณ์ บัณวล (2551) กล่าวว่า ด้านสภาพแวดล้อม การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ จัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด ซึ่งการจัดการศึกษาเรียนรวมมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนไม่มีความแปลกแยกแตกต่างจากเพื่อนคนอื่นๆ และอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด

1.4 องค์ประกอบหลักด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีองค์ประกอบครบตามกำหนด มีการกำหนดจุดประสงค์ย่อยที่ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเป้าหมายระยะยาวที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จัดตารางเวลาในการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นำผลการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัย มาใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาและเผยแพร่ต่อไป นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนและการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจราภรณ์ บัณวล (2551) กล่าวว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ จัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดกิจกรรม ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ตลอดจนการวัดและประเมินผลที่เน้นนักเรียนเป็นรายบุคคลและยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ

1.5 องค์ประกอบหลักด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) สํารวจจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเป็น

ปัจจุบัน จัดซื้อ จัดหา สื่อตามแผนการใช้งบประมาณสอดคล้องกับภารกิจการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด จัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรม ผลงานทางวิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวกับความบกพร่องทางการเรียนรู้ ประเมินผลการจัดทำสื่อ นวัตกรรม ผลงานทางวิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก เกี่ยวกับการเรียนรวมเป็นปัจจุบัน และประชาสัมพันธ์ให้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประสานงานขอความร่วมมือกับ สหวิชาชีพ หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวมมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจราภรณ์ บัณฑิต (2551) กล่าวว่า ด้านเครื่องมือ การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ จัดสื่อสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทและแต่ละระดับเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่าสื่อ วัสดุ มีความสำคัญกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ดังนั้นสื่อที่นำมาพัฒนานักเรียนจำเป็นต้องเป็นสื่อที่เน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล และตามศักยภาพของนักเรียนมากที่สุด

2. ผลการสร้างรูปแบบ พบว่ามี 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

2.1 ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 6 แนวทางการดำเนินงาน โดยองค์ประกอบย่อยได้แก่ การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จะเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวมเป็นอย่างดี จะส่งผลต่อการบริหารงานที่มีประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริทิพย์ แสงทองพิทักษ์ (2557) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม พบว่าการบริหารงานที่มีประสิทธิผล คือ โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่เข้มแข็งและเป็นระบบ โรงเรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชน และหน่วยงานอื่นอย่างสม่ำเสมอ มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ การจัดสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้เพียงพอ มีสื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่หลากหลาย ได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาดีเด่นและมีการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตร

2.2 ด้านนักเรียน (S : Student) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน โดยองค์ประกอบย่อยได้แก่ การจัดทำแผนการรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีระบบการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การจัดกิจกรรมด้านวิชาการ การตรวจสอบ ประเมินผล การคัดกรอง ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียนเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินทิพย์ แสงทองพิทักษ์ (2557 : 157-159) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม พบว่า กระบวนการบริหารจัดการเรียนร่วม คือ โรงเรียนจัดการเรียนร่วมให้นักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ได้เรียนร่วมชั้นเรียนกับนักเรียนปกติเต็มวัน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองนักเรียน ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวง ศึกษาธิการเพื่อยืนยันว่าเป็นนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ และหาทางช่วยเหลือนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ในด้านการเรียน มีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริง

2.3 ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน โดยองค์ประกอบย่อยได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อม การพัฒนาบุคลากร และการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การจัดการเรียนร่วมซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินทิพย์ แสงทองพิทักษ์ (2557 : 157-159) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบ การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม พบว่า การบริหารงานที่มีประสิทธิผล คือ โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่เข้มแข็งและเป็นระบบ โรงเรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชน และหน่วยงานอื่นอย่างสม่ำเสมอ มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ การจัดสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้เพียงพอมีสื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่หลากหลาย ได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาดีเด่นและมีการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตร

2.4 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงานโดยองค์ประกอบย่อยได้แก่ การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินทิพย์ แสงทองพิทักษ์ (2557 : 157-159) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม พบว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนร่วม คือ ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จัดครู พี่เลี้ยงคอยดูแลนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ แสดงทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน ใช้สื่อและเทคโนโลยีด้านการเรียนการสอนที่ทันสมัย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้มีกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน และสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้

2.5 ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T: Tools) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 5 แนวทางการดำเนินงาน โดยองค์ประกอบย่อยได้แก่ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนรวม การจัดซื้อ จัดหา สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก การจัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรม การประสานงานขอความร่วมมือกับสหวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินทิพย์ แสงทองพิทักษ์ (2557 : 157-159) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม พบว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนรวม คือ มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีด้านการเรียนการสอนที่ทันสมัย ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้มีกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน และสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ นอกจากนี้สอดคล้องกับ อัจราภรณ์ บัณวล (2551) กล่าวว่า ด้านสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการประยุกต์หรือดัดแปลงสื่อ/อุปกรณ์พื้นฐานมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนกระบวนการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดการโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยผลการนำรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวมสู่การบริหารโรงเรียน เพื่อสามารถพัฒนาระบบการจัดการโรงเรียนต้นแบบเรียนรวมให้มีคุณภาพมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการโรงเรียนต้นแบบเรียนรวมเพื่อสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนรวม

บรรณานุกรม

- กาญจนา คีรณาญ. (2556). การพัฒนาความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยวิธีการสอนอ่านเป็นคำร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการศึกษาพิเศษ) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กัลยรัตน์ เมืองสง. (2550). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กิ่งเพชร ส่งเสริม. (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมแบบละชั้นที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรี ทองคำ. (2548). แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.phatthalung1.org/km/modules.php?name=News&file=article&sid=132>.
- จิตติรัตน์ พุกจินดาและคณะ (2545). กลยุทธ์ที่ใช้เพื่อพัฒนาการทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2. กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ฉวีวรรณ โยคีณ. (2555). การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยการบูรณาการแนวคิดพหุสัมพันธ์และแนวคิดภาษาแบบธรรมชาติภายใต้พื้นฐานการเรียนรวมเพื่อเสริมสร้างความสามารถ ความสนใจ และความคงทนในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ชวลิต ชุกาแหง. (2546). การพัฒนาหลักสูตรซ่อมเสริมทักษะเบื้องต้นในการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.
- เชียร แดงสาย. (2545). การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.thaiedresearch.org/result/result.php.id=5978>.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจและคณะ. (2546). รายงานการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรวมในโรงเรียนและการพัฒนาของครูเพื่อการเรียนรู้สูงสุดของนักเรียน. กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

- ธิดารัตน์ อิมัง. (2556). การพัฒนาทักษะด้านการอ่านสะกดคำ ของนักเรียนปกากะญอที่มี
ความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคเพื่อนสอนเพื่อน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2544). **สรุปรายงานการวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนร่วมแบบรวมพลัง:
 การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการโดยครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม.**
 กรุงเทพฯ. บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- นิยม นานซ้า (2555). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านคำศัพท์พื้นฐานของนักเรียนที่มี
 ความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้ STEPER Model.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการศึกษา.
- บึงอร ต้นปาน. (2539). **การศึกษาความต้องการทางการศึกษาระดับปฐมวัยของเด็กพิเศษ
 ปีการศึกษา 2539 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. สำนักวิจัยสถาบัน
 ราชภัฏสวนดุสิต. (ออนไลน์). แหล่งที่มา**
<http://www.thaiedresearch.org/result/result.php?id=4894>.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553) **การวิจัยเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน.
- บุญชม ศรีสะอาด (2533). **รูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์ปริญญา. มหาสารคาม : อภิชาติ
 การพิมพ์.**
- เบญจพร ปัญญา. (2542). **ชุดเอกสารทางวิชาการสำหรับพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
 เล่มที่ 1 เรื่องเทคนิคการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ :**
 กระทรวงศึกษาธิการ.
- เบญจา ชลธารันนท์. (2546). **คู่มือการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท. กรุงเทพฯ :**
 กระทรวงศึกษาธิการ
- ผดุง อารยะวิญญู, & สุวิทย์ พวงสุวรรณ. (2554). **วิธีสอนเด็กแอลดี. นครปฐม : ไอ.คิว.บุ๊ก เซ็นเตอร์.**
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). **การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ :**
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2542). **การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ:**
 ร้าไทยเพรส.
- . (2544). **วิธีสอนเด็กเรียนยาก. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- . (2544) : **ออนไลน์ การศึกษาความต้องการกำลังคนในการพัฒนาการศึกษาพิเศษ.**
 กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
<http://www.thaiedresearch.org/result/result.php?id=6079>.
- . (2546). **วิธีสอนเด็กเรียนยาก. กรุงเทพฯ : ร้าไทย เพรส.**

- พวงทอง ศรีวิลัย. (2544) ความพร้อมของการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิชชานันท์ นฐิวิรุฬห์. (2555). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสื่อประสมที่มีผลป้อนกลับต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภทรพร เล็กประเสริฐ. (2554). เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2561, จาก www.psecmahachai.com.
- รัตนะ บัวสนธ. (2552). **ปรัชญาการวิจัย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรียา นิยมธรรม. (2541). **พัฒนาการทางภาษา**. กรุงเทพฯ : แวนแก้ว.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2545). **ความบกพร่องในการเรียนรู้ หรือแอลดี : ปัญหาการเรียนรู้ที่แก้ไขได้**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช สํารายราษฎร.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2542) **นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี**. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
- สมบุรณ์ ศิริสรรหิรัญ. (2547). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเพียร เหลลาคา. (2557). **การพัฒนาทักษะการอ่านคำ โดยใช้นิทานอีสปประกอบชุดฝึกทักษะสำหรับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการเรียนการสอน) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2545). **รูปแบบการสอน**. นครราชสีมา : สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2539). **การนำเสนอรูปแบบการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด**. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สมาน อัสวภูมิ (2537). **การพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด**. วิทยานิพนธ์ ต.ต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาวิตรี รุญเจริญ, เบญจมาภรณ์ ช้อยเครือ. (2549). **การเรียนรู้ร่วม : แนวทางใหม่ในการจัดการศึกษาสำหรับออทิสติก (ออนไลน์)**. แหล่งที่มา : <http://ednet.kku.ac.th/-autistic/article/03.doc>.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2538). **หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.(2549). **การพัฒนาศักยภาพบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สมาธิสั้น และออทิซึม**. กรุงเทพฯ : การกิจโครงการและประสานงานวิจัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงราย เขต ๔. (๕๖๖๑). <http://www.cri๔.go.th/index.php>.
 สุภาพร ชินชัย. (2551). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ : กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวมในจังหวัดเชียงใหม่**. ปรินญาณิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549). **การพัฒนาแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก**. ปรินญาณิ กศ.ด. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุวิมล อุดมพิริยะศักดิ์. (2549). **เอกสารประกอบการสอนวิชา การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษและครอบครัว**. โปรแกรมวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- อัจฉราภรณ์ บัณฑล. (2551). **สภาพการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำจัดการจัดการเรียนร่วมจังหวัดลำพูน**. เชียงใหม่ : การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุษณีย์ โพธิ์สุข. (2542). **สร้างลูกให้เป็นอัจฉริยะ เล่มที่ 3 เมื่อลูกก็มีปัญหา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บริษัทเฟมิลี่ไคเรน จำกัด.
- Bardo, J. & Hardman, J. (1982). *Urban Sociology : A Systematize Introduction*. Peacock.
- Dettmer, P.A., Dycj, N.T., & Thurston, L.P. (1996). *Consultation, Collaboration, and Teamwork for Students with Special Needs*. 2nd ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Daft, R.L. (1992). *Organization, theory and design*. Singapore : Info Access.
- _____. (1994). *Management*. 3rd ed. Fort Worth : The Dryden.
- Mary, Ellen Drecktran & Chiang Bertram. (1997). *Instructional Strategies Used by General ducation and Educators and teacher of Students With Learning Disabilities*. Remedial and Special Education. [n.p.].
- Smith, R. H. and others. (1980). *Management : Making organizations perform*. New York : MacMillan.

Willer, D. (1986). **Scientific sociology : Theory and method.** Englewood Cliff,
New Jersey : Prentice -Hall.

ประวัติผู้รายงาน

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาวยุพิน บุญประเสริฐ
วัน เดือน ปี เกิด	9 ธันวาคม 2509
ที่อยู่ปัจจุบัน	67 หมู่ที่ 34 ตำบลสบบง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา 56110
ที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตำบลเวียง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย 57160
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	ค.ม. (หลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
พ.ศ. 2531	ค.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1	ดร.เทอดชาติ ชัยพงษ์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
2	รศ.ดร.ผณิตรา ธีรนนท์	รองคณบดีฝ่ายวิจัย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
3	นางวัลภา แปะศิริ	ครูเชี่ยวชาญโรงเรียนบ้านป่าก่อดำ สพป.เชียงราย เขต 2

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ยินยอมองค์ประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรวมนักเรียนที่มีความบกพร่อง
การเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม
ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

1	ดร.เทอดชาติ ชัยพงษ์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต4
2	นางศิริพร ดาระสุวรรณ	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดเชียงราย
3	รศ.ดร.ผณิตรา ธีรนนท์	รองคณบดีฝ่ายวิจัย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
4	นางวัลภา ศิริแปง	ครูเชี่ยวชาญโรงเรียนบ้านป่าก่อดำ
5	นางวันทนา ยงยี่น	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนชุมชนบ้านสถาน
6	นายพิรมณ์ วงศ์ชัย	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านตองม่วงชุม
7	นางพิมพ์า ตามี	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
8	นายศิลป์ชัย ชันดาวงศ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
9	นางวารุณี วุฒินนทชัย	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
10	นายวิเชียร ดิยานันท์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยไคร้
11	นายศักดิ์ชัย คลีไพบ	ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยก่างราษฎร์วิทยา
12	นายอุดม บุคดี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านม่วงยาย

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คำชี้แจง เติมเครื่องหมาย (✓) ในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่านในแต่ละด้านต่อไปนี้

1. ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation)

ข้อที่	สภาพการจัดการโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านการจัดการเรียนรวม	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
1	โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม และระบบการให้บริการที่ชัดเจน					
2	โรงเรียนมีการดำเนินงานตามนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการจัดการเรียนรวม					
3	โรงเรียนตรวจสอบผลการประเมิน ตามนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการจัดการเรียนรวม					
4	โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม					
5	โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานจัดการเรียนรวม และส่งเสริมพัฒนาความสามารถพิเศษของนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ					

2. ด้านนักเรียน (S : Student)

ข้อที่	สภาพการจัดการโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านนักเรียน	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
1	โรงเรียนมีการจัดทำแผนในการรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ					
2	โรงเรียนมีระบบการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นรายบุคคลโดยบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
3	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมด้านวิชาการให้กับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นรายบุคคล					
4	โรงเรียนมีการตรวจสอบ ประเมินผล การคัดกรองนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้					
5	โรงเรียนนำผลการตรวจสอบ ผลการประเมินการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ของนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ มาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน					

3. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)

ข้อที่	สภาพการจัดการโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านสภาพแวดล้อม	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
1	โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
2	โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรวม เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนมีทักษะความรู้ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอและมีคุณภาพ					
3	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและการจัดกิจกรรม มีการจัดห้องเรียน อุปกรณ์บริการตามความจำเป็นของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้					
4	โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและกิจกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้					
5	โรงเรียนนำผลการประเมินสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาต่อไป					

4. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)

ข้อที่	สภาพการจัดการโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
1	ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีองค์ประกอบครบตามกำหนด มีการกำหนดจุดประสงค์ย่อย ที่ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเป้าหมายระยะยาวที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
2	ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้					

ข้อที่	สภาพการจัดการโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
3	มีการจัดตารางเวลาในการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีความความบกพร่องทางการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
4	โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนและการจัดการเรียนการสอน					
5	โรงเรียนนำผลการประเมินการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัย มาใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาและเผยแพร่ต่อไป					

5. ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)

ข้อที่	สภาพการจัดการโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
1	โรงเรียนสำรวจ จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเป็นปัจจุบัน					
2	โรงเรียนมีการดำเนินงานตามแผนการใช้งบประมาณสอดคล้องกับภารกิจจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด					
3	โรงเรียนมีการจัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรม ผลงานทางวิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวกับความบกพร่องทางการเรียนรู้ สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม					
4	โรงเรียนมีการนำผลการประเมิน การจัดทำสื่อ นวัตกรรม ผลงานทางวิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก เกี่ยวกับการเรียนรวม เป็นปัจจุบัน และประชาสัมพันธ์ให้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
5	โรงเรียนมีการประสานงานขอความร่วมมือกับสาขาวิชาชีพหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวมมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม

ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1. ด้านนักเรียน (S : Student)

แนวทางแก้ปัญหา

.....

.....

.....

2. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)

แนวทางแก้ปัญหา

.....

.....

.....

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)

แนวทางแก้ปัญหา

.....

.....

.....

4. ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)

แนวทางแก้ปัญหา

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง
ค่าความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC)

ตารางที่ แสดงค่า IOC แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มี
ความบกพร่องการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1. ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation)

ข้อความ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$	แปลผล
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

2. ด้านนักเรียน (S : Student)

ข้อความ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$	แปลผล
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

3. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)

ข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	แปรผล
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

4. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)

ข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	แปรผล
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

5. ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)

ข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	แปรผล
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

คู่มือรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องการเรียนรู้
โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 4

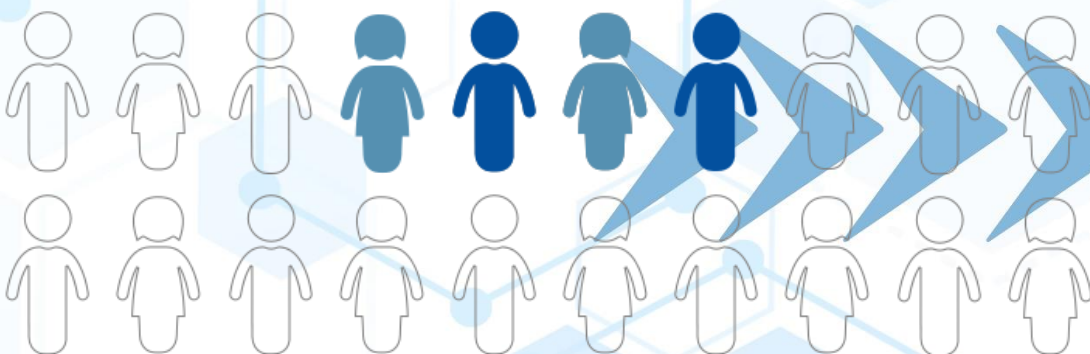
คู่มือรูปแบบการจัดการเรียนรวม

สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

Dysgraphia
Aphasia
reading fluency
oral expression
listening comprehension
Dyscalculia
Dyslexia
Executive Functions
reading comprehension
mathematics problem solving
reading decoding
mathematics calculation
written expression
Learning Disabilities

โดย นางสาวยุพิน บุญประเสริฐ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔ โดยศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวม ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ซึ่งมีงบประมาณในการจัดการอย่างจำกัด เป็นรูปแบบวิธีการที่บริหารภายใต้กรอบแนวคิดของ SEAT ที่นำมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้ดี เป็นการบริหารที่ให้ความสำคัญต่อปัจจัยนำเข้า เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความถูกต้อง ตามวัตถุประสงค์และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานทั้งแง่ของผลผลิตและผลลัพธ์ และความคุ้มค่าของเงิน การประหยัดและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพ และสร้างความพึงพอใจให้แก่ ผู้รับบริการ คือผู้เรียน และชุมชน ให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานและการตรวจวัดผลสำเร็จในการดำเนินงานของสถานศึกษา ภายใต้การบริหารด้วยกระบวนการ SPDCA มีการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ กำหนดตัวชี้วัดที่แน่นอน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการบริหารงานในสถานศึกษาได้นำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ ต่อไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือ “รูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔” เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการประกอบผลการพัฒนาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ อันจะเป็นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนจัดการเรียนรวมให้มีคุณภาพต่อไป

ยุพิน บุญประเสริฐ

สารบัญ

ที่		หน้า
	คำนำ	ก
	สารบัญ	ซ
๑	ภูมิหลัง	๑
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	
	จุดประสงค์การวิจัย	
	ขอบเขตของการวิจัย	
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
	นิยามศัพท์เฉพาะ	
๒	บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔	๘
๓	สรุปสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔	๑๑
๔	รูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔	๑๒
	องค์ประกอบที่ ๑ ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation)	
	องค์ประกอบที่ ๒ ด้านนักเรียน (S : Student)	
	องค์ประกอบที่ ๓ ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)	
	องค์ประกอบที่ ๔ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)	
	องค์ประกอบที่ ๕ ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)	
	บรรณานุกรม	๑๘
	ประวัติผู้วิจัย	๑๙

**คู่มือรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔**

*****

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กล่าวถึงสิทธิทางการศึกษาของคนพิการ ในการได้รับโอกาสและบริการทางการศึกษาในทุกระบบและทุกรูปแบบที่หลากหลายอย่างมีคุณภาพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามศักยภาพของแต่ละบุคคลจากมาตรา ๓ กล่าวถึงความหมายของคนพิการว่าหมายถึงบุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมเนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์และพฤติกรรม ด้านสติปัญญา ด้านการเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆและมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้ปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไปและมาตรา ๕ กำหนดให้คนพิการมีสิทธิและได้รับการศึกษาดังนี้ (๑) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิตพร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสื่อสารและบริการช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (๒) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษาระบบและรูปแบบการศึกษาโดยคำนึงถึงความสามารถความสนใจความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น (๓) ได้รับการศึกษา ที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพ การศึกษารวมทั้งการจัดการหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคลและการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาประเทศ คนพิการเป็นทรัพยากรบุคคลซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งสมควรที่ได้รับการพัฒนา หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องย่อมมีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพที่จะประกอบอาชีพ พึ่งพาตนเองและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขรวมทั้งการช่วยเหลือสร้างสรรค์สังคมได้เช่นเดียวกับคนปกติทั่วไปอีกทั้งมาตรา ๑๔ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการเรียนรวมกรณีพิเศษกำกับติดตามเพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามที่กฎหมายกำหนด(กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑: ๗-๑๐)

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมส่งผลดีหลายประการเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคน มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนที่แตกต่างเข้าถึงหลักสูตรทั่วไปได้ง่ายมีความก้าวหน้าทางวิชาการ ทั้งผู้เรียนปกติและผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ประสบความสำเร็จ มีประโยชน์ต่อนักเรียนทุกคนโดยเฉพาะนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยในระยะสั้นนักเรียนมีความต้องการพิเศษได้เรียนรวมกันกับกลุ่มเพื่อนนักเรียนปกติผลการวิจัยอย่างกว้างขวางยืนยันว่าผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนรวมเรียนได้เช่นเดียวกับหรือดีกว่าผู้เรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการแต่ได้รับโอกาสที่จะสนุกกับการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับกลุ่มเพื่อนซึ่งถ้าเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการจะขาดโอกาสนี้ส่วนประโยชน์ระยะยาวคือสังคม

ต้องการให้เด็กทุกคนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตทำงานและสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อน ในชุมชนของเขาอย่างมีความสุขถ้าเขาขาดโอกาสที่จะเรียนรู้และเติบโตกับเพื่อนปกติที่มีความหลากหลายตลอดชีวิตของเขาบุคคลที่มีความต้องการพิเศษจะไม่มีทางบรรลุเป้าหมายนี้เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต (พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย, ๒๕๕๘: ๒๕๙)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษมีทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจึงมีนโยบายให้สถานศึกษาที่จัดการเรียนรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งจัดการศึกษาในรูปแบบการเรียนรวมโดยดำเนินการภายใต้โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวมเพื่อขยายโอกาสให้บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคนได้รับสิทธิและโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมโดยไม่เลือกปฏิบัติรวมถึงการสร้างโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้พัฒนาตนเองร่วมกับนักเรียนทั่วไปในโรงเรียน จากข้อมูลสารสนเทศ จากข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนักเรียนพิการ ๙ ประเภทมีนักเรียนพิการ ๙ ประเภทจำนวน ๓๓๗,๑๔๔ คน เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จำนวน ๒๗๒,๓๔๓ คนคิดเป็นร้อยละ ๘๐.๓๗และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔ (ข้อมูลสารสนเทศ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๑,สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔) มีนักเรียนพิการ ๙ ประเภทจำนวน ๒,๐๙๔ คน เป็นนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้จำนวน ๑,๘๕๖ คนคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๖๓ ซึ่งพบว่าจำนวนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีจำนวนมากกว่าร้อยละ ๘๐ ของนักเรียนพิการทุกประเภท จากสภาพปัญหาการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ พบว่า ผู้บริหารขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการ รวมถึงการโยกย้ายสถานศึกษาของผู้บริหารทำให้การบริหารจัดการขาดความต่อเนื่อง และส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูที่รับผิดชอบการศึกษาพิเศษในโรงเรียนต้นแบบด้านการนิเทศ ติดตาม การจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และนอกจากนั้นยังพบว่าการจัดการเรียนการสอนของครูตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ไม่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จึงส่งผลให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาไม่เต็มตามความสามารถเฉพาะบุคคล

การบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในการจัดการเรียนรวม จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารทั้งนี้เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม จึงทำให้การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรวมมีความสำคัญมาก ทั้งนี้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องร่วมกันรับผิดชอบและปฏิบัติงานในลักษณะการประสานความร่วมมือกัน (Collaboration) ที่จะสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการ(ศึกษาสำหรับนักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่อง องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่มีผลกระทบต่อโรงเรียน คือการเปลี่ยนแปลง

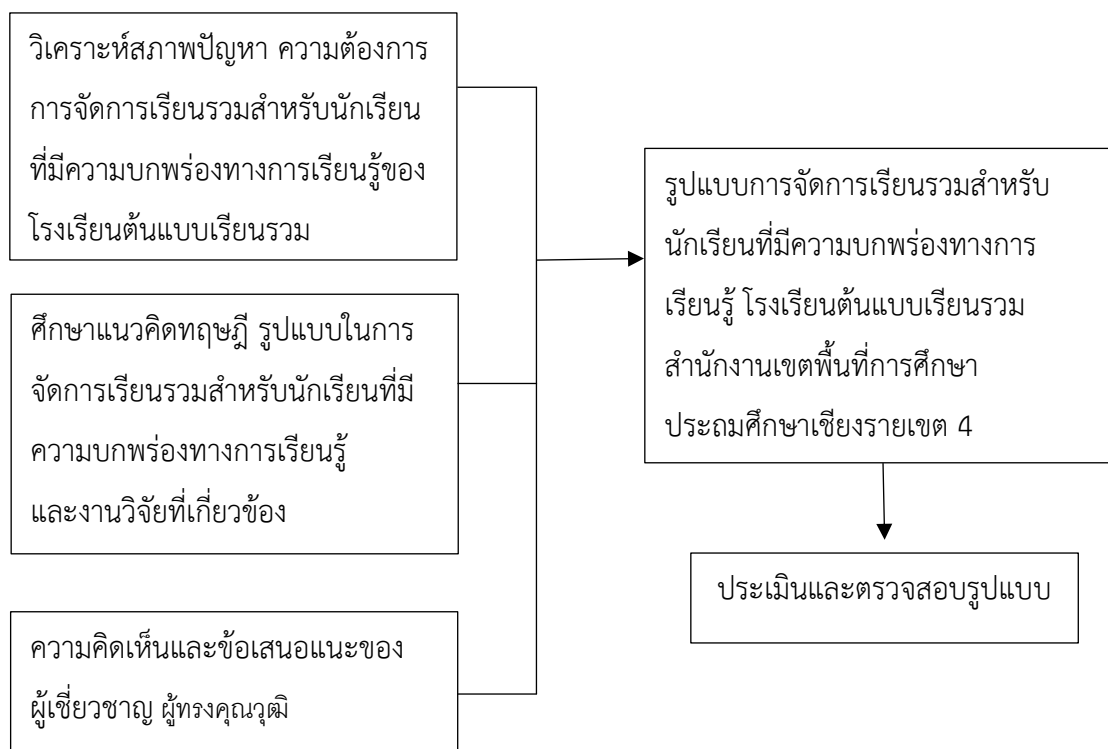
หน้าที่และเพิ่มความรับผิดชอบให้กับครูและบุคลากรอื่นๆ ในปัจจุบันนี้ครูจำเป็นต้องมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนทั่วไปควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในลักษณะของการจัดการเรียนรวม ดังนั้นรูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้โครงสร้างซีท จึงเป็นแนวทางการบริหารจัดการเรียนรวมได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ อัจราภรณ์ บั่วนวล (๒๕๕๑ : ๑๐๘-๑๐๙) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนจัดการเรียนรวม จังหวัดลำพูน ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ๔ ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านเครื่องมือ พบว่า ด้านนักเรียน การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ นักเรียนทั่วไปได้รับการเตรียมความพร้อมในด้านการยอมรับ และช่วยเหลือเพื่อนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ จัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ จัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ จัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านเครื่องมือ การดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ จัดสื่อสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทและแต่ละระดับเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ S-SEAT Model ในโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔ โดยการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สอบถาม สัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มผู้บริหารโรงเรียนครูผู้สอนโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ เพื่อศึกษาว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้ S-SEAT Model ในโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔ จะสามารถพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม และเพื่อเสนอเป็นแนวทางในการบริหารจัดการของโรงเรียนที่จัดการเรียนรวมในสังกัดให้มีประสิทธิภาพ อันจะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการเรียนรวม ต่อไป

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพประกอบ ๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔

๒. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔

๓. เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ โดยศึกษา

ขอบข่ายการจัดการเรียนรวม ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ของ ดร.เบญจา ชลธานนท์ (๒๕๔๖) ประกอบด้วย ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการเรียนการสอน และ ด้านเครื่องมือ

ขอบข่ายเกี่ยวกับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ของ ผดุง อริยะวิญญู (๒๕๔๖) ได้แก่แก่นักเรียนที่บกพร่อง ด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ

๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ ๑ การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน ๑๓๐ คน และครู จำนวน ๑,๒๓๕ คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน ๕ คน ครูผู้สอนนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม จำนวน ๕ โรงเรียนละ ๓ คน รวม ๑๕ คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ ๒ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

กลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน ๓ คน ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ จำนวน ๒ คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน ๕ คน ครูผู้สอนนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม จำนวน ๕ โรงเรียนละ ๓ คน รวม ๑๕ คน รวม ๒๕ คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ ๓ การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

กลุ่มเป้าหมาย เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ และประเมินความเหมาะสมของคู่มือการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน ๕ คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

๓. ขอบเขตด้านสถานที่ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ จำนวน ๕ แห่ง

๔. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ ๑ การศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต ๔

ประชากร ประชากรได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน ๑๓๐ คน และครูผู้สอน จำนวน ๑๓๐ คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔ รวม ๒๖๐ คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ๑๒๕ คน และครูผู้สอน ๑๒๕ คน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔ รวม ๒๕๐ คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ ๒ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔

๑. กลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔ และประเมินความเหมาะสมของคู่มือการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ๒ คน ผู้บริหารสถานศึกษา ๕ คน และครูผู้สอน ๕ คน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔ ผู้ศึกษาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีเกณฑ์คัดเลือกดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ผู้บริหารการศึกษา

- ๑.๑ เป็นผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔
- ๑.๒ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท
- ๑.๓ มีวิทยฐานะระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป

กลุ่มที่ ๒ ผู้บริหารสถานศึกษา

๒.๑ เป็นผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

- ๒.๒ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท
- ๒.๓ มีวิทยฐานะระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป

กลุ่มที่ ๓ ครูผู้สอน

๓.๑ เป็นครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

- ๓.๒ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

๓.๓ มีวิทยฐานะระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป
กลุ่มที่ ๔ ศึกษานิเทศก์

๔.๑ เป็นครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

๔.๒ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

๔.๓ มีวิทยฐานะระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างแสดงถึงความสัมพันธ์และองค์ประกอบต่างๆและแนวปฏิบัติ การ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม

รูปแบบการจัดการเรียนรวม หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนรวมตามโครงสร้าง S-SEAT
Model ได้แก่

S (Situation) หมายถึง การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดการเรียนรวมสำหรับ
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม

S (Student) หมายถึง การคัดกรองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้แบบ
คัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ

E (Environment) หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้เหมาะสม กับนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนได้เรียนรวมในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด

A (Activities) หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้าน
การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ แผนการสอน

เฉพาะบุคคล (IIP) T (Tools) หมายถึง การเตรียมเครื่องมือ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับ
ความสามารถเฉพาะบุคคล ได้แก่สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสิ่งพิมพ์

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีความบกพร่องในการรับรู้
ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ

โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม
ที่มีความพร้อมในการจัดการเรียนรวม ผ่านการประเมินตามมาตรฐานการเรียนรวมและสามารถพัฒนา
ตนเองให้พร้อมเป็นศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต ๔ จำนวน ๕ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลยางฮอม อำเภอขุนตาล โรงเรียนห้วยก้าง
ราษฎร์วิทยา อำเภอพญาเม็งราย โรงเรียนบ้านม่วงยาย อำเภอเวียงแก่น โรงเรียนบ้านหวาย อำเภอเชียงของ
และโรงเรียนบ้านแผ่นดินทอง อำเภอเทิง

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

*****

ที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ ได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการ ดำเนินการจัดการศึกษา จำนวน ๕ อำเภอ คือ อำเภอเทิง อำเภอขุนตาล อำเภอพญาเม็งราย อำเภอเชียงของ และอำเภอเวียงแก่น ภายใต้คำขวัญ อัตลักษณ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม และเป้าหมาย ดังนี้ (สำนักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ . ๕๖๖๑ หน้า ๑-๒)

ทิศทางการจัดการศึกษา

คำขวัญ

“คุณภาพนำชัย เน้นให้โอกาส ฉลาดพัฒนา เพิ่มคุณค่าประสิทธิภาพ”

อัตลักษณ์

“ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ โปร่งใส มีส่วนร่วม สุขภาพอ่อนน้อม”

วิสัยทัศน์

“มุ่งจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

๑. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ
๒. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ
๓. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ
๔. จัดบริการการศึกษาเพื่อเสริมสร้างโอกาส และความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ

ทางการศึกษา

๕. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๖. พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ

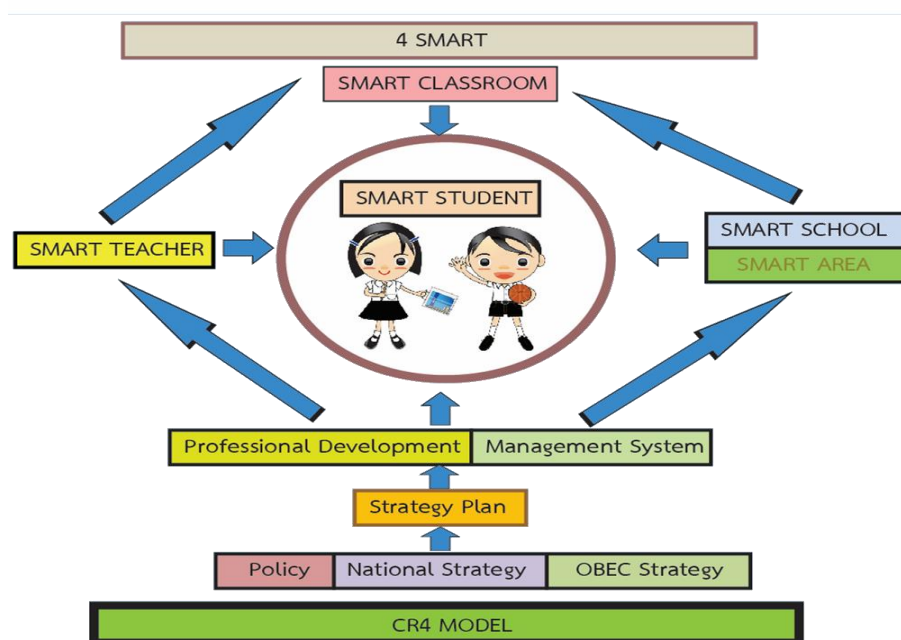
ค่านิยม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ กำหนดค่านิยมให้เขตพื้นที่ เป็น SMART AREA โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- S : Student ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
 M : Modern มีความทันสมัย
 A : Attitude มีทัศนคติที่ดี
 R : Results มุ่งผลสัมฤทธิ์
 T : Teamwork การทำงานเป็นทีม
 A : Accountability ความรับผิดชอบ
 R : Report การรายงานผล
 E : Environment การพัฒนาสิ่งแวดล้อม
 A : Activeness ความกระตือรือร้น

เป้าหมาย / เป้าประสงค์

๑. ประชากรวัยเรียนมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีวินัย
๒. ประชากรวัยเรียนมีคุณภาพ และมีคุณธรรมตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. ประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค
๔. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๕. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพและศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ
๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศ สพป. เชียงราย เขต ๔. <http://www.cri๔.go.th/index.php>.

กลยุทธ์

๑. ร้อยละของประชากรก่อนวัยเรียนมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย
๒. ร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้น
๓. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม
๔. ร้อยละของประชากรวัยเรียนที่เข้าเรียนและจบการศึกษาภาคบังคับ
๕. ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ
๖. ร้อยละของสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล
๗. จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ยุทธศาสตร์สำนักงาน

- แข่งขัน
๑. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
  ๒. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการ
  ๓. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
  ๔. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริหารทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
  ๕. การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
  ๖. พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สรุปสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔

*****

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาในการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔ ประกอบด้วยองค์ประกอบทั้ง ๕ ด้าน คือ ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

๒. จำแนกสภาพปัญหารายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน มีระดับปัญหาสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation) ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) ด้านนักเรียน (S : Student) และด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) มีปัญหาน้อยที่สุด

๓. เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดสภาพปัญหาด้านต่างๆ ดังนี้

๓.๑ โรงเรียนขาดการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม และระบบการให้บริการที่ชัดเจน

๓.๒ ขาดการจัดทำแผนในการรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนกับนักเรียนปกติ และระบบการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล

๓.๓ ขาดการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและกิจกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

๓.๔ ครูจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีองค์ประกอบครบตามกำหนด มีการกำหนดจุดประสงค์ย่อย ที่ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเป้าหมายระยะยาวที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ยังไม่สอดคล้องกัน และขาดการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๓.๕ โรงเรียนขาดสื่อ วัสดุ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัย และสอดคล้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ขาดการประเมินการใช้สื่อ และการประสานงานขอความร่วมมือกับสหวิชาชีพเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

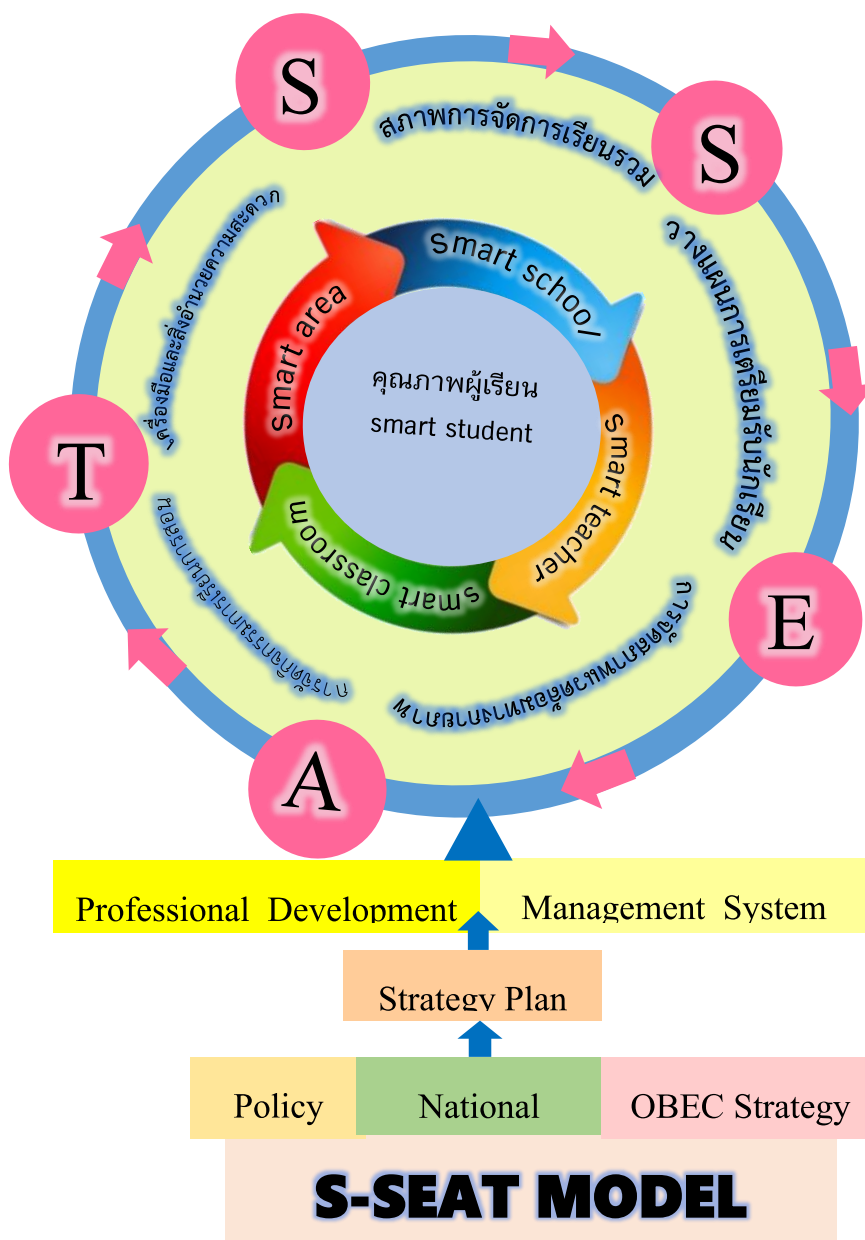

รูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบ
เรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔

*****

รูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต ๔ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบหลัก ได้แก่

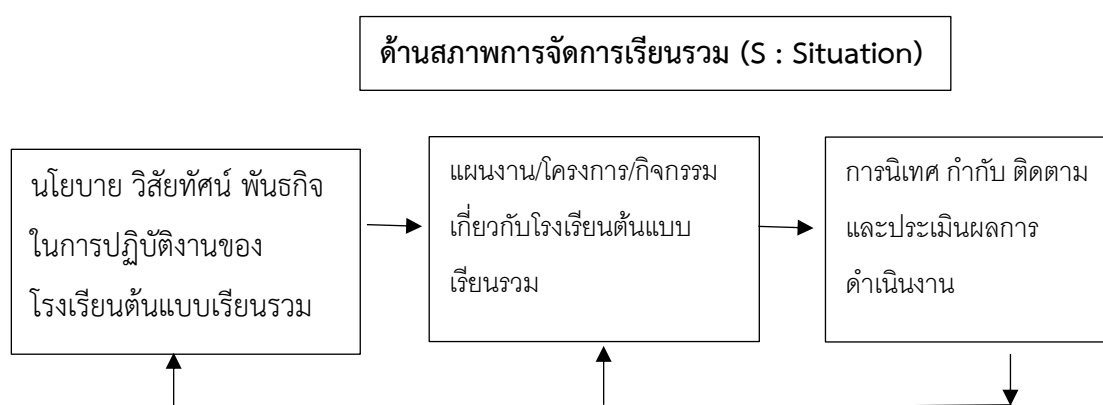
๑. ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation)
๒. ด้านนักเรียน (S : Student)
๓. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)
๔. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)
๕. ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)

ภาพประกอบ องค์ประกอบหลักรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต ๔

องค์ประกอบหลัก ๑ ด้านสภาพการจัดการเรียนรวม (S : Situation) ประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบย่อย

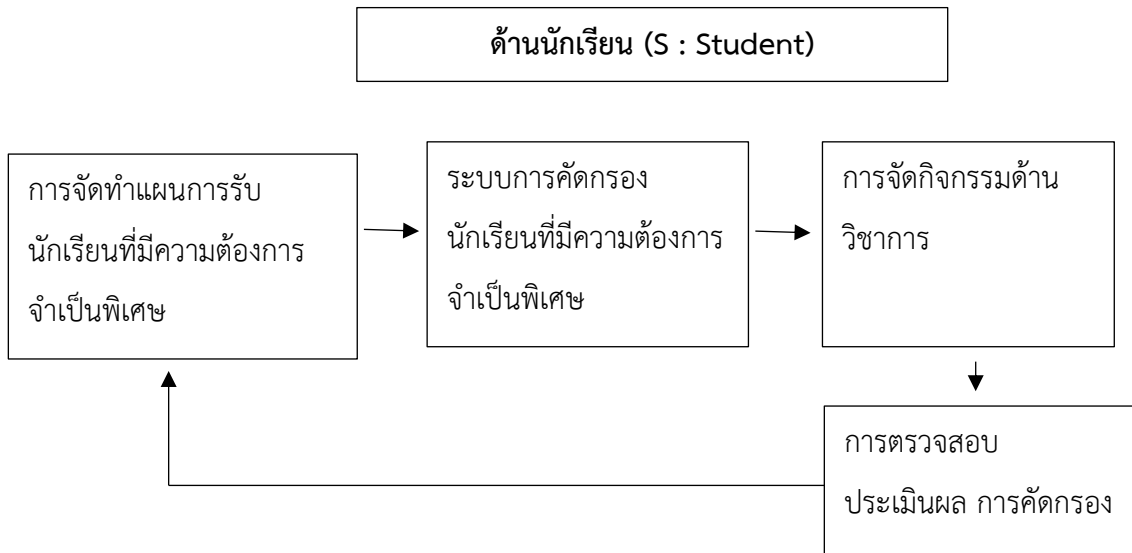
และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ภาพประกอบ องค์ประกอบย่อยด้านสภาพการจัดการเรียนรวม

๑. นโยบาย วัสดุทัศน์ พันธกิจ ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม
  - ๑.๑ กำหนดนโยบาย วัสดุทัศน์ พันธกิจ ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม และระบบการให้บริการที่ชัดเจน
  - ๑.๒ ดำเนินงานตามนโยบาย วัสดุทัศน์ พันธกิจ ในการจัดการเรียนรวม
  - ๑.๓ ตรวจสอบผลการประเมิน ตามนโยบาย วัสดุทัศน์ พันธกิจในการจัดการเรียนรวม
๒. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม
  - ๒.๑ จัดทำแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับโรงเรียนต้นแบบเรียนรวม
๓. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน
  - ๓.๑. นิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างต่อเนื่อง
  - ๓.๒ ประเมินผลการดำเนินงานจัดการเรียนรวม และส่งเสริมพัฒนาความสามารถพิเศษของนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ

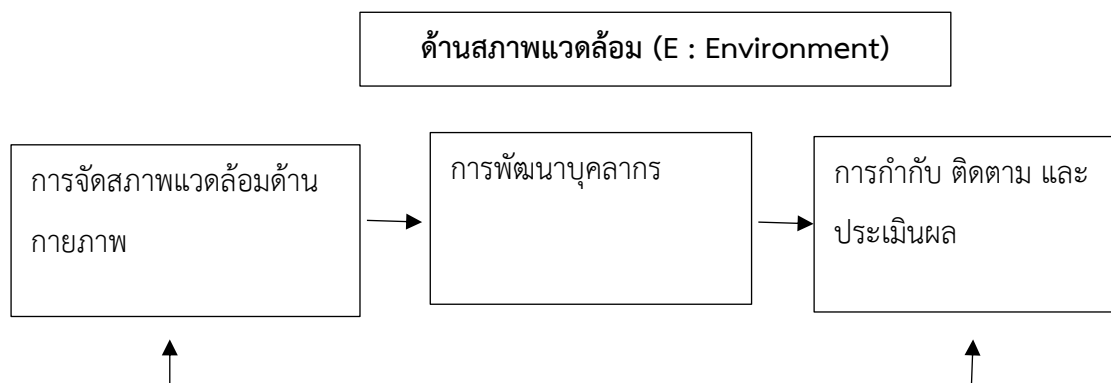
องค์ประกอบหลัก ๒ ด้านนักเรียน (S : Student) ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบย่อย และ ๕ แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ภาพประกอบ องค์ประกอบย่อยด้านนักเรียน (S : Student)

๑. การจัดทำแผนการรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
  - ๑.๑ จัดทำแผนในการรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ
๒. ระบบการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
  - ๒.๑ จัดทำระบบการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นรายบุคคลโดยบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓. การจัดกิจกรรมด้านวิชาการ
  - ๓.๑ จัดกิจกรรมด้านวิชาการให้กับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นรายบุคคล
๔. การตรวจสอบ ประเมินผล การคัดกรอง
  - ๔.๑ ตรวจสอบ ประเมินผล การคัดกรองนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้
  - ๔.๒ นำผลการตรวจสอบ ผลการประเมินการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ของนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ มาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน

องค์ประกอบหลัก ๓ ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบย่อย และ ๕ แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ภาพประกอบ องค์ประกอบย่อยด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)

๑. การจัดสภาพแวดล้อม

- ๑.๑ จัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- ๑.๒ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและการจัดกิจกรรม มีการจัดห้องเรียน อุปกรณ์บริการตามความจำเป็นของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้

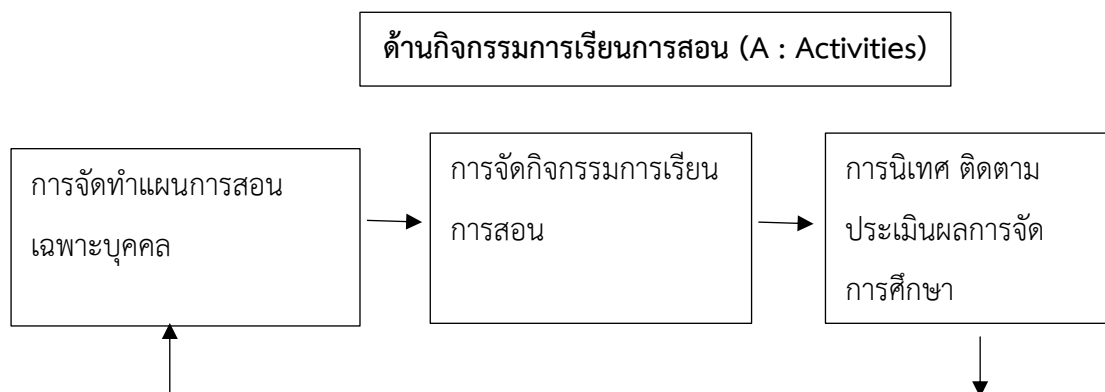
๒. การพัฒนาบุคลากร

- ๒.๑ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรวม

๓. การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

- ๓.๑ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและกิจกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
- ๓.๒ นำผลการประเมินสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป

องค์ประกอบหลัก ๔ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) ประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบย่อย และ ๕ แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ภาพประกอบ องค์ประกอบย่อยด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)

๑. การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล

๑.๑ จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีองค์ประกอบครบตามกำหนด มีการกำหนด จุดประสงค์ย่อย ที่ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเป้าหมายระยะยาว ที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

๑.๒ จัดตารางเวลาในการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีความความบกพร่องทางการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๒. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

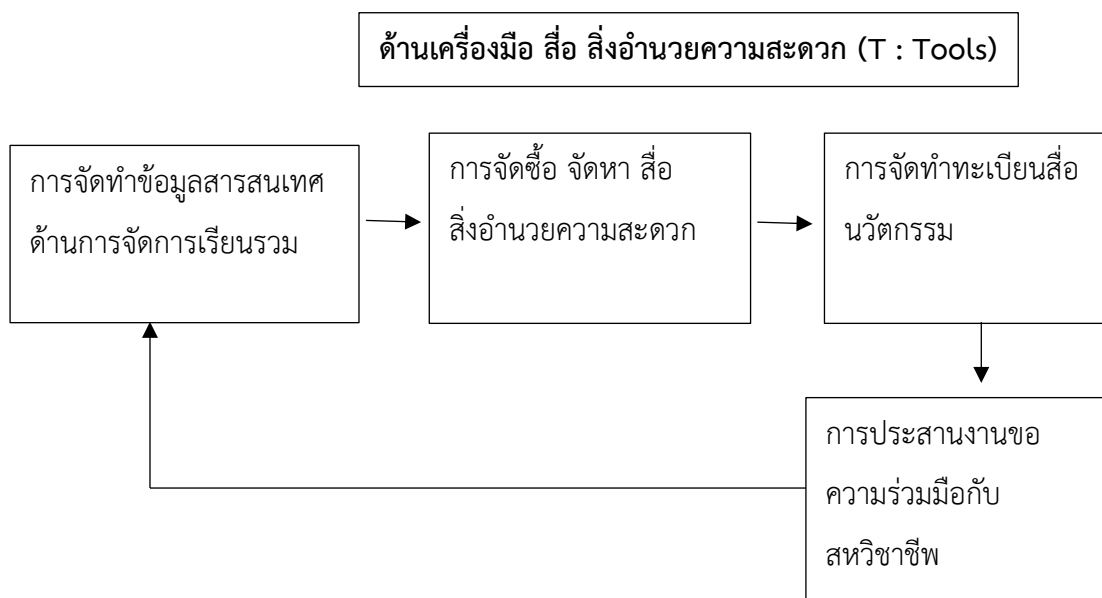
๒.๑ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความความบกพร่องทางการเรียนรู้

๒.๒ นำผลการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัย มาใช้ในการปรับปรุง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาและเผยแพร่ต่อไป

๓. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา

๓.๑ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนเฉพาะบุคคล (IEP) และ แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนและ การจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบหลัก ๕ ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) ประกอบด้วย
๓ องค์ประกอบย่อย และ ๕ แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ภาพประกอบ องค์ประกอบย่อยด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools)

๑. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนรวม

๑.๑ สํารวจ จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการ
จำเป็นพิเศษอย่างเป็นปัจจุบัน

๒. การจัดซื้อ จัดหา สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก

๒.๑ จัดซื้อ จัดหา สื่อตามแผนการใช้งบประมาณสอดคล้องกับภารกิจการจัดการศึกษา
สำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด

๓. การจัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรม

๓.๑ จัดทำทะเบียนสื่อ นวัตกรรม ผลงานทางวิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ที่
เกี่ยวกับความบกพร่องทางการเรียนรู้

๓.๒ ประเมินผลการจัดทำสื่อ นวัตกรรม ผลงานทางวิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก
เกี่ยวกับการเรียนรวมเป็นปัจจุบัน และประชาสัมพันธ์ให้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔. การประสานงานขอความร่วมมือกับสหวิชาชีพ

๔.๑ ประสานงานขอความร่วมมือกับสหวิชาชีพหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ
เรียนรวมมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

เบญจา ชลธารนนท์. (2546). **คู่มือการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท**. กรุงเทพฯ :

กระทรวงศึกษาธิการ

ผดุง อารยะวิญญู, & สุวิทย์ พวงสุวรรณ. (2554). **วิธีสอนเด็กแอลดี**. นครปฐม : ไอ.คิว.บุ๊ก เซ็นเตอร์.

สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549). **การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนา**

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. ปริญญา กศ.ด. พิษณุโลก :

มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงราย เขต ๔. (๕๖๖๑). <http://www.cri๔.go.th/index.php>.

อัจฉราภรณ์ บ้วนวล. (2551). **สภาพการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำจัดการจัดการเรียนร่วมจังหวัด**

ลำพูน. เชียงใหม่ : การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประวัติผู้จัดทำ

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวยุพิน บุญประเสริฐ
วัน เดือน ปี เกิด	๙ ธันวาคม ๒๕๐๙
ที่อยู่ปัจจุบัน	๖๗ หมู่ที่ ๓๔ ตำบลสบง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ๕๖๑๑๐
ที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ ตำบลเวียง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ๕๗๑๖๐
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต ๔
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. ๒๕๔๒	ค.ม. (หลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
พ.ศ. ๒๕๓๑	ค.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ภาคผนวก ฉ

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือการดำเนินงาน
ตามรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องการเรียนรู้
โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 4

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือการดำเนินงาน
ตามรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องการเรียนรู้
โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 4

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของท่านที่มีต่อคู่มือการดำเนินงาน
ตามรูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม
ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปปรับปรุงแก้ไข
รูปแบบและคู่มือดังกล่าว ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด ขอความกรุณาท่านได้ตอบให้
ครบทุกประเด็นตรงตามความเป็นจริง และความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ข้อมูลจากแบบสอบถามจะ
ใช้เฉพาะในการวิจัยเท่านั้น และขอรับรองว่าผลจากการตอบแบบสอบถามจะไม่ส่งผลกระทบต่อ
ท่านหรือหน่วยงานที่ท่านสังกัด

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ยุพิน บุญประเสริฐ

**แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือการดำเนินงานตามรูปแบบ
การจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบ
เรียนรวม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4**

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ความชัดเจนของหลักการและเหตุผล					
2. ความชัดเจนของเนื้อหาที่นำเสนอในคู่มือ การดำเนินงานตามรูปแบบการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวม ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4					
3. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์					
4. ความครอบคลุมของเนื้อหาที่นำเสนอ					
5. ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้					
6. ความเหมาะสมของการเรียงลำดับของเนื้อหา					
7. การจัดรูปแบบการพิมพ์มีความเหมาะสม					
8. คู่มืออ่านแล้วเข้าใจง่ายและสะดวกในการนำ ไปใช้ในสถานการณ์จริง					
9. คู่มือการดำเนินการตามรูปแบบการจัดการเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนต้นแบบเรียนรวมในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....